

شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتېتى

چەتئەلگە چىقىپ ئوقۇش قوللانمىسى

上海交通大学

留学手册

تەرجىمىسى: بىلىك كۈلۈبى

كۆررېكتورى: نامەلۇم

ئالاھىدە رەھمەت

- 1 بىزگە بىرلىكتە تەرجىمە قىلىش شارائىتى يارىتىپ بەرگەن «بىلىك» كۈلۈبىغا ئالاھىدە رەھمەت
 2 ئېيتىمىز. يەنە «ئەل كاتىپ» ئۇيغۇرچە كىرگۈزگۈچنى ھەقسىز تەمنلىگەن «ئۇيغۇرسوفت» (Uighursoft)
 3 شىركىتىگە، ۋە يۇنىكود (Unicode) ئۆلچىمىدە تەھرىرلەش، بەت ياساش ۋە پى دى ئېف (PDF) ھۆججىتى
 4 ھاسىل قىلا لايدىغان «OpenOffice.org 2.2» يۇمىشاق دېتالىنى ھەقسىز تەمنلىگەن «Sun Microsystems»
 5 (سان مىكروسىستېمىلىرى) شىركىتىگە ئالاھىدە رەھمەت ئېيتىمىز.
- 6 بۇ كىتابپىنى تەرجىمە قىلىشقا قاتناشقان بىلىك كۈلۈبىدىكى تۆۋەندىكى ئەزارغا ئالاھىدە رەھمەت ئېيتىمىز
 7 (بەزى ئەزارنىڭ ئىسىملىرىنىڭ تەكارلىنىپ قېلىشى ئاشۇ ئەزارنىڭ بىر قانچە قېتىم تەرجىمە قىلىش
 8 ۋەزىپىسى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، تەرجىمە ۋەزىپىلەرنى ئورۇندىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ. ئەزار ئىسمى ۋەزىپە تاپشۇرۇپ
 9 ئېلىش رەت تەرتىپى بويىچە تىزىلدى):

1- قېتىملىق ۋەزىپە:

KokTuruk_y, hoopeelover, FinalFantasy

2- قېتىملىق ۋەزىپە:

hoopeelover, AKRAM_AHMAT, bluestar, UduNOhli, nuruz

3- قېتىملىق ۋەزىپە:

FinalFantasy, TENHA, hoopeelover, bluestar, KokTuruk_y, xamaxrap, UduNOhli

- 10 بۇ ئېلىكترونلۇق كىتاب «ئۇيغۇرسوفت» «ئەل كاتىپ 5.0» يۇمىشاق دېتالىنىڭ ھەقسىز نۇسقىسى بىلەن
 11 «OpenOffice.org 2.2» يۇمىشاق دېتالى مۇھىتىدا كىرگۈزۈلدى، تەھرىرلەندى، بەت ياسالدى ۋە پى دى ئېف
 12 (PDF) ھۆججىتى ھاسىل قىلىنىدى.

ئوقۇرمەنلەرگە

بۇ كىتابنىڭ تەرجىمىسى تېخى تولۇق پۇتمىدى. خىزمەتلەر داۋاملىق ئىشلىنىۋاتىدۇ.

1

ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھەققىدە

ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى

1

مۇندەرچە

2.	ئالاھىدە رەھىمەت
3.	ئوقۇرمەنلەرگە
4.	ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھەقىدە
10.	1. ئىلىتىماش قىلىش ھەقىدە ئومومى بایان
10.	1.1 نىمە ئۇچۇن چەئەلەدە ئوقۇيمىز؟
15.	1.2 نىشان ئىلمىي ئۇنىۋان، ماگىستىرلىقىمۇ ياكى دوكتورلۇقىمۇ؟
19.	1.3 چەئەلەدە تۈرۈپ قېلىش ياكى ۋەتەنگە قايتىپ كېلىش (يوق)
19.	1.4 قايىسى دۆلەتكە بېرىپ ئوقۇش كېرەك؟
19.	1.4.1 ئامېرىكا
22.	1.4.2 ئەنگىلىيە (يوق)
22.	1.4.3 فرانسييە (يوق)
22.	1.4.4 گېرمانىيە (يوق)
22.	1.4.5 ئاۋستىرالىيە (يوق)
22.	1.4.6 گۈلاندىيە (يوق)
22.	1.5
22.	1.5.1
22.	1.5.2
22.	1.5.3
22.	1.5.4
22.	1.6
22.	1.7
22.	1.7.1
22.	1.7.2
22.	1.7.3
22.	1.7.4
22.	1.7.5
23.	1.8

23	1.8.1
23	1.8.2
23	1.8.3
23	1.8.4
24	2. ئىلىمماش قىلىش جەريانىدىكى پىسخولوگىيەلىك ساغلاملىق (يوق)
24	2.1
24	2.2
25	3. دائئم سورىلىدىغان سۇئاللار ۋە ئۇلارنىڭ جاۋاپلىرى
25	3.1 ئۆمۈمى بايان
25	3.2 ئىنگىلىزچە ئىمтиهانلار ھەققىدە سۇئال-جاۋاپلار
30	3.3 مەكتەپنى تاللاش ۋە مەكتەپكە مۇناسىۋەتلىك ماتېرىيال FAQ
35	3.4 ئۇقۇغۇچىنىڭ نەتىجىسى ھەققىدىكى مەسىلىلەر
40	3.5
40	3.6
40	3.7
40	3.8
42	4. ئىلىمماش قىلىشنىڭ ئالدىنلىكى مەزگىلىدىكى تەبىيارلىق (يوق)
42	4.1
42	4.1.1
42	4.1.2
42	4.1.3
42	4.1.4
42	4.1.5
42	4.2
42	4.3
42	4.3.1
42	4.3.2
42	4.4
42	4.4.1

42	4.4.2
42	4.5
42	4.5.1
42	4.5.2
42	4.5.3
42	4.5.4
42	4.5.5
43	4.6 مەكتەب تاللاپ ئىلتىماس قىلىش (يوق)
43	4.6.1 (يوق)
43	4.6.2 (يوق)
43	4.6.3 (يوق)
43	4.7 ئالاقە ئۇسۇلىنى ناللاش
43	4.7.1 پۇچتا ئادرىسى
46	4.7.2 ئېلخەت ئارقىلىق ئالاقىلىشىش
47	4.8 باشقا ئىسپات (يوق).....
48	5. چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلەرنى تەييارلاш
48	5.1 ئومۇمىي بایان
51	5.2 شەخسىي (يوق)
51	5.3 تارىخى (يوق)
51	5.4 تونۇشتۇرۇش خېتى (يوق)
52	5.4.4 تونۇشتۇرۇش خېتىنىڭ ئەندىزىسى
53	5.4.5 يولانما بېسىپ چىقىرىش \ ئىلىكىتېرونلۇق تاپشۇرۇش
54	5.4.6 تونۇشتۇرۇش خېتىنى تەكشۈرۈپ ئەمەلىيەشتۇرۇش
54	5.4.7 (يوق)
54	5.5 (يوق)
54	5.6 (يوق)
54	5.7 (يوق)
55	6. توردا ئىلتىماس قىلىش (يوق)
55	6.1

55.....	6.2
55.....	6.3
55.....	6.4
56.....	7. ماترىيالنى يوللاش
56.....	7.1 ئۇمۇنى بايان
56.....	7.2 ماترىيالنى ئەۋەتىش
58.....	8. ئىسمىھانغان مەركىزى بىلەن ئالاقە قىلىش (يوق)
59.....	9. كاتىپ ۋە پروفېسسور بىلەن ئالاقە قىلىش
59.....	9.1 ئۇمۇمىي بايان
59.....	9.2 تۈرگە ئايىرىپ بايان قىلىش
59.....	9.2.1 ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانىنى ياكى فاکۇلتېتنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈش
69.....	10. قوبۇل قىلىش باسقۇچى
69.....	10.1 ئۇمۇمىي بايان
69.....	10.2 يۈزتۈرانە سىناق
76.....	10.4 ئوقۇشقا كىرىش ئىجازەتنامىسى (تېخى يوق)
76.....	10.5 كېلىشىم 415 ھەققىدە (تېخى يوق)
77.....	11. پاسپورت ۋە ۋىزا (تېخى يوق)
77.....	11.1 پاسپورت بېجىرىش (تېخى يوق)
77.....	11.2 ۋىزا دىگەن نىمە؟ (تېخى يوق)
77.....	11.3 ئامېرىكا ۋىزىسىنىڭ تۈرلىرى (تېخى يوق)
77.....	11.4 ئامېرىكا ۋىزىسى ھەققىدە كۆپ ئۇچرايدىغان سۇئاللار (تېخى يوق)
77.....	11.5 كۆپ ئۇچرايدىغان جەدۋەللەر ۋە رەسمى تەلىپى ھەققىدە چۈشەندۈرۈش (تېخى يوق)
77.....	11.6 ۋىزا مەشغۇلاتىدىن كۆرسەتمە (تېخى يوق)
77.....	11.7 ۋىزا پۇللىرىنى تاپشۇرۇش ئادرېسىلىرى (تېخى يوق)
77.....	11.8 ئوقۇغۇچىلىق ۋىزىسى ئېلىشتا (سىزدىن) دائىم سورىلىدىغان سۇئاللار (تېخى يوق)
78.....	قوشۇمچە A: دۇنيادىكى ئالدىنىقى ئورۇندىكى 500 ئالى مەكتەپلەر (تېخى يوق)
79.....	قوشۇمچە B: ئىلمىي ئۇنىۋان (تېخى يوق)
80.....	قوشۇمچە C: ئامېرىكىنىڭ ۋاقتى رايونى (تېخى يوق)
81.....	قوشۇمچە D: ئامېرىكىنىڭ بايراملىرى (تېخى يوق)

قوشۇمچە E: مۇھىم تور ئادربىسىرى ۋە پايدىلىنىش ماترىياللىرى (تېخى يوق) 82.....

1. ئىلىتىماسى قىلىش ھەققىدە ئومومى بايان

1.1 نىمە ئۇچۇن چەتىئەلدى ئوقۇمىز؟

- 1 بهزىلەر ئۆزىگە "ئاللىۇن ياللىۋىلىش" ئۇچۇنلا چەتىئەلدى ئوقۇيدۇ، يەنە بهزىلەر باللىق ۋاختىدىكى ئازارزوسى ئۇچۇن ييراق ئوكىيانلاردىن ھالقىپ چەتىئەلدى ئوقۇشنى تاللايدۇ، يەنە بهزىلەر قارىغۇلارچە چۈڭ ئىقىمغا ئەگىشىپ چەتىئەلدى ئوقۇش قارارىنى چىقىرىدۇ. چەتىئەلدى ئوقۇش نىمىدىن دىرىھك بىرىدۇ؟ سىز ئەستايىدىللەق بىلەن ئويلىنىپ كۆردىڭىزىمۇ يوق؟
- 2 توغرا، چەتىئەلدى ئوقۇساق ئۆزىمىزنىڭ نەزەر دائىرىمىزنى كىڭەيتەلەيمىز، ئوخشاش بولىغان
- 3 مەدىنييەتلەرگە بولغان چۈشىنىشىمىزنى چۈڭقۇرلاشتۇرالايمىز. غەرپىنىڭ مائارىپ ئەندىزىسى " يېڭىلىق يارتىش
- 4 " تەپەككۈرى ۋە تەتقىقات ئقتىدارىنى تەرىپىلەشكە تىخىمۇ ئەھمىيەت بىرىدۇ. سىزنىڭ تەتقىقاتىڭىز مەلۇم دەرىجىگە بارغاندا، سىز ئۇستا زىلارنىڭ كۆرسەتمە بىرىشىگە ئەھتىياجلىق بولىسىز.
- 5 دۆلەت سىرتىدىكى ئالى مەكتەپلەردىن دۇنيانىڭ ھەر قايىسى جايلىرىدىن كەلگەن ئۇستا زىلار ۋە ماھىرلار
- 6 يېغىلغان، سىز دۇنيادىكى ئالدىنلىقى قاتاردا تۇردىغان تەجىربىخانلاردا ئۇگۇنىش قىلا لايسىز ياكى تەجىربە
- 7 مەشغۇلاتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىلايسىز، يەنە كىلىپ بۇيىەردىكى تەجىربە شارائىتى دۆلەت ئىچىدىكىگە قارىغاندا كۆپ ياخشى. ئۇ يەردىكى مۇئەللەمەر، ئالىملار كەسىپنى ئىنتايىن سۆيىدۇ، يەنە كىلىپ ناھايىتى
- 8 مەسئۇلىيەتچان، گەرچە بەزى ۋاقتىلاردا ئىنتايىن جاپالىق بولسىمۇ، لىكىن بىلىمەرنى ئەملى، پۇختا ئىگەللەۋالغىلى بولىدۇ. ئىجتىمايى پەنلەر ياكى سودا - تىجارەت پەنلىرى تەتقىقاتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان
- 9 ساۋاقداشلارغا نىسپىتەن، ئىلمىي - تەتقىقات مۇھىتى كۆرىنەرلىك ئازادە بولىدۇ، بۇ يەردە ھۆكىمەتنىڭ
- 10 چەكلىمىسىگە ئۇچرىمايسىز، ئۆزىڭىز ئەھتىياجلىق بولغان ئۇچۇر بايلىقلەرىنى(تۇرنى) خالغانچە زىيارەت
- 11 قىلا لايسىز، ھەرگىزىمۇ «بۇ بەتنى كۆرسىتىشكە ئامالسىز» دىگەنەدەك مەسىلىھەرگە يولۇقمايسىز، يەنە كىلىپ
- 12 دۆلەت ئىچىدە ئىشلىتەلمەيدىغان سانلىق مەلۇماتلار ئامېرىنى ئاسانلا ئىشلىتەلەيسىز، مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى كىشىنى تولىمۇ جەللىپ قىلىدۇ.
- 13 دەرس ئاڭلاش (ئۆتۈش) جەھەتتە، شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋىرىستېتىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى يازغان تەجىربە
- 14 ئالماشتۇرۇش ھەققىدىكى بايانلىرى تۆۋەندىكىچە:
- 15 نورغۇن دەرسلىھەرگە دەرسلىك ماترىيال ئىشلىتىلمەيدۇ، دەرس ئۆتۈلگەندە ئەڭ يىڭى ئىلمى
- 16 ماقالىلار، ماترىياللار ئىشلىتىلدۇ، ئەگەر سىز ماترىيالغا ئەھتىياجلىق بولسىڭىز كۆتۈپخانغا بىرىپ
- 17 بىلىك كۈلۈبى، ئۇيغۇرسوفت شىركىتى، Sun Microsystems

ئارىيەتكە ئالسىڭىز بولىدۇ. ئادەتتە مۇئەللەم تارقاتقانلىكى كۆپايە قىلدۇ،	1
شۇڭلاشقا كۆپ قىسىم ساۋاقداشلار كىتاب سىتىۋالمائىدۇ. بىر تۈرلۈك ئختىساتشۇناشلىق دەرسىنى	2
مىسالغا ئالساق، بۇ بىر تۈرلۈك دەرس ئاخىرلۇقىچە بىز 20 نەچچە پارچە ئەتراپىدا ماقالىنى	3
ئوڭىنىمىز. كۆتۈپخاندىن بىر قىتىمدا 20 پارچە كىتاب ئارىيەت ئىلىشقا بولىدۇ، لىكىن چوڭ	4
قۇرۇغۇلۇقتا (جۇڭگۇدا) بىز دەرس ئاڭلىغاندا ئىشلەتكەن ماترىياللىرىمىز نەچچە ئون يىل	5
ئىشلىلىگەن بولسىمۇ، يەنلا كىلاسسىك دەرسلىك ماترىياللىرى دەپ ئەتۋارلىندۇ.	6
بۇ يەردە كىچىك سىنېپلارنىڭ ئوقۇتۇش كەيپىياتى ناھايىتى جانلىق، سىز خالىغانچە ھەر قانداق	7
قارىشىڭىزنى بايان قىلىسىڭىز بولىۋىرىدۇ، يەنە كىلىپ كەيپىيات ناھايىتى جانلىق، بۇ يەردە	8
مۇئەللەم يۇقۇردا تۈرۈپ سۆزلەۋىرىغان، ساۋاقداشلار تۆۋەندە توختىماي خاتىرلەيدىغان ئەھۋال يوق.	9
مۇئەللەملەر ئىنتايىن تەربىيە كۆرگەن، ناھايىتىمۇ مەسئۇلىيەتچان، بەزى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئاساسى	10
ياخشى بولمىخاچقا مۇئەللەم ھەر دايىم بىر سائەت بۇرۇن كىلىپ ئۇلارغا قايىتىدىن دەرسىنى تولۇقلاب	11
ئۆتۈپ بىرىدۇ، ھەتا ئۇلار بىلەن بىلەن باشقا ۋاقتىنى كىلىشىۋىلىپ دەرسىنى تولۇقلاب ئۆتۈپ	12
بىرىدۇ. بىر قېتىم مۇئەللەم ئاغرىپ قىلىپ، ھەممىزگە بىر پارچىدىن ئەپۇ سوراش خېتى يازغاندىن	13
سەرىت يەنە ئوگۇنۇش ماترىياللىرىنى بىزگە تارقىتىپ بەردى. ئۇنىڭدىن باشقا، مۇئەللەملەرنىڭ	14
دەرس تەييارلاشتىكى خىزمەت مىقدارى ئىنتايىن زور، ئۇلارنىڭ ئۆتكەن دەرس مەزمۇندىن سىز بۇنى	15
بايقۇلالايسىز. سىزنىڭ مۇئەللەمگە ئەۋەتكە ھەرقانداق خېتىڭىز ياكى سۇئالىڭىزغا مۇئەللەم	16
ئىككى خىزمەت كۇنى ئىچىدە تەپسىلى جاۋاپ بىرىدۇ. بىزنىڭ ئاددى بىر سۇئالىمىزغا مۇئەللەم 500	17
سۆزلۈكتىن ئارتۇق جاۋاپ يازغان.	18
لېكىن، چەئەلدىكى ئوقۇشمۇ ناھايىتى جاپالىق، ھەرگىزىمۇ جۇڭگۇدىكى «كۆز بوياپ ئەپلەپ - سەپلەپ ئۆتكۈزۈتىش» كە ئوخشىمايدۇ، 3 ئوقۇش نۇمۇرلۇق بىر دەرس، دۆلەت ئىچىدىكى 6 ئوقۇش	19
نۇمۇرلۇق دەرسكە قارىغىندا كۆپ جاپالىق! يەنە كىلىپ سىناق بىر قەدەر قاتتىق، ھەرگىزىمۇ ئاسانلىقچە «قويىپ بەرمەيدۇ».	20
تەجىرىبە جەھەتتە بېيىجىڭ ئۇنىۋەستىدىكى بىر تورداش تور ئېلان تاختىسغا مۇنداق دەپ يازغان:	21
«مېنىڭ تولىمۇ تەبىئى تالانتى بار بىر ساۋاقدىشىم بار، ئۇ بېيىجىڭ ئۇنىۋەستىدا بىر داڭلىق ئالىمغا ئەگىشىپ ئاسپىرانتىلىقتا ئوقۇۋاتىدۇ، ئۇ دائىم ئوقۇتقۇچىسىنىڭ ناھايىتى قاتتىق	22
باشقۇردىغانلىقى، ھەرقانداق ئوخشمىغان كۆز قاراشنى سىخدورالمايدىغانلىخى، ئاسپىرانت بولۇشنىڭ خۇددى «ھىسابلاش ماشىنىسى» ۋە ئەسۋاپنىڭ «كونۇپكىسى»غا ئوخشاش ئىكەنلىگىنى	23

- ئىيتىپ دەرت تۆكىدۇ. ئوقۇغۇچىلارنى ھۆرمەتلەمەسلىك تەرەققىقى قىلىپ مۇنداق باسقۇچقا يەتكەن : ئايىرم بىر قىسىم ئوقۇتقۇچىلار ھالقىلىق تەتقىقات تەجىرىسىنى ئىشلىگەن ۋاقتىتا، ئۆزلىرنىڭ 1
ئاسپىرانتنىنى «ئىشىك سىرتى» دا تۇرغۇزۇپ قويغان. ئوقۇغۇچىلاردا باراۋەر ئاساستا باشقىلار 2
تەرىپىدىن ھۆرمەتلەندىغان ئىززەت ھۆرمىتى يوق بولۇپلا قالماي، يەنە ئوقۇتقۇچىلارنىڭمۇ ئىززەت 3
ھۆرمىتى يوق. بەزىلەرنىڭ ئازىراقلا نامى چىقسا باشقىلارنى كۆزگە ئىلمايدۇ، يەنە بەزىلەر قىريق 4
نەچچە ياشقا كىرىپ، چاچىلىرىنىڭ كۆپ قىسىمى ئاقىرىپ كەتكەن بولسىمۇ، يەنلا باشقىلار 5
تەرىپىدىن «شاكىچىك» سانلىپ، باشقىلارغا يارىدەمچى بولىدۇ، ھەتتا مۇستەقىل دەرس تەسىس 6
قىلىشىخىمۇ يول قويۇلمائىدۇ.» لىكىن شىياڭگاڭ ياكى ئامېرىكىدا بولسۇن يىتەكچى ئوقۇتقۇچى 7
بىلەن ئوقۇغۇچىلار باراۋەر ئاساستا پىكىر ئالماشتۇرىدۇ، بۇخىل باراۋەر ئاساستا پىكىر ئالماشتۇرۇش 8
پىكىردا قارمۇ قارشىلىق بولۇپ قالسا، ئۇستەل - ئورۇندۇقلارغا شاپاللاشنى ئەمەس، بەلكى 9
ئىلمىلىك ۋە كىشىلىك قەدىر - قىممەتنى ئۆز ئارا ھۆرمەتلەشنى كۆرسىتىدۇ. 10
11
- بۇنچە كۆپ ئادەمنىڭ تەسراتىنى كۆرۈپ چىقتۇق، ئەگەر سىز تىخىمۇ نۇرغۇن بىلىمەرنى ئۇگەنەمەكچى 12
بولسىڭىز، ھەم بىلىمىڭىزنى تىخىمۇ بىر بالداق يۇقۇرى كۆتۈرمەكچى بولسىڭىز، بىز سىزنىڭ چەئەلگە چىقىپ 13
كۆرۈپ بىقىشىڭىزنى تولىمۇ تەۋسىيە قىلىمۇز. چەئەلدە ئۇگۇنۇش جەرياندا سىز دۇنيانىڭ ھەرقايسى 14
جايلىرىدىن كەلگەن نۇرغۇن مۇنەۋەر ساۋاقداشلار بىلەن ئۇچرىشىسىز، ئۇلار ئىمتاھان نۇمرى جەھەتتە ياكى 15
نەتىجە جەھەتتە بەلكىم جۇڭگۇنىڭ داڭلىق ئالى مەكتەپلىرىدىن كەلگەن ئوقۇغۇچىلارغا يىتەلەمەسلىگى 16
مۇمكىن، لىكىن سىز نۇرغۇنلىغان بىز بىلەن ئوخشاش بولمىغان پىكىر قىلىش، تەپەككۈر قىلىش ئۇسۇلى ۋە 17
ئادىتى بار كىشىلەر بىلەن ئۇچرىشىسىز، بۇلاردىن پايدىلىنىپ نەزەر دائىرىڭىزنى كېڭەيتتۈالسىز. ياقا 18
يۇرتىلارنىڭ ئۆرۈپ-ئادەتلەرى سىزنى ئۆزىڭىز توغرىسىدا باشقىدىن ئوپلىنىش ئىمکانىيىتىگە ئىگە قىلىدۇ، 19
مەدىنىيەتكە بولغان تونىشىڭىزنى باشقىدىن تۇرغۇزىسىز. كۆپيگىنى چەئەلگە بولغان تونىشىڭىزلا بولماستىن 20
بەلكى ئۆزىڭىزگە ۋە ۋەتەنگە بولغان تونىشىڭىز. 21
- بەنە كىلىپ چەئەلدە دۇنيا بويىچە ئالدىنىقى قاتاردا تۇرىدىغان نۇرغۇن تەتقىقات ئورگانلىرى ۋە 22
كارخانلار بار. بۇ ئورگانلارنىڭ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش يۇتتۇرگەندىن كىيىنكى پراكتىكا، خىزمەت ياكى 23
باشقى ئىلغار كارخانلارنىڭ تەجىرىلىرى، ئىدىيەلردىنى چۈشۈنۈشته سىزنى تىپلىغۇسىز ياخشى پۇرسەت بىلەن 24
تەمىن ئىتىدۇ. ئەگەر بۇلارنى تىخىمۇ راۋانلاشتۇرۇپ، ئۇگەنگەننى ئەملىيەتتە ئىشلەتسىڭىز، دۆلەت ئىچىدە 25
خىزمەت قىلىسىڭىز چوقۇم قارشى ئىلىنىسىز. 26
- لېكىن ھەرگىزمۇ چەئەلدە ئوقۇش ئۇچۇنلا چەئەلە ئوقۇمالىڭ! قارۇغۇلارچە چەئەلگە چوقۇنمائلە 27

1	ھەرگىزمۇ ئاللىرىنىڭ - تاۋارغا پۇركۈنۈپ دۆلەتكە قايتىمەن دەپ خام خىيال قىلىماڭ. ئۇرۇق - تۇققان دوس-
2	بۇرادە لىرىكىزىنىڭ ئالدىدا چەتئەلدە ئوقۇسا يۇز - ئابروپىلۇق بولدىكەن دەپ سۆزلەپ يۇرمەلەك. ئەگەر
3	چەتئەلدىكى مۇھىت ئۆزىكىزىنىڭ كەلگۈسى تەرقىيياتىڭىزغا پايدىسىز ئىكەنلىگىنى ھىس قىلىسىڭىز، چوقۇم
4	ئۆز ۋاختىدا قايتىپ كىلىڭ.
5	چەتئەلگە چىقىپ ئوقۇماڭچى بولغان ۋاختىكىزدا چوقۇم تۆۋەندىكى بىر قانچە مەسىلەرنى كۆپرەك
6	ئويلىنىڭ:
7	مەن نىمە ئۇچۇن چەتئەلگە چىقىپ ئوقۇيمەن؟
8	مەن نىمىنى يوقىتىمەن؟
9	مەن نىمىگە ئېرىشىمەن؟
10	كەلگۈسىدىكى 5 يىلدا مەن نىمە خىزمەت قىلىشىم مۇمكىن؟
11	مەن قايىسى ئورۇندا ئۇزاق مۇددەتلەك تەرەققى قىلىمەن؟ نىمە ئۇچۇن؟
12	هازىرقى جۇڭگۇ 10 يىل بۇرۇنقى جۇڭگۇغا ئوخشىمايدۇ، جۇڭگۇ ھازىر تىز سۇرئەتنە تەرەققى قىلۋاتقان،
13	ھەممە يەر بۇرسەت بىلەن تولغان ھالەتنە تۇرۇۋاتىدۇ. ئەگەر سىز دە پەقەت كۆپرەك دۆلەر تىپىپ خەجلەش
14	پىلانى بولسا، چوقۇم ئەھتىياتچان بولۇڭ. سىزنىڭ پۇرسەتىڭىز بەلكىم زور بولىشى مۇمكىن. شاڭخەيدىكى بىر
15	قىسىم دۆلەت ھالقىغان كارخانلارنىڭ ۋە تەشكىلاتلارنىڭ مائاش تەمىناتى دۆلەت سىرتىدىكىدىن ئائچە ئاز
16	ئەممەس (ستىۋىلىش كۈچى باھاسى بىلەن ھىسابلىغاندا)، بىرىلدا 100 مىڭ يۇھن 200 مىڭ يۇھن مائاش
17	بىرىدىغان ئىش ئورۇنلىرى ناھايىتى نۇرغۇن (شىنجىنلىكى دۆلەت كارخانىلارنىڭ ئوتتۇرا قاتلام كادىرلىرىنىڭ
18	يىللېق مائاشى ھەممىسىنىڭ 350 مىڭ يۇھن). دۆلەت ئىچىدىكى بىر قىسىم چوڭ شىركەتلەرمۇ ئىشچى
19	خىزمەتچىلەرنىڭ دۆلەت سىرتىغا چىقىپ MBA قاتارلىق ئۇنۋانلاردا ئوقۇشىغا ئىختىسادى جەھەتنىن يارىدەم
20	بىرىۋاتىدۇ. يەنە كىلىپ سىزنىڭ ساۋاقداشلىرىكىز سىز ئوقۇۋاتقان شۇ بىر نەچچە يىل ئىچىدە تىپىلغۇسز
21	خىزمەت تەجىربىلىرىگە ئىگە بولغان بولىشى مۇمكىن، سىز ئوقۇش پۇتتۇرگەندىن كىيىن بەلكىم ھەيرانلىق
22	ئىچىدە ئۇلارنىڭ سىزدىن راھەترەق ئۆتۈۋاتقانلىغىنى بايىشىڭىز مۇمكىن.
23	دۆلىتىمىزدىكىلەر ھازىر "بىلىق" بىلەن "ئەجدىها" ئارلاشتۇرۇپ قويۇپ، چەتئەلگە ئۇقۇغانلارغا قارۇغۇلارچە
24	چوقۇندىغان ھالەتنىن ئويغىنىپ بولدى، شۇڭلاشقا چەتئەلدىكى بىر قىسىم نامسىز ئالى مەكتەپلەردىن ئوقۇپ،
25	دىپلۇم ئىلىپ ياكى چەتئەل تەۋەلىگە كىرىپ دۆلەتكە قايتىسىڭىز، ئىشقا ئورۇنلىشىش جەھەتنە
26	ئۇستۇنلىككە ئىگە بولىشىڭىز ناتايىن.

- ئۇنىڭدىن باشقا چەتئەلده ئوقۇش بەزىدە زىرىكىشلىك، يالغۇزلۇق تۇيۇلىشى مۇمكىن، چەتئەلدىكى نۇرغۇن ئالى مەكتەپلەر چەت-يىراق يېزا كەنتلەرگە جايلاشقان، بولۇپىمۇ ئامرىكىدا. بەزىدە شۇ مەكتەپ تۇرۇشلۇق بازارنىڭ نوپوسى شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋەستىتىدىكى ئادەملەردىنمۇ ئاز بولىشى، كۆچىدا كىتىۋاتقىنىڭىزدا پەقەت بىر قانچە ئادەمنىلا كۆرەلىشىڭىز مۇمكىن. ئەگەر سىز بۇنداق يالغۇزلۇق، زىرىكىشلىك حالەتكە كۆنەلمىسىڭىز، پايدا زىيانىنى ئوبدان دەگىسەپ كۆرۈپ، ئۆزىڭىزنىڭ بۇنداق تۇرمۇش مۇھىتىغا ماسلىشالايسىغان ياكى ماسلىشالمايدىغانلىغىنى ئوبدان دەگىسەپ كۆرۈڭ.
- Google دا خىزمەت قىلىدىغان دوكتۇرلى كەيفۇمۇ «چەتئەلگە چىقىشنى نورمال ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولمايدۇ دەپ ئۆزەڭلارنى قاچۇرمائىلار» دەپ مەسىلەت بېرىدۇ. دۆلەت ئىچىدە ھەل بولمىغان مەسىلەرنى دۆلەت سىرتىدا ھەل بۇلدۇ دەپ ئويلىماڭ. بەزىلەرنىڭ چەتئەلگە چىقىشى دۆلەت ئىچىدە نۇرغۇن ئۆگۈشىزلىقلارغا ئوچراش سەۋەبىدىن بولىدۇ، ئۇلار چەتئەلگە كەلگەندىن كېيىن بىر يېڭى باشلىنىش بولىدۇ، چەتئەلده تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتلەرى بىر قەدر ياخشى. ئەملىيەتتە ئۆگۈشىزلىقتىن مۇۋاپېقىيەتكە ئېرىشىش ئۈچۈن ئالدى بىلەن ھەل قىلىدىغان مەسىلە يەنىلا ئۆزىڭىز دە. ھەممىلا يەردە قازاننىڭ قۇلىقى تۆت جۇڭگۇ جەمئىتىگە ماسلىشالىغان ئادەم ئېھىتمال باشقا دۆلەتلەردىمۇ رىقاپەت ئىڭى يېتىلدۈرەلىشى ناتايىن.
- چەتئەلگە چىقىش ئۈچۈن ئۆزىڭىزنىڭ قىزىقىشىدىن ۋاز كەچمەڭ. بەزىلەر چەتئەلگە چىقىشنى ئاددى دەپ ئويلاپ ئۆزىنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە قىزىقىشى بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى يوق كەسپىلەگە ئىلتىماس قىلىدۇ. مەسىلەن: ئىجدىمائى پەن ئوقۇغانلار ياكى ئوقۇتقۇچىلار ئامىركىدا مەجبۇرى كومىپىيۇتىر كەسپىگە ئالمىشىپ ئوقۇيدۇ، ئاندىن كېچە - كۈندۈز يۇمىشاق دېتال شېركەتلەرىدە پىروگرامما تۆزەيدۇ ياكى سىناق قىلىدۇ. بۇنداق كەسپ ئالماشسا ئۆزى ياقتۇرسا مەيلى، ياقتۇرمىسا ئۆزۈن مۇددەتلىك ئۆزىنى ئازىپلاش بولىدۇ.
- پىسخولۇگلار مۇنداق ھىكايمەت قىلىدۇ: بىر ئەمانى چوڭ بولغاندىن كېيىن ساقايىتىپ قويسا خوشال بولىدۇ ۋە كەچتە شەھەردىكى مەيدانغا كېلىپ بىرسىدىن ئاي قانداق بۇلدۇ؟ دەپ سورايدۇ، ئۇ كىشى بىگىز بارمۇقىنى كۆتۈرىدۇ، ئەما چۈشىنىڭسىز ھېس قىلىدۇ-دە يەنە بىر كىشىدىن سورايدۇ، ئۇ كىشىمۇ بىگىز بارمۇقىنى كۆتۈرىدۇ، ئەما يەنىلا چۈشەنمەيدۇ ۋە سوراشرىنى داۋاملىلاشتۇرىدۇ، ئەمما ئۇ سورىغان ھەممە كىشى بىگىز بارمۇقىنى كۆتۈرىدۇ ئاخىرى ئۇ باشقىلارنىڭ بارمۇقى بىلەن كۆرسەتكەن تەرىپىگە قاراپ ئاسماندا يوغان بىر كۆمۈش تەخسىنىڭ تۇرغانلىقىنى بايقايدۇ شۇندىلا ئۇ ئەسىلە باشقىلار بىگىز بارمۇقىنى كۆتۈرىپ كۆرسەتكەن تەرەپكە قارسا ئايىنى كۆرگلى بۇلىدىغانلىقىنى، بىگىز بارمۇقىغىلا قارىماسلىقىنى ھېس قىپتۇ. بۇ ھىكايه ئاددى بولسىمۇ مەنسى ناھايىتى چۈڭقۇر.
- بارماق بىلەن ئايىنى كۆرسىتىمىز، ئەمما بارماق ئاي ئەمەس. شۇنىڭدەك ئاسپىراتلىق ياكى چەتئەلگە

- 1 چىقىش ئارزو ياكى غايىنىڭ ئۆزى ئەمەس، پېقەت غايىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغان ۋاسىتە خالاس. ئاللىي مەكتەپتە
2 نۇرغۇن ئوقۇغۇچىلار ئاسپىراننتلىق ياكى چەئەلگە چىقىش ئۈچۈن تەبىيارلىق قىلىدۇ، ئەمما خالىمغان
3 ھالدا، مەجبۇرى، خامۇش ھالەتتە تەبىيارلىق قىلىدۇ، بۇنىڭ ئۇنۇمى ئەلۋەتتە ياخشى بولمايدۇ. مەلۇم نوقىدىن
4 ئېيتقاندا، بۇ ئوقۇغۇچىلار باشقىلارنىڭ بىىگىز بارمىقىنى كۆرۈپ ئايىنى كۆرەلمىگەنلەر.
- 5 ئۆزىنىڭ كىشلىك پىلانى قانداق؟ ئۆزىنىڭ كىشلىك نىشانى نىمە؟ قانداق قىلغاندا بىر- بىرلەپ ئەمەلگە
6 ئاشۇرغىلى بولىدۇ؟ بۇ مەسىلىلەر ئىنىق بۇلغاندىلا ئادەم گاڭچەراپ قالمايدۇ، باشقىلار تەرىپىدىن يىتلەپ
7 مېڭلىمايدۇ، باشقىلارنىڭ كۆرسەتمىسى، باشقىلارنىڭ باھاسى ئۆزىمىزنىڭ مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىشمىزغا
8 پايدىسى بۇلىدۇ ئەمما باشقىلارنىڭ كۆرسەتمىسى مەڭگۇ باشقىلارنىڭ پىكىرى ھېساپلىندۇ، ئۆزىڭىزنىڭ
9 مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىشى ئەمەس ھەم مەڭگۇ، ئۆزىڭىزنىڭ مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىشنىڭ ئۇرىنى
10 ئالالمايدۇ. ئالدى بىلەن ئۆزىڭىزنى تونۇشتىن باشلىشكىز كېرەك ئۆزىڭىزنىڭ ئەملى ئەھۋالغا ئاساسەن غايى
11 ۋە نىشان بىكتىڭ، بەڭ ئۇلغۇغۇر بوب كەتىسىفون، ئاندىن غايىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى ئۈچۈن بىرقانچە قىسقا
12 قەدەم باسقۇچلارغا بۇلۇڭ ھەربىر باسقۇچتا بىر كىچىك نىشان تىكىلەڭ، ھەر بىر بىر كىچىك نىشاننىڭ
13 ئەمەلگە ئېشىشى بىز ئۈچۈن بىر مەدەت بۇلىدۇ. ئەلۋەتتە ئۆزىڭىزگە ئىشىنىشىڭىز كېرەك، غايىنىڭ ئەمەلگە
14 ئېشىشى ئۈچۈن چۈقۈم بىر جاپا مۇشەققەتلىك جەريانى باشتىن كەچۈرۈش كېرەك، بەزىدە مەغلۇبىيەت ۋە
15 ئۇڭۇشىسىلىق ھەمرا بولىدۇ، پەقەت بىر ئادەمەدە ئىشەنچ بولسىلا مەڭگۇ چۈشكۈنىلىشىپ كەتەيدۇ، مەيلى
16 ئاسپىراننتلىق ئىمتىھانى، چەئەلگە چىقىش ياكى خىزمەت بولسىمۇ بەرپىر.
- 17 ئىشقلىپ ئىنساننىڭ ئۆمرىدە ھەرخىل تاللاش بولىدۇ، تەغدىرىڭىز ئۆز قولىڭىزدا.

1.2 نىشان ئىلمى ئۇنۋان، ماگستېرىلىقمو ياكى دوكتورلۇقمو؟

- 18 چەئەلدىكى ئاسپىراننتلىق ئالىي مائارىپىدىمۇ جۇڭگۇ چۈڭ قۇرۇقلۇقىدىكىگە ئوخشاش ماگستېرىلىق ۋە
19 دوكتورلۇقتىن ئىبارەت ئىككى خىل ئىلمى ئۇنۋان تاللىشى بار. ئۇلارنىڭ ھەممىسىدە تەتقىقات ۋە ئوقۇتۇش
20 دەرسلىرى تەمنلىنىدىغانلىقى ئۈچۈن، ئومۇملاشتۇرۇپ ئاسپىراننتلىق مائارىپى، دەپ ئاتاشقىمۇ بولىدۇ.
21 ئاسپىراننتلىق مائارىپىدا تېخىمۇ چوڭقۇرلاپ تەربىيەلىنىش پۇرسىتى تەمنلىنىپ، كەسپىي ئوقۇتۇش ۋە
22 بىلىملىڭ سىجىللەقى ئاشۇرۇلۇدۇ؛ تولۇق كۇرس ئۇنۋانى دەرسلىرىگە قارىغاندا تېخىمۇ كۆپ ئۆزلىكىدىن
23 ئۆگىنىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ. بۇ تەرەپلەر دە تولۇق كۇرس مائارىپىغا ئوخشمایدۇ.
- 24 Wikipedia نىڭ ئېنىقلىمىسىغا ئاساسەن، ماگستېرى ئومۇمەن ئۆتكۈنچى خاراكتېرىلىك ئىلمى ئۇنۋان، دەپ
25 قارىلىدۇ. ئۇ باكلابىر ۋە دوكتورنىڭ ئارىلىقىدىكى ئىلمى ئۇنۋان بولۇپ، ماگستېرىلىق ئۇنۋانىغا ئىگە بولۇش

- 1 ئادەتتە مۇستەققىل تەتقىقات ئىقتىدارى ئاساسىغا ئىگە بولغانلىقىغا ۋە كىلللىك قىلىدۇ. ماگستېرلىقنى
2 پۈتۈرۈشكە كېتىدىغان ۋاقتىسىقا بولۇپ، ئامېرىكىدا تەخىنەن ئىككى يىل، ئەنگلىيەدە تەخىنەن بىر
3 يىل، شۇڭا ئۇ دەرھال ئەمگەك بازىرىغا كىرىشنى خالمايدىغان نۇرغۇن ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا
4 ئېرىشكەن. بۇندىن باشقا، بەزى مەكتەپلەر باكلاۋېرىلىق، ماگستېرلىق ياكى دوكتورلۇقنى ئۇلاب ئوقۇشتىن
5 ئىبارەت ئۇسۇلنى قوللانغان. ئامېرىكىدا بەزى كەسپەرنى ئىلتىمسا س قىلغانلار دوكتورلۇق ئۇنىۋانىنى ئوقۇش
6 داۋامىدا ئاپتوماتىك حالدا ماگستېرلىق ئۇنىۋانىنى ئالىدۇ. ئەگەردە كەلگۈسىدە دوكتورلۇقنى پۈتۈرەلمىسىمۇ،
7 يەنلا ماگستېرلىق ئۇنىۋانىنى ئالالايدۇ.
- 8 بەزى ماگستېرلىق دەرسلىرى، مەسىلەن MBA قاتارلىقلار، باكلاۋېرىلىق ئۇنىۋانىنى تەلەپ قىلىپلا قالماي،
9 ئادەتتە يەنە بىر نەچە يىلىق خىزمەت تەجربىسىگە ئىگە بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ. سودا - سانائەت
10 باشقۇرۇش ماگستېرى (Master of Business Administration) ، قىسقارتىلىپ (MBA) سودا
11 ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئۆمۈمىي نەزىرىدە باشقۇرۇش قەۋىتىگە ئۆرلەشتىكى پۇت تىرىپىدىغان ئاساس، دەپ
12 قارىلىدۇ. نۆۋەتتە كۆپلىگەن ئۇنىۋېرىستېتلار ئوقۇغۇچى مەنبەسى ئېچىش ئۈچۈن، دۇنيادىكى داڭلىق
13 ئۇنىۋېرىستېتلارنىڭ سودا ئىنسىتىتۇتلرى بىلەن ھەمكارلىشىپ، ئۆزلىرىنىڭ MBA دەرسلىرىنى ساتماقتا.
14 MBA دەرسلىرى ئىككىگە بۆللىنىدۇ: بىر تۈرى نۆۋەتتە خىزمەتتىكى شىركەت يۇقىرى قەۋەت
15 باشقۇرۇغۇچىلىرىنىڭ ئوقۇشى ئۈچۈن تەمنىلەنگەن بولۇپ، مەمۇرىي سودا - سانائەت باشقۇرۇش ماگستېرى (Executive
16 MBA، قىسقارتىلىپ EMBA) دەپ ئاتىلىدۇ؛ يەنە بىرى تۈرى بولسا نۆۋەتتە خىزمەتتىكى باشقۇرۇش بىلىملىنى چوڭقۇرلىتىشنى
17 مەقسەت قىلغان ئادەتتىكى سودا - سانائەت باشقۇرۇش ماگستېرى دەرسلىرى تەمنلىنىدۇ.
18
- 19 دوكتور بولسا مائارىپ ئورگانلىرى بەرگەن ئەڭ يۇقىرى دەرجىلىك ئىلمىي ئۇنىۋان. مەسىلەن:
- 20 پەلسەپە دوكتورى (PhD)، مېدىتسىنا دوكتورى (MD)، ئەدەبىيات دوكتورى (DLitt)، مائارىپ دوكتورى
21 (EdD) قاتارلىقلار.
- 22 پەلسەپە دوكتورى Doctor of Philosophy (D.Phil)، ئالىي ئىلمىي ئۇنىۋاننىڭ بىرى بولۇپ، ئادەتتە ئوقۇش تارىخى سىستېما قۇرۇلمىسىدىكى ئەڭ ئالىي ئىلمىي ئۇنىۋاندۇر.
23 ئۇنىڭغا ئىگە بولغۇچى ئادەتتە ئۇنىۋېرىستېتلەرنىڭ تولۇق كۇرس(باكلاۋېر) ۋە ياكى ئاکادېمېيە(ماگستېر) نى
24 پۈتۈرۈپ، يەنە بىر نەچە يىل تەتقىقات-ئوقۇشىنى تاماملىغاندىن كېپىن، ئوقۇش پۈتۈرۈش
25 دىسپرتاتسىيىسى يېزىپ ھەممە دىن ئۆتۈپ، ئاندىن پەلسەپە دوكتورلىقىغا ئىگە بولىدۇ.
26

- پەلسەپ دوكتورلىقىغا ئىگە كىشىنىڭ "پەلسەپه" ئوقۇشى ناتايىن. ئاتالىميش پەلسەپه دوكتورى بولسا بۇ ئۇنىغانغا ئىگە كىشى ئۆزىنىڭ بىلەم كاتېگورىيىسى ئىچىدىكى نەزەرىيىلەر، مەزمۇنلار ھەممە ئۇلارنىڭ تەرەققىياتلىرىغا قارىتا مۇئەيىەن دەرىجىدە تونۇشى بارلىقى، مۇستەققىلەت تەتقىقات ئېلىپ بارالايدىغانلىقى، ھەممە شۇ كاتېگورىيە ئىچىدە ئىلمى ساھەگە قارىتا مەلۇم كۆز قارىشى بارلىقىنى ئىپادىلەيدۇ. شۇڭلاشقا، پەلسەپ دوكتورلۇق ئۇنىۋانى ئاساسەن ھەرقانداق پەندە دوكتورلۇقنى پۈتۈرگەنلەرگە بېرىلىدۇ. ئەمما بەزى پەنلەر دوكتورلۇقنى پۈتۈرگەنلەرنىڭ ئادەتتە ئالاھىدە ئىلمى ئۇنىۋانى بولىدۇ، مەسىلەن، قۇرۇلۇش ئىلىمىدە دوكتورلۇقنى پۈتۈرگەنلەر قۇرۇلۇش ئىلمى دوكتورى (D.Eng)، مائارىپ ئىلىمىدە دوكتورلۇقنى پۈتۈرگەنلەر مائارىپ ئىلمى دوكتورى (Ed.D) دەپ ئاتلىدۇ. بىر قەدەر ئالاھىدىرەك بولغىنى قانۇن ئىلمى دوكتورى (J.D) Doctor of Jurisprudence / Juris Doctor، Doctor of Letters, D.Litt. ئۇنىۋانلىرى بار قانۇن ئىلمى ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئاساسىي ئۇنىۋانى بولۇپ، ئالىي ئىلمى ئۇنىۋان ھېسابلانمايدۇ. بۇندىن باشقا، ئەدەبىيات ئىلمى دوكتورى (Doctor of Letters, D.Litt.)، ئادەتتە پەخربى خاراكتېرىلىك بولۇپ، ئىگە بولغان كىشى ئادەتتە ئاللىقاچان باشقا دوكتورلۇق ئۇنىۋانغا ئېرىشكەن بولىدۇ.
- كۆپ قىسىم ئەھۋاللاردا، دوكتورلۇق دەرسىنى ئۆگەنەمە كچى بولغانلار چوقۇم ئالدى بىلەن ماگستېرىلىق ستازىغا ئىگە بولۇشى شەرت. ھالبۇكى، بەزى پەنلەر دەرسلىرىنى ئۆگەنسىمۇ بولىدۇ. يېقىنلىق يىللاردىن بۇيان، ئىلمى ساھەدە «ماگستېرىلىق-دوكتورلۇق ئۇلاب ئوقۇش» تەك يېڭى بىر تۈرلۈك دەرس مەيدانغا كېلىشكە باشلىدى. باكلاۋېرىلىق ئۇنىۋانىنى پۈتۈرگەنلەر بىۋاستە بۇ تۈردىكى دەرسلىرنى ئۇلاب ئوقۇسا بولىدۇ. دەرسنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە لاياقەتلەك بولسا ئالدى بىلەن ماگستېرىلىق ئۇنىۋانىنى ئېلىپ، ئاندىن كېيىن دوكتورلۇق دەرسلىرىنى ئۇلاب ئوقۇسا بولىدۇ.
- جوڭگولۇق ئىلتىماس قىلغۇچىلارغا نىسىبەتەن ئېيتقاندا، تەبىئىي-سانائەت پەنلىرىنىڭ تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ كۆپچىلىكى ئىلتىماستا بىۋاستە دوكتورلۇقنى نىشان ئىلمى ئۇنىۋان قىلىدۇ. بۇ شۇنىڭ ئۈچۈنكى، دوكتورلۇق ئۇنىۋانىنى ئوقۇماقچى بولغان ئوقۇغۇچىلارغا زور دەرىجىدە ئوقۇش مۇكاباتى ياردەم پۇللى بار، ھالبۇكى ماگستېرىلىقتىكى ئوقۇش مۇكاباتىنى ئىلتىماس قىلىش رىقابىتى بىر قەدەر كەسکىن بولىدۇ. لېكىن، سىزنىڭ تەتقىقات ئېلىپ بېرىش ئويىڭىز بولمىسا، ياكى تەتقىقاتقا قىزىقىمىسىڭز، سالماقلقى بىلەن تاللاڭ. دوكتورلۇقتا ئوقۇش ئۈچۈن كۆپ ۋاقت كېتىدۇ. ئەگەر دەرس تولۇق كۇرسىنى كېيىن بىۋاستە دوكتورلۇقنى ئىلتىماس قىلىسىڭىز، ئۇنداقتا 5~6 يىل ۋاقت كېتىدۇ. ماگستېرىلىقتىن كېيىن دوكتورلۇقنى ئوقۇشقىمۇ تەخمىنەن ئۈچ يىل ۋاقت كېتىدۇ.

1 (گرافىك، 14 - بەتىكى)

- 2 ئادەتىكى دوكتورلۇقنى ئوقۇماقچى بولغانلار دەرس ئاڭلاشنى باشلىغاندىن تارتىپ تاكى دوكتورلۇق ئۇنىۋانىنى
- 3 ئالعىچە بولغان مەزگىلدە، تۆۋەندىكى باسقۇچلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزىدۇ:
- 4 1. بەلگىلەنگەن دەرسلىكلەرنى تاماملاش، ئادەتتە مېتودولوگىلىك تەتقىقات ياكى ئىلمىي كاتېگورىيىگە
5 ئائىت ئاکادېمېيە سەۋىيىسىدىكى دەرسلىكلەر.
- 6 2. دىسپېرتاتىسييە ياكى تەتقىقات پلانى يېرىش، ھەمدە دىسپېرتاتىسييە بېتەكچىسىنىڭ تەتقىقات تەستىقىنى
7 ئېلىش.
- 8 3. تەتقىقاتنى باشلاپ دىسپېرتاتىسييە يېرىش. بۇ ۋاقتتا، دوكتورلۇقتا ئوقۇيدىغانلار ئۆزلىرىنى دوكتورلۇق
9 كاندىداتى، دەپ ئاتايدۇ، ياكى شەخسىي ئىلمىي ھوقۇقى تىزىمىلىكىدە ئۆزىنىڭ پۈتۈرۈش ئىلمىي ئۇنىۋانىنىڭ
10 قىسقارتىپ يېزىلىشىغا ABD نى قوشۇپ قويىدۇ، مەسىلەن، Ph.D.(ABD), ئارقىلىق ئۆزىنىڭ دوكتورلۇق
11 ئۇنىۋانىنى ئالدىغانلىقىنى بىلدۈردى.
- 12 4. دىسپېرتاتىسىيىنى تاپشۇرۇپ، دىسپېرتاتىسييە ياقلاشتىن ئۆتۈش.
- 13 5. دوكторلۇق ئۇنىۋانىغا ئېرىشىش.
- 14 14. تۆۋەندە ئامېرىكا كالiforniyە شتاتى ئۇنىۋېرىستېتىنى مىسال قىلىپ، ئۇلارنىڭ دوكتورلۇق ئۇنىۋانىنى ئېلىش
15 تەرتىپنى كۆرۈپ باقايىلى:
- 16 * بېتەكچى تاللاش
- 17 17. تېخى يېتەكچى(PI, Principal Investigator, Major Advisor) بېكتىمىگەن ئوقۇغۇچىلارغا نىسبەتەن،
18 يېتەكچى بېكتىش ناھايىتى مۇھىم بىر ئىش. يېتەكچى بېكتىش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئەھۋالارنى ياخشى
19 ئىگەللەش كېرەك: قايىسى يېتەكچىنىڭ تەتقىقات يۆلىنىشىگە قىزىقىسىز، بۇندىن كېيىن قايىسى يۆلىنىشته
20 خىزمەت پۇرسىتى كۆپ، يېتەكچى كۈچلۈكمۇ-ئەمەس، ئىلمىي شان-شۆھرتى قانداق، مەبلەغ بارمۇ-يوق،
21 ئوقۇغۇچىغا ياخشى مۇئامىلە قىلامدۇ يوق، پۈتۈرۈش ئۈچۈن نېمە كېرەك، قانداق تەلەپكە يېتىش كېرەك،
22 بۇرۇنقى ئوقۇغۇچىلار ئادەتتە قانچە يىلدا پۈتۈرىدۇ، دېگەنگە ئوخشاش.
- 23 سىز فاكۇلتېتىكى جۇڭگۈلۈق ئاكا-ھەدە ئوقۇغۇچىلاردىن سۈرۈشتۈرسىڭىز بولىدۇ، بۇ بىر ياخشى ئۇسۇل.

[pop, 15] (مەزمۇن كام، 15-بەت، تېخى تەرجمە قىلىنىمغان)

1

1.3 چەئەلەدە تۇرۇپ قېلىش ياكى ۋەتەنگە قايتىپ ڪېلىش (يوق)

1.4 قايسى دۆلەتكە بېرىپ ئوقۇش كېرەك؟

(مەزمۇن كام)

2

1.4.1 ئامېرىكا

ئامېرىكا بېرىپ ئوقۇشقا ئىلتىماس قىلىدىغانلارنىڭ ئەھۋالنى بىر قانچە تۈرلەرگە بولۇشكە

3

بولىدۇ، باكلاؤئرلىق ئۇنىۋان ئېلىش ياكى ئاسپىرانتىلىق ئۇنىۋان ئېلىش ماگىستىر / دوكتۇر قاتارلىق. باكلاؤئرلىق

4

ئۇنىۋان ئوقۇشى يەنە تولۇق ئوتتۇرادىن بىۋاستە ئىلتىماس قىلىش ۋە ئالىي مەكتەپتە ئوقۇپ تۇرۇپ ئىلتىماس

5

قىلىش يەنى ئۆزىنىڭ ئوقۇغان نۇمۇرىنى (学分) شۇمەكتەپنىڭ نۇمۇرىغا ئايلاندۇرۇپ باكلاؤئرلىق ئۇنىۋان

6

ئوقۇش. ئەمما دىققىه قىلىشقا تىگىشلىكى ئادەتتە ئامېرىكا ياكى باشقا دۆلەتلەرde باكلاؤئرلىق ئۇنىۋان

7

ئوقۇشنىڭ ئوقۇش مۇكاپاپات پۇلسىنتايىن ئاز بولىدۇ ياكى ئوقۇش مۇكاپاپات پۇلى بولمايدۇ.

8

ئامېرىكىدا باكلاؤئرلىق ئۇنىۋان ئوقۇش ھەققى ئىنتايىن يۇقىرى ھەم جەريانىمۇ ئىنتايىن مۇرەككەپ،

9

مەسلەن سىز چۈقۈم ئىنگىلىز تىلىدا ئامېرىكىلىقلار بىلەن رىقاپەتتە تۇرالىشىڭىز كېرەك. چەئەلگە چىقىشنى

10

نىيەت قىلغان ۋاقتىڭىزدا (باكلاؤئرلىق ئوقۇشنى كۆرسىتىدۇ) ئالدى بىلەن ئاتا-ئانىڭىزغا چۈقۈم نۇرغۇن ئوقۇش

11

پۇلى ھەم تۇرمۇش راسخودى چىقارغۇزىسىڭىز شۇنىڭ شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە ئۆزىڭىزىمۇ نۇرغۇن جاپالارنى چېكىشىكە

12

رازى بولسىڭىز بولىدۇ.

13

بىز جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارغا چەئەلەدە، باكلاؤئرلىق ئۇنىۋان ئېلىشنى ئەمەس بەلكى ئاسپىرانتىلىق ئۇنىۋان

14

ئېلىش (ماگىستىرادوكتۇر) نى تەۋسىيە قىلىمىز. كۆپلىگەن جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلار چەئەلەدە ئاسپىرانتىلىق

15

ئۇنىۋان ئېلىش (ماگىستىرادوكتۇر) نى ئوقۇيدۇ، چۈنكى ئوقۇش مۇكاپاپات پۇلى يوق تولۇق ئوتتۇرا ۋە ئالىي

16

مەكتەپتە ئوقۇغۇچىلىرىغا سېلىشتۇرغاندا كۆپ سومىلىق ئوقۇش پۇلى ۋە ياتاق پۇلى تۆلىمەيىسىز، بەلكى

17

يۇقىرى سومىلىق ئوقۇش مۇكاپااتىغا ئېرىشەلەيىسىز.

18

جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارغا نىسىپەتەن نۇرغۇن ئىلتىماس قىلغۇچىلار ئاسپىرانتىلىق ئۇنىۋان ئېلىش

19

(ماگىستىر / دوكتۇر) نى ئۆزىنىڭ ئامېرىكىدىكى ئوقۇشنىڭ نىشانى قىلىدۇ. ئامېرىكىدىكى كۆپلىگەن جۇڭگولۇق

20

- 1 دوكتورئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش مۇكابات پۇلى بار ئەمما ماگىستىرىلىق ئوقۇش مۇكابات پۇلى ئىلتىماس قىلىشنىڭ
2 رىقابىتى ئىنتايىن كەسکىن.
- 3 خەۋەرلىك ئۇلىنىش (ئامېرىكىنىڭ ئالىي مەكتەپ ئوقۇش پۇلى يىلسېرى ئۆرلىمەكتە، ئامېرىكا ئاۋازى خەۋېرى)
- 4 ئامېرىكىنىڭ ئالىي مەكتەپ ئوقۇش پۇلى يىلدىن- يىلغا ئۆرلىمەكتە، ئۇتتۇرا ھىساب بىلەن ھەر يىلى 5%
5 ئەترابىدا ئۆسۈپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەڭ چوڭ يۈكى بولۇپ قالماقتا.
- 6 ئامېرىكىدا ئالىي مەكتەپتە ئوقۇيدىغان چەتئەللىك ئوقۇغۇچىلار چوقۇم قانداق قىلىپ مائارىپ ھەققىنى
7 تۆلەيدىغانلىقىنى چۈشەندۈرەلىشى كېرەك، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ھەربىر ئوقۇش يىلىدىكى ئوقۇش پۇلنى
8 تۆلىيەلەيدىغان ئىمكانييىتى بارلىقنى ئىسپاتلىشى كېرەك. ئوقۇغۇچىلار پەقەت ئوقۇش پۇلسىلا ئۆيلىماستىن
9 يەنە ئۆزىنىڭ ياتاق تاماق راسخۇتنىسمۇ ئۆزى راسلىشى زۆررۇدۇر. ئۇلار يەنە كىتاب ماترىيال ئوقۇش قوراللىرى
10 ئالدىغان پۇلدىن باشقا يەنە ىىجىدىمائى پاڭالىيەتلەركىمۇ راسخوت ئاجرىتىشى كېرەك. مائارىپ مەسىلەمەتچىسى
11 چەتئەللىك ئوقۇغۇچىلار يەرلىك بانكىلارغا ئەڭ ئاز بولغاندىمۇئىكى ئايلىق خراجىتىنى ئامانەت قۇبۇشى
12 كېرەك دەيدۇ.
- 13 ئامېرىكىدىكى مەكتەپلەرde ئوقۇش ئۈچۈن ئادەتنە نۇرغۇن پۇل كېتىدۇ. تېنج ئوكيانىنىڭ غەرنى شىمال
14 رايونىدىكى ۋاشىتۇن شتاتلىق ئۇنىۋېرسىتەتىنى مىسالغا ئالساق بىر چەتئەللىك ئوقۇغۇچىنىڭ 2006- يىلىكى
15 خراجىتى 36 مىڭ دۆلەردىن ئاشىدۇ. بۇ مەكتەپتە ھازىر بىر 100 نەچە دۆلەتتىن كەلگەن 2600 نەپەر
16 چەتئەللىك ئوقۇغۇچى بار. ئەلۋەتنە پۇل بۇنىڭدىن ئاز كېتىدىغان مەكتەپلەمۇ بار، ئەمما باشقا نۇرغۇن
17 مەكتەپلەرنىڭ خراجىتى بۇنىڭدىننمۇ يۇقىرى.
- 18 ۋاشىتۇن شتاتلىق ئۇنىۋېرسىتەت تور بېكىتىدە بۇ مەكتەپ خەلقئارالق ئوقۇغۇچىلارنىڭ نورمدىن
19 تاشقىرى ئىقتىسادى ياردەم بىلەن تەمنىلەنمەيدىغانلىقىنى يازىدۇ. (دىققەت: ئوقۇتقۇچىزنىڭ ئىقتىسادى
20 ياردەم بۇنىڭ سرتىدا) چەتئەللىك ئوقۇغۇچىلارنىڭ بۇ مەكتەپ كە ئىلتىماس قىلىش رەسىمەتلىرى ئىچىدە:
21 ئۆزىنىڭ ئىمزاى بولغان «ئىقتىسادى ئۇستىگە ئېلىش مەجبۇرىيەت»نى ئىبلان قىلىشى كېرەك. ئوقۇغۇچى
22 چوقۇم بانكىنىڭ ئۆتكەن 6 ئاي ئىچىدىكى ئاچقان ھېساۋات ئىسپاتى ياكى ھېساۋات تالۇنى بىلەن تەمنىلىشى
23 زۆررۇر، چوقۇم قانداق ئادەم ياردەم قىلىپ ئۇلارغا ھەق تۆلەيدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈشى كېرەك، ياردەم
24 قىلىماقچى بولغان بۇكىشىلەر چوقۇم بانكىنىڭ ھېساۋات ئىسپاتى ياكى ھېساۋات تالۇنى ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ
25 بۇ پۇلننىڭ بارلىقىنى ئىسپاتلىشى كېرەك.
- 26 ئامېرىكىنىڭ تەتقىقات ئورۇنلىرى ئادەتنە ئىلتىماس قىلغۇچىنىڭ چوقۇم باكلاؤېرلىق ئۇنىۋانى بۇلۇشنى

- 1 تەلەپ قىلىدۇ، بۇلۇپمۇ رىقابەت كەسکىن بولغان مەكتەپلەرde ئىلتىما سىقلۇغۇچىلار نۇرغۇن بۇلغاجقا باكلاۋىرىلىق
- 2 ئۇنىۋانى ئاساسى تەلەپ بولۇپ قالىدۇ. شۇڭا مەحسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى ئالىي مەكتەپلەرگە بېرىپ ئوقۇش
- 3 نۇمۇرنى (补足学分) تولۇقلاب ئوقۇپ باكلاۋىرىلىقنى ئالغاندىن كىيىن ئاندىن تەتقىقات ئورۇنلىرىغا ئىلتىماس
- 4 قىلايىدۇ. بەزىلەر سىزگە بىر - ئىككى مەحسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ بىۋاستە تەتقىقات ئورۇنلىرىغا
- 5 ئىلتىماس قىلىپ كىرگەنلىكىنى ئېيتىدۇ، بۇنىڭ سەۋەبى ئىككى خىل : بىرى مەكتەپ مەمۇرىسىنىڭ ختالىقى
- 6 بۇلۇپ مەمۇرى خادىملار جۇڭگۈنىڭ مەحسۇس كۇرس قائىدە. تەرتىپلىرىنى تۇلۇق بىلمەيدۇ، مەحسۇس
- 7 كۇرسنى ئالىي مەكتەپنىڭ باكلاۋىرىلىق ئۇنىۋانىغا تەڭ دەپ قارايدۇ. يەنە بىرخىل ئەھۋال مەكتەپ ئىلتىماس
- 8 قىلغۇچىنىڭ خىزمەت تەجربىسى ئارقىلىق باكلاۋىرىلىق ئۇنىۋانى تولۇقلاش تەلپىگە قۇشۇلغان بولىدۇ.
- 9 خىزمەت تەجربىسى ئارقىلىق باكلاۋىرىلىق ئۇنىۋانى تولۇقلاشنى مەكتەپ ئادەتتە مۇندەر بىجىدە ئالاھىدە
- 10 ئەسکەرتەمەيدۇ، چۈقۈم ھەرقايىسى مەكتەپلەرنىڭ admission office (باشقۇرۇش ئىشخانىسى)غا ياكى
- 11 فاكۇنتىقا خەت يېزىپ سۈرۈشتۈرۈشى كېرەك. بەزى مەكتەپلەر مەحسۇس كۇرستىن بىۋاستە تەتقىقات
- 12 ئورۇنلىرىغا قۇبۇل قىلىسىمۇ يەنلا ئوقۇغۇچىغا ئالىي مەكتەپ بۆلۈمگە بېرىپ ئوقۇش نۇمۇرنى (补足学分)
- 13 تولۇقلاب ئۇقۇتسىدۇ. شۇڭا ئوقۇش مۇددىتى باشقا ئوقۇغۇچىلاردىن ئۇزۇنراق بۇلۇدۇ. ئەلۋەتتە بەزى مەكتەپلەر
- 14 ئىقتىسادى ئامىلىنى كۆزدە تۇتسىدۇ، چەتئەللەك ئوقۇغۇچىلارنىڭ يۇقىرى سوممىلىق ئوقۇش پۇلى مەكتەپنىڭ
- 15 مۇھىم كىرىم مەنبەسى ھېساپلىندۇ، شۇڭا مەحسۇس كۇرستىن بىۋاستە تەتقىقات ئورۇنلىرىغەمۇ قۇبۇل قىلىنىدۇ.
- 16 تۇۋەندىكسى ئامىركا ئاسپىرانتلار ئىنسىتىتۇتسىدىكى جۇڭگۈلۈق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئومۇمى ئەھۋلى،
- 17 پايدىلىنىشىڭىزغا قولايلىق بولسۇن:
- 18 (سانلىق مەلۇماتلار شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتەتكىي prp ۋە ھاۋالە قىلغان سانلىق ماترىاللار، ئىختىيارى
- 19 ئەۋرىشكە [ئىلىنغان ئەمەس] (隨机抽样)
- 20 (گرافىك، 19 - بەت)
- 21 - 2006 يىلىق ئامىركا ئاسپىرانتلار ئىنسىتىتۇتسىدىكى جۇڭگۈلۈق ئوقۇغۇچىلارنىڭ GPA ئومۇمى ئەھۋلى (
- 22 588 ئادەم)، ھەرقايىسى مەكتەپلەرنىڭ نۇمۇر سىزىقى ئۇخشىمايدۇ سېلىشتۈرغاندا ئالاھىدە دىققەت قىلىڭ.
- 23 (گرافىك، 19 - بەت)
- 24 - 2006 يىلىق ئامىركا ئاسپىرانتلار ئىنسىتىتۇتسىدىكى جۇڭگۈلۈق ئوقۇغۇچى مەنبەسى ئومۇمى ئەھۋلى (
- 25 706 ئادەم) دىققەت: گۈڭشى، گۈڭدۈڭ ۋە بىرقىسىم غەربى رايونلارنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ.

(گرافىك، 20 - بهت)

- 1 - 2006 يىللې ئامىركا ئاسپىراتنلار ئىنسىتىتۇتىدىكى جۇڭگولۇق ئۇقۇغۇچىلارنىڭ كەسىپلەرگە
2 تارقىلىشى.پرسەنت بۇيىچە ئازىدىن كۆپكە قاراپ تىزىلدى.

1.4.2 ئەنگىلىيە (يوق)

1.4.3 فرانسىيە (يوق)

1.4.4 گېرمانىيە (يوق)

1.4.5 ئاۋستىرالىيە (يوق)

1.4.6 گوللاندىيە (يوق)

1.5

1.5.1

1.5.2

1.5.3

1.5.4

1.6

1.7

1.7.1

1.7.2

1.7.3

1.7.4

1.7.5

1.8

1.8.1

1.8.2

1.8.3

1.8.4

2. ئىلىتىماسى قىلىش جەريانىدىكى پىسخولوگىيەلىك ساغلاملىق (يوق)

2.1

2.2

3. دائم سورىلىدىغان سۇئاللار ۋە ئۇلارنىڭ جاۋاپلىرى

3.1 ئومۇمى بايان

(مەزمۇن كام) 1

3.2 ئىنگىلىزچە ئىمتىھانلار ھەققىدە سۇئال - جاۋاپلار

(مەزمۇن كام)

ئاڭلىشىمچە SUB GRE دېگەن ئىمتىھان بار ئىكەن، ئۇ قانداق بارلىققا كەلگەن؟ مېنىڭ ئىلتىماسى 2
قىلىشىمغا نىسبەتەن ياردىمى بارمۇ؟ 3

GRE دېگىنلىرى GRE Subject Test كەسىي تۈرىدىكى ئىمتىھان دېگەنلىك بولۇپ، ئىمتىھان مەزمۇنى بولسا 4
ئىمتىھان بەرگۈچىنىڭ مەلۇم پەن ساھەسىدە ياكى كەسىپ ساھەسىدە ئېرىشكەن بىلىمى، ئىقتىدارى ۋە 5
شۇنداقلا قابلىيەت سەۋىيىسىنىڭ يوقۇرى تۆۋەنلىكىنى سىناش، شۇ ئارقىلىق مەكتەپنىڭ ئىلتىماسى 6
قىلغۇچىنىڭ مەلۇم پەن ساھەسىدىكى قابلىيىتنى تېخىمۇ ياخشى چۈشىنىشىگە ياردەم بېرىش. مەزكۇر 7
ئىمتىھانغا قاتىشىش - قاتناشماسلىق شۇ كىشىنىڭ ئەھۋالغا ئاساسەن بېكىتىلىدۇ (ئادەتتە تۆۋەنەدە بايان 8
قىلىنىدىغاندىن باشقۇ ئەھۋاللاردا ئۇ ئىمتىھانغا قاتىشىش ھاجەتسىز) : 9

1. ئىلتىماسى قىلماقچى بولغان مەكتەپ - فاكۇلتېتلار sub GRE نەتىجىسىنى ئالاھىدە تەكتىلەپ تەلەپ 10
قىلىسا، ئۇ حالدا تەبىئىكى بۇ ئىمتىھانغا قاتىشىش كېرەك. 11

2. GPA نەتىجىسى ئانچە ياخشى بولمىغانلىقتنى sub نەتىجىسى ئارقىلىق تولۇقلىماقچى بولسا بۇ ئىمتىھانغا 12
قاتىشىش كېرەك. 13

3. كەسىپ ھالقىش ياكى كەسىپ ھالقىش بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولسا بۇ ئىمتىھانغا قاتىشىش كېرەك. 14

نۆۋەتتە sub ئىمتىھانى تۆۋەنلىكى سەككىز كەسىپكە تەسىس قىلىنىدى، ئۇلار ئايىرم - ئايىرم ھالدا: 15
بىئولوگىيە Biology، بىئۆخىمىيە Biochemistry، خىمىيە Chemistry، كومپىيۇتېر ئىلمى Computer Science، 16
ئېنگىلىز تىلى ئەدەبىياتى، Leterature In English، Matematiكا Math، فىزىكا Physics، پىسخولوگىيە 17
. Psychology 18.

- سز ئىلىتىماس قىلماقچى بولغان كەسىپ سىزنىڭ قايسى پەندىن ئىمتيهان بېرىشىڭىزنى بەلگىلەيدۇ، 1
تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىغا نىسبەتەن ئىيتقاندا sub ئىمتيهانىنى بېرىش بولسا موشۇ ئىككى مەزگىلدىن 2
باشقۇ نەرسە ئەمەس. دەرۋەقە بۇ ئالدى بىلەن سز تۇرۇشلۇق مەكتەپتىكى پەنلەرنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشغا 3
باغلىق، ئەگەر سز 3 - يىللېقتا ئوقۇۋاتقان ھەم تېخى نۇرغۇنلىغان ئاساسلىق كەسىپى پەنلەرنى ئوقۇمىغان 4
بولسىڭىز ئۇنداقتا 4 - يىللېقتا ئىمتيهان بېرىشنى تاللىسىڭىز بولىدۇ. كەسىپى پەنلەرنىڭ جەريانىغا يول 5
قوبۇلغان ئەھۋال ئاستىدا يەنە ئۆزىڭىزنىڭ باشقۇ جەھەتلەردىكى ۋاقت ئورۇنلاشتۇرۇشىڭىزنى ئوپلاڭ. 6
مەسلەن: ۋاقتىلار ئۆزىارا توقۇنۇشۇپ قالامدۇ، تەكرار قىلىش يېتەرلىكىمۇ، ئەگەر بىر يىل كېچىكىسە نۇرغۇن 7
نەرسىلەر ئۇنىتۇلۇپ كېتىلەمدۇ يوق قاتارلىقلار. ئەمما ئاسپىرانت ئوقۇغۇچىلىرىغا نىسبەتەن بۇ مەسلە مەۋجۇد 8
ئەمەس. 9
- Sub ئىمтиهانى ئەمەلىيەتتە ئۇسلۇبى ئادەتتىكى GRE ئىمтиهانىغا ئوخشىپ كېتىدىغان، 10
ئىمтиهانىنىڭ ماتىماتىكا بۆلىكى بولۇپ، ھېچقانچە مۇرەككەپ ئەمەس، بىر قەدەر مۇجىمەل سوئاللار ھەرگىزىمۇ 11
ئۈچۈرمىدۇ. ئىمтиهانىغا كۆپ ھاللاردا ئەڭ ئاساسىي مەزمۇندىكى تېمىلار چۈشىدۇ، چېتىلىش دائىرسىمۇ بىر 12
قەدەر كەڭ. پايدىلىنىش ماترىياللىرى ئىچىدىكى كۆپ چۈڭقۇرلاشتۇرۇلغان مەزمۇنلاردىن ھېچ قىينالمايلا 13
ئۆتۈپ كەتكىلى بولىدۇ. ئادەتتە كەسىپى پەنگە ئائىت مەزمۇنلارنى سېستىملىق ھالدا بىر قېتىم تەكرار قىلىش 14
تولىمۇ زۆرۈرۈدۈر. 15
- من 11 - ئايدا ھەتا ئۇنىڭدىنمۇ كېىنلىكى مەزگىلەردىن ئاندىن TOEFL/GRE Sub ئىمтиهانىنى 16
بەرسەم، يەنە كۈز پەسىلىك ئىلىتىماس قىلىشقا ئولگۇرەلمىدىم؟ 17
- ئەگەر سز نەتىجىڭىزنى بىلىشتن ئىلگىرلە ماترىياللىرىگىزنى ئېۋەرتىمەكچى بولسىڭىز، تاپشۇرماقچى بولغان 18
ماترىيالدا ئەھۋالىڭىز توغرىسىدا چۈشەنچە بېرىلەت. نەتىجە چىقىشى بىلەنلا دەرھال يوللاشقا كاپالەتلىك 19
قىلالسىڭىز ئادەتتە يەنە ئولگۇرگىلى بولىدۇ. ئەگەر 1 - ئايدا ئاندىن TOEFL ئىمтиهانىغا قاتناشماقچى 20
بولسىڭىز، ئۇنداقتا خەت يېزىپ ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈڭ ھەم فاكولتىتنىڭ سىياسەتلەرنى سۈرۈشتە قىلىڭ، 21
بەلكىم يول قۇبۇشىمۇ مۇمكىن. 22
- بەزى ئىلىتىماس قىلغۇچىلار 10 - ئايدا GRE General ئىمтиهانىغا قاتنىشىشنى تاللىسىمۇ بولۇپرىدۇ. 23
- شۇغىنىسى ئىمтиهان بىر ئاز كېچىكىدۇ، شۇڭا ئىلىتىماس قىلىشتا چوقۇم مۇۋاپىق ۋاقت ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى 24

- كېرەك. چۈنكى كۆپ قىسىم ئوقۇغۇچىلار 8-9 ئايىلاردا ئىلىتىماس قىلىشقا كىرىشىشكە باشلايدۇ، سىز بەلكىم ئىمتىھانغا تەيىارلىق قىلىدىغان ۋاقتىدا مۇۋاپيق بىر ۋاقت ئاجرتىپ تەيىارلىق قىلىشقا ئېھتىياجلىق بولىسىز، ئۇنداق بولمىغاندا ئاخىرىدا بىر ئاز ئالدىراشلىق بولۇپ قالىدۇ.
- مېنىڭ TOEFL ياكى GMAT، GRE نەتىجەم مەن ئىلىتىماس قىلماقچى بولغان مەكتەپنىڭ ئەڭ تۆۋەن ئۆلچىمىسىگە يەتمىگەن بولسا، سىزدىن سورايدىغىنىم ئەگەر مەن ئىلىتىماس ئېۋەرسىم قۇبۇل قىلىنىش ئېھتىمالى بارمۇ؟ ۋىياكى هەرگىزمۇ ئىلىتىماس قىلىشنى تىلغا ئالماسلىقىم كېرەكمۇ؟
- ئامېرىكىدىكى مەكتەپلەرگە ئىلىتىماس قىلغاندا ئېنگلىز تىلى سىناق نەتىجىسى هەرگىزمۇ ئوقۇغۇچى قۇبۇل قىلىش كومىتىنىڭ قۇبۇل قىلىش - قىلماسلىقنى ئويلىشىشتىكى بىردىن بىر ئامىلى ئەمەس، تەكشۈرۈپ بېكىتىش مەزمۇنى بولسا شەخسىنىڭ ئوقۇش تارىخى جەريانىدىكى ئىپادىسى (مەسىلەن GPA، ئۆزىنى بايان قىلىش ۋە تونۇشتۇرۇش خېتى قاتارلىقلار)، كەلگۈسىدە يوشۇرۇن ئىقتىدارىنى تەرەققى قىلدۇرالىشىدىكى ئالدىن پەرەزلىرى (مەسىلەن ئۆزى ئېلان قىلغان ئىلىمى ماقالىلىرى) قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، مۇشۇلار شۇ ئىلىتىماس قىلغۇچىنىڭ قۇبۇل قىلىنىش شەرتلىرىگە ئومۇملاشتۇرۇلسىدۇ. ئوقۇغۇچى قۇبۇل قىلىش كومىتىتى شۇ يىللېق ئىلىتىماس قىلغۇچىنىڭ ئارقا كۆرۈنۈشىنى يەنمۇ بىر قەدم كۈچەيتىكەن حالدا باحالاپ، شۇ مەكتەپكە ئوقۇشقا كىرىدىغان مۇۋاپيق ئوقۇغۇچىنى تاللايدۇ.
- TOEFL نى مىسال قىلساق، مەكتەپكە نىسبەتەن، ئۇ ئانا تىلى ئېنگلىز تىلى بولمىغان چەئەللىك ئوقۇغۇچىلارغا ھۆكۈم قىلىدىغان ئەڭ تېز ھەم ئۇنۇملىك ئۇسۇل. ئەمما بۇ ھەرگىزمۇ مەكتەپنىڭ پەقەت TOEFL نەتىجىسى ئارقىلىقلا ئېنگلىز تىلى سەۋىيىسىنىڭ ياخشى يامانلىقىنى بەلگىلەيدىغانلىقىغا ۋە كىل بولالمايدۇ. نۇرغۇنلىغان مەكتەپلەر ئوقۇشقا كىرىش ۋاقتىدا ئۆزلىرىنىڭ ئېنگلىز تىلى سىناق ئىمتىھانلىرىنى ئۆتكۈزىدۇ. ئاندىن ئوقۇغۇچىنىڭ قايىسى تۈرىدىكى ئېنگلىز تىلى دەرسلىكىنى تولۇقلاب ئۆگىنىشى كېرەكلىكىنى بەلگىلەيدۇ، ئەگەر ئىلىتىماس قىلغۇچىنىڭ كەسپ ئارقا كۆرۈنۈشى ناھايىتى ياخشى بولسا، ئەمما TOEFL نەتىجىسى شۇ مەكتەپنىڭ تەلىپىگە يەتمىگەن بولسىمۇ بەزى ۋاقتىلاردا مەكتەپ شەرت ئاساسىدا ئوقۇشقا كىرىش ئۇسۇلى ئارقىلىق ئۇ ئوقۇغۇچىنى قوبۇل قىلىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇل ئارقىلىق ئوقۇشقا كىرگەن ئوقۇغۇچىلار پەقەت مەكتەپنىڭ ئېنگلىز تىلى ئۆستىدىكى تەلىپىگە يەتكەندىلا ئاندىن ئوقۇۋاتقان كەسپىدە داۋاملىق ئوقۇيالايدۇ ۋە تەتقىق قىلايدۇ.
- بەزى رىقابەت كۈچلۈك بولغان مەكتەپلەر كۆپ حاللاردا GRE نەتىجىسىنى باحالاش ئارقىلىق قوبۇل قىلىدىغان ئوقۇغۇچىلارنى ئاييرىدۇ. شۇڭا يوقرى TOEFL نەتىجىسى مەكتەپنىڭ دەسلەپكى تەكشۈرۈپ بېكىتىشىدىن ئۆتكۈزىنگە ياردەم بېرىدۇ. ئەمما بۇ پەقەت غەلبە قازىنىش ئۆچۈن بېسىلغان

- 1 بىرىنچى قەدەم. باشقا ئىلتىماس قىلىش شەرتلىرى : مەسلەن تونۇشتۇرۇش خېتى ۋە ئۆزىنى بايان قىلىش
2 قاتارلىقلارلا تاللاشقا كىرىش كىرەلمە سلىكىنى بەلگىلەيدىغان ھالقىلىق مەسلە، شۇڭا ئىلتىماس قىلغاندا چۈقۈم
3 بۇ جەھەتلەردىكى ھۆججەتلەرنىمۇ كۆڭۈل قۇيۇپ ئەستايىدىل تەبىارلاش كېرەك، شۇنداق قىلغاندىلا قىلغان
4 ئەجرىڭىز بىكار كەتمەيدۇ.
- 5 مەن تەبىئىي پەن ئوقۇغۇچىسى، ئەمما GRE ئىمتىھانىدىكى ماقالە بۆلىكىدە ئازان 3.5 نۇمۇر ئالغان،
6 مەكتەپنىڭ تەلپىدىن تۆۋەن، بۇ خل ئەھۋالدا تولۇق مۇكاپاتلىق ئوقۇشنى ئىلتىماس قىلىشتن ئومىد بارمۇ؟
- 7 يوقۇرىدا ئېيتىپ ئۆتكەنگە ئوخشاش قوبۇل قىلىش جەريانى پەقەت مەلۇم بىر جەھەتكىلا باغلۇنىشلىق
8 ئەمەس GRE ماقالە نەتىجىسى پەقەت 3 نۇمۇر بولغان نۇرغۇنلىغان ئوقۇغۇچىلارمۇ تولۇق مۇكاپاتلىق ئوقۇش
9 ئىمكانييىتىگە ئېرىشكەن، ئەمما نەتىجە يوقۇرى بولغىنى ھامىنى ياخشى، ئەگەر نۇمۇرىڭىز بەك تۆۋەن بولسا
10 سىزگە تەكلىپىم چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش يازما خەت ماتېرىياللىك ئارقىلىق تولۇقلاب قوبۇڭ. (بۇ توغرىسىدا
11 بۇ كىتابنىڭ چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش يازما خەت ماتېرىياللىنى يېزىشتن كۆرسەتمىنىڭ 1 - بابىدىن
12 پايدىلىنىڭ)
- 13 بىرىنجى قېتىملق سىناق نەتىجىسىگە رازى بولمىسىق، ئەمما ئېككىنچى قېتىم سىناق ئىمتىھانغا قاتناشقاندىن
14 كېيىنكى نەتىجىنى مەكتەپنىڭ ئىلتىماس قوبۇل قىلىشنى توختىتىش كۈندىن بۇرۇن ئېۋەرتىشكە ئۈلگۈرەلمىسىك
15 بىرىنجى قېتىملق سىناق نەتىجىسىنى ئېۋەرتىشمىز كېرەكمۇ؟
- 16 ئەگەر ئىلتىماس قوبۇل قىلىشنى توختىتىش كۈنگە يول قويۇلسا، ئەڭ ياخشىسى يەنلا نەتىجە چىققاندىن
17 كېيىن ئېۋەرتىكن ياخشى. ئەگەر مەكتەپنىڭ ئېلتىماس قوبۇل قىلىش كۇنى توشقان بولۇپ، ئەمما يېڭى
18 نەتىجە تېخى چىقمىغان بولسا، ئۇنداقتا يەنلا ئالدى بىلەن ETS ئارقىلىق كونا نەتىجىنى ئېۋەرتىش، ئاندىن
19 يېڭى نەتىجىنىڭ چىقىشنى ساقلاپ، ئەگەر ئىككىنچى قېتىملق نەتىجە ياخشىراق بولسا مەكتەپكە ئېككىنچى
20 قېتىملق نەتىجىنى يەنە ئېۋەرتىش كېرەك. مەكتەپلەرنىڭ ئەتكىلىرىگە قانداق قارىشى ھەر قايىسى
21 مەكتەپلەرنىڭ قائىدە تۈزۈملەرىگە ئاساسەن بىكتىلىدۇ. ئەمما قانداقلا بولمىسۇن ئىلتىماس قوبۇل قىلىش
22 كۈنگە ئۈلگۈرەلمىي مەكتەپ تەرىپىدىن رەت قىلىنىشقا ئۇچرىغاندىن كۆپ ياخشى.
- 23 ئەسلى بار بولغان سىناق نەتىجىسى مەكتەپنىڭ ئېلتىماس قوبۇل قىلىشنى توختىتىش كۈندىن بۇرۇن ئىناۋەتلىك
24 يىل چەكلەمىسىدىن ھالقىپ كەتكەن بولسا يەنە ئىشلىتىشكە بولامدۇ؟
- 25 ھەر قايىسى مەكتەپلەرنىڭ ئېتىراپ قىلىش ئۆلچىمى ئوخشاش بولمايدۇ، ئەگەر ئەسلى بار بولغان سىناق
26 نەتىجىسى مەكتەپنىڭ ئىلتىماس قوبۇل قىلىشنى توختىتىش كۈندىن بۇرۇن ئىناۋەتلىك ۋاقتى

- 1 چەكلىمىسىدىن ھلىقىپ كەتكەن بولسا، پىرىنسىپ جەھەتنىن بۇرۇنلا ئىمتيهانغا قايتا قاتنىشىنى
2 ئورۇنلاشتۇرۇشقا تىگىشلىك. ئەگەر ئىككىنجى قېتىملىق نەتىجىنى ئېۋەرتىش ۋاقتى مەكتەپنىڭ ئىلتىماس
3 قۇبۇل قىلىشنى توختىتىش كۈنىدىن بۇرۇن ئېۋەرتىشكە ئۆلگۈرمىسى، ئالدى بىلەن ETS تىن بۇرۇننى
4 نەتىجىنى ئېۋەرتىشنى تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ، ھەم ئۆزىمىزنىڭ ئىلتىماس قىلىش ھۆججەتلەرىمىزدە مەكتەپ
5 تەرەپكە قايتىدىن سىناق ئىمтиهانغا قاتناشقانلىقىمىزنى، يېڭى نەتىجە ئىلان قىلىنغاندىن كېيىن ETS تىن
6 يېڭى نەتىجىنى مەكتەپكە قارىتىپ ئېۋەرتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىدىغانلىقىمىزنى بىلدۈرۈشىمىز كېرەك.
- 7 مەن ETS تىن پايدىلىنىپ GT نەتىجىسىنى ئېۋەرتىش ئاچارىچىلىققا يولۇقتۇم، بەلكىم پۇل
8 يېتىشىمىگەندۇ، ئۇنداق بولغاندا ئېۋەرتىش مەغلۇپ بولامدۇ؟
- 9 ئەگەر GRE نەتىجىسىنى ئېۋەرتىش مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىسا، پۇلنى تەڭشىگەندىن كېيىن، ETS كە تېلىگرامما
10 ئېۋەرتىپ قايتىدىن پۇل تۇتۇۋېلىشنى تەلەپ قىلىسىڭىز بولىدۇ. ئەگەر TOEFL نەتىجىسىنى ئېۋەرتىش
11 مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىسا، سىز پەقەت پۇل سېلىش ئارقىلىقلار ھەق تۆلىيەلەيسىز. تەپسىلىي باسقۇچلار توغرىسىدا
12 ئاخىرىدىكى تونۇشتۇرۇشىمىزغا قاراڭ.
- 13 ئامېرىكىدا دوتىپنىلىق ئۇنۋانى ئېلىپ ۋەتكەنگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن يەنە بېرىپ Ph.D ئوقۇماقچى بولسا
14 قاتارلىق ئىمтиهانلارنى قايتا بېرىش كېرەكمۇ؟
- 15 ETS نىڭ قائىدىسىگە ئاساسلانغاندا TOEFL نەتىجىسىنى ئىككى يىل، GRE نەتىجىسىنى بولسا بەش يىل
16 ساقلاپ قالغىلى بولىدۇ. شۇڭا مۇشۇ مەزگىل ئىسچىدە ئوقۇغۇچىلار ETS تىن نەتىجىسىنى قايتا ئېۋەرتىپ
17 بېرىشنى تەلەپ قىلسا بولىدۇ. ئەمما ئوخشىمغان مەكتەپ فاكۇلتىتلارنىڭ قۇبۇل قىلىدىغان نەتىجە يىل
18 چەكلىمىسىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ، شۇڭا بۇ ھەر قايىسى مەكتەپلەرنىڭ قائىدىسىگە ئاساسەن بېكىتىلىدۇ.
19 ئادەتنە ئەگەر ئامېرىكىدا ئوقۇپ باققان بولسا (رەسمىي يوسوندىكى ئوقۇغۇچىنى كۆرسىتىدۇ) TOEFL
20 ئىمтиهانىنى قايتا بەرمىسىمۇ بولىدۇ. ئەمما يەنە بەزى مەكتەپلەر ئەگەر ئىلتىماس قىلغۇچى دۆلىتىگە قايتىپ
21 تۇرغىلى بەش يىلدىن ئاشقان بولسا، ئۇ ھالدا چوقۇم TOEFL ئىمтиهانىنى قايتا بېرىشى كېرەك دەپ
22 بېكىتكەن. شۇڭا هوپۇق مەنپەئەتكە كاپالەتلەك قىلىش ئۇچۇن، ئەگەر دۆلىتىگە قايتىپ تۇرغىلى بەش
23 يىلدىن ئاشقان ئىلتىماس قىلغۇچىلار ئاز دىگەندىمۇ TOEFL ئىمтиهانىنى قايتا بېرىشى كېرەك، تېخىمۇ
24 ئىشەنچلىك بولۇشى ئۇچۇن GRE ئىمтиهانىنىمۇ قايتا بىر قېتىم بېرىشى كېرەك. دىققەت قىلىشقا تىگىشلىك
25 بېرى شۇكى : بەزى مەكتەپلەر بەلكىم دۆلىتىگە قايتىپ تۇرغىلى بەش يىل بولمىغان ئىلتىماس
26 قىلغۇچىلارغىمۇ TOEFL ئىمтиهانلىرىنى قايتا بېرىشنى تەلەپ قىلىشى مۇمكىن.

- 1 مەن بىر جۇڭگۈلۈق تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىسى، ئەمما ئالاھىدە سەۋەب تۇپەيلى ئامېرىكىغا ئوقۇش
2 ئالماشتۇرۇپ بېرىپ قايىتىدىن تولۇق كۇرس ئوقۇماقچى بولسام، باشىن باشلاپ ئوقۇشوم كېرەكمۇ؟ ئەگەر
3 بولمسا، ئامېرىكىغا بېرىپ ئۇنىۋەستىتا ئوقۇغىلى بولامدۇ؟
- 4 مەن جۇڭگۈدىكى تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىسى، لېكىن ئالاھىدە سەۋەبلەردىن، ئامېرىكىغا بېرىپ قايىتىدىن
5 تولۇق كۇرستا ئوقۇماقچى بولسام، قايىتىدىن ئوقۇشۇمغا توغرا كېلەمدى؟ ئەگەر SAT بولمسا، ئامېرىكىغا بېرىپ
6 ئالىي مەكتەپتە ئوقۇشۇمغا بولامدۇ؟
- 7 SAT نەتىجىسى ئامېرىكا ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئالىي مەكتەپكە كىرىشىدىكى بىر خىل ئىقتىدار سىنىقى، شۇڭا،
8 مۇتلهق كۆپ قىسىم ئامېرىكا ئالىي مەكتەپلىرى ئالىي مەكتەپكە كىرىشىنى ئىلتىماس قىلغۇچىلىرىنىڭ
9 سالاھىيىتىدە، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى باھالىغاندا پايدىلىنىش كۆرسەتكۈچى قىلىشى ئۈچۈن،
10 ئوقۇغۇچىلاردىن SAT سىناق نەتىجىسىنىڭ بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ. شۇ سەۋەبتىن، SAT نەتىجىسىنى
11 ھازىرلاپ ئاندىن ئامېرىكا ئالىي مەكتەپلىرىدە ئوقۇش ئىلتىماس قىلىنىدۇ، ئامېرىكىغا بېرىپ ئالىي
12 مەكتەپلەردىن ئوقۇشقا تەيارلىق قىلىۋاتقان ئوقۇغۇچىلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، بىر قەدەر كاپالەتكە ئىگە قىلىدۇ.
13 بىراق جۇڭگۈدىكى تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى سىنىقا قوشۇلۇپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچى (transfer student)
14 سۈپىتىدە ئامېرىكا ئالىي مەكتەپلىرىدە ئوقۇشنى سىناب باقسا بولىدۇ. شۇڭا SAT نەتىجىسىنى ھازىرلىشى
15 ھاجەتسىز، مەكتەپتىكى ئۆگىنىش نەتىجىسى قەغىزى ۋە ئادەتتىكى ئىلتىماسقا مۇناسىۋەتلilik ھۆججەت-
16 ماتېرىياللار بولسلا، ئامېرىكا ئالىي مەكتەپلىرىگە ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ، بىرلا يېرى، ئامېرىكا ئالىي
17 مەكتەپلىرىگە كىرگەندىن كېيىن، ئوقۇش نومۇرى توغرىلاپ كەچۈرۈم قىلىنسىمۇ، لېكىن يەنلا بەزى ئاساسىي
18 دەرسلىرنى تولۇقلىميسا بولمايدۇ.
- 19 بەزى مەكتەپلەر SAT نەتىجىسى بولىغان ئەھۋالدىمۇ چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار (international students)
20 نى مەكتەپتە ئوقۇشقا قوبۇل قىلىسىمۇ، لېكىن ئىلتىماس قىلىشتىن ئىلگىرى، ياخشىسى ئالدى بىلەن
21 مەكتەپنىڭ مۇشۇنداق ئوقۇشقا كىرىدىغانلارنى قوبۇل قىلىدىغان - قىلمايدىغانلىقىنى بېكىتىش ھەممەدە مەزكۇر
22 مەكتەپنىڭ مەكتەپ ئىستىلى ۋە سەۋىيىسىنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن باھالىشى كېرەك، بۇ ئۆز ھوقۇقىغا
23 كاپالەتلilik قىلىشنىڭ ئەڭ ياخشى چارىسى.

3.3. مەكتەپنى تاللاش ۋە مەكتەپكە مۇناسىۋەتلilik ماتېرىيال FAQ

- 24 ئۆزىگە مۇۋاپىق مەكتەپنى قانداق تاللاش كېرەك؟

- 1 مەكتەپنى تاللاشتا ئاساسىي جەھەتنىن كەم دېگەندە ئوقۇش بىلەن تۇرمۇشىن ئىبارەت ئىككى تەرەپنى
2 ئويلىشىش كېرىدە:
- 3 ئوقۇش: ماجور (Major) نىڭ ئىلمىي ئابرويى (Reputation)، مەكتەپنىڭ بىر پۈتۈن ئىلمىي ئابرويى،
4 مەكتەپنىڭ مۇئەسىسىلىرى (Facility)، جۈملەدىن: كۆنۈپخانا، تەتقىقات مەركىزى ۋە مۇناسىۋەتلەك ئوقۇتۇش
5 بايلقى)، ئاساسىي تېمىنى مەحسۇس تەتقىق قىلىدىغان پروفېسسورلار قوشۇنىنىڭ تەركىبى (Facility)
6 قاتارلىقلارنى ئويلىشىش.
- 7 تۇرمۇش: جۇڭگولۇقلار كۆپىنچىسى تەنها بولۇش، تۇمۇشقا قۇلایلىقلقى، كىلىماتى ياخشى ياكى ناچار
8 بولسۇن، قاتناشنىڭ قۇلايلىق بولۇشى، ئامېرىكا مادەننېيت بايلقىغا ئېرىشىش، تۇرمۇش خراجىتى
9 قاتارلىقلارنى ئويلىشىش.
- 10 بۇ ماتېرىاللارنى مەكتەپنىڭ كاتالوگى، كەسىپى ژۇرالللىرى، كىتابلىرىدىن بىلىشكە بولىدۇ ھەممە شۇ
11 پەندىن دەرس بېرىدىغان ئوقۇتقۇچىدىن سۈرۈشتە قىلىشقا ۋە بېرىپ شۇ پەننى ئوقۇۋاتقانلاردىن پىكىر ئېلىپ
12 بېقىشقا بولىدۇ، ئېھتىمال ئۇلاردا بىرىنچى قول سانلىق مەلۇماتلار بولۇشى مۇمكىن، ئۇ مۇتلهق ياخشى بايلق.
- 13 ئۆزىگە لايىق كېلىدىغان مەكتەپنى قانداق تاللاشقا كەلسەك، ھەممىدىن مۇھىمى چەت ئەلگە چىقىشتىكى
14 مەقسىتىنىڭ نېمىلىكىنى؟ ئامېرىكا مەدەننېيتىنى چۈشىنىش ياكى بىلىملىنى پۇختىلاش ئىكەنلىكىنى ئۆزىدىن
15 سوراپ بېقىشى كېرىدەك، چۈنكى ئويلىنىشقا تېگىشلىك بارلىق ئىشلارنى بىر بىرلەپ رەتكە تىزغاندا، ئاندىن
16 قايىسىسى ئۆزىگە ئەڭ لايىق كېلىدىغان مەكتەپ ئىكەنلىكىنى بىلگىلى بولىدۇ.
- 17 مەكتەپتن ئەۋەتكەن تەشۈقات ماتېرىاللىرىنى تاپشۇرۇپ ئالغاندا ئۇنى قانداق ئوقۇش كېرىدەك؟
- 18 ئىلتىماس قىلغۇچى تاپشۇرۇپ ئالغان ھۆججەتلەرنىڭ تەڭدىن تولىسىنى ئىلتىماس قىلغان پەن -
19 فاكۇلتېت ۋە graduate school ياكى under graduate school نىڭ admission office دىن ئەۋەتىدۇ. ئىلتىماس
20 قىلىنغان پەن - فاكۇلتېتلارنىڭ كاتالوگى تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ

مۇدىرنىڭ سۆزى (the message from dean)

ئۆگىنىش فاكۇلتېتىنى قىسىقىچە تونۇشتۇرۇش، ئاساسىي ئۆگىنىش ساھىسى (subfield) ياكى
(program

دەرس (curriculum) نى قىسىقىچە تونۇشتۇرۇش

مەكتەپكە كىرىش تەلىپى (selection criteria) admission policies، admission requirement (admission requirement) ياكى

ئىلىتىماس تەرتىپى (admission procedure) : بۇ لازىم بولىدىغان بارلىق ھۆجىھەتلەر checklist ۋە هەممىدىن مۇھىمى - ئىلىتىماسىنىڭ ئاخىرىلىشىش ۋاقتى (deadline)غا دائىر ئۈچۈرلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ

بېرلىدىغان ئىلمىي ئۇنۋان (degree)
پۈتۈرۈشتىكى زۆرۈر شەرت (degree requirements)
ئوقۇقچى (faculty)

ئالاقيليشش شەكلى (ئادهتىه ئالاقيليشش تېلېفونى، ئادرېسى، فاكس، E-mail address، ئالاقيلەشكۈچى قاتارلىقلار، بەزىدە مەزكۇر ئوقۇتقۇچىنىڭ تور ئادرېسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئالاقيلەشكۈچى قاتارلىقلار Financial Aid

قatalyqalar Financial Aid

1

بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئۆتكەن يىل ئوقۇشقا كىرگەنلەرنىڭ ئاساسىي سانلىق مەلۇماتلىرى (ئوتتۇرۇچە	2
GPA، GRE ياكى GMAT نومۇرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ۋە مەكتەپ پۈتۈرگەن ئوقۇغۇچىنىڭ چىقىش	3
يولى بولۇشىمۇ مۇمكىن. ئەمما graduate school نىڭ catalog مەكتەپنىڭ تونۇشتۇرۇلۇشى، چەت ئەللەك	4
ئوقۇغۇچىلار ئىلتىماس قىلىشتا بىلىشكە تېگىشلىك ئىشلار (جۇملىدىن غەمخورلۇق قىلىش تەلپى)، ياتاق (5
خراجەت expenses، مەكتەپ تۇرۇشلۇق شەھەر، تۇرمۇش ئۇچۇرلىرى قاتارلىقلارنى ئۆز	6
ئىچىگە ئالىدۇ. نەزەرييە جەھەتنە ئىلتىماس قىلغۇچى catalog نى پۇتونلەي تەپسىلىي ئوقۇپ چىقىشى	7
كېرەك، ئەمما ئەمەلىيەتنە ئىلتىماس قىلغۇچىلارنىڭ تەڭدىن تولىسى 20 دىن ئارتۇق مەكتەپنىڭ سانلىق	8
مەلۇماتلىرىنى ئېلىپ ھەممىسىنى تەپسىلىي كۆرۈپ چىقىشى ئانچە مۇمكىن ئەمەس، شۇڭا، تاللاپ ئوقۇشنىڭ	9
ئۆزىمۇ ئاماللىسىز چارىدۇ.	10

ئاساسى ئۆگىنىدىغان ساھە ۋە دەرسلىكىنى تونۇشتۇرۇش، ئىلتىماس قىلىش تەرتىپى، مەكتەپكە كرىش
تەلپى ۋە چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار ئىلتىماس قىلىشتا بىلىشكە تېڭىشلىك ئىشلارنى كۆمەي بولمايدۇ. 11

چۈنكى ئۇلار مەكتەپ تاللاش ۋە ئىلتىماس قىلىش جەريانىنىڭ مۇھىم ئۇچۇرلىرى بىلەن تەمنىلەيدۇ، ئۇنىڭ
ئۇستىگە ئاساسى ئۆگىنىدىغان ساھە ۋە دەرسلىكىنى تونۇشتۇرۇشىمۇ ئوقۇش پىلانىنى يازغاندا ياخشى ماتپىرىال
مەنبەسى بىلەن تەمنىلەيدۇ؛ بۇنىڭدىن باشقا ئوقۇتقۇچى، مەكتەپنىڭ ئوقۇش فاكۇلتېتلرى ۋە پۈتۈرۈش 12

تەلەپلىرىمۇ مەكتەپنى چۈشىنىشكە ياردەم بېرىشتىكى ياخشى يول ھېسابلىنىدۇ، ئەلۇھىتتە، خىراجەت
ئۇيىلىشىقا تېڭىشلىك بىر نۇقتا، شۇڭا، مۇمكىن بولسا كۆز يۈگۈر تۈپ بېقىش زۆرلۈ. 13

ئاساسى ئۆگىنىدىغان ساھە ۋە دەرسلىكىنى تونۇشتۇرۇش، ئىلتىماس قىلىش تەرتىپى، مەكتەپكە كرىش
تەلپى ۋە چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار ئىلتىماس قىلىشتا بىلىشكە تېڭىشلىك ئىشلارنى كۆمەي بولمايدۇ. 14

چۈنكى ئۇلار مەكتەپ تاللاش ۋە ئىلتىماس قىلىش جەريانىنىڭ مۇھىم ئۇچۇرلىرى بىلەن تەمنىلەيدۇ، ئۇنىڭ
ئۇستىگە ئاساسى ئۆگىنىدىغان ساھە ۋە دەرسلىكىنى تونۇشتۇرۇشىمۇ ئوقۇش پىلانىنى يازغاندا ياخشى ماتپىرىال
مەنبەسى بىلەن تەمنىلەيدۇ؛ بۇنىڭدىن باشقا ئوقۇتقۇچى، مەكتەپنىڭ ئوقۇش فاكۇلتېتلرى ۋە پۈتۈرۈش 15

تەلەپلىرىمۇ مەكتەپنى چۈشىنىشكە ياردەم بېرىشتىكى ياخشى يول ھېسابلىنىدۇ، ئەلۇھىتتە، خىراجەت
ئۇيىلىشىقا تېڭىشلىك بىر نۇقتا، شۇڭا، مۇمكىن بولسا كۆز يۈگۈر تۈپ بېقىش زۆرلۈ. 16

ئاساسى ئۆگىنىدىغان ساھە ۋە دەرسلىكىنى تونۇشتۇرۇش، ئىلتىماس قىلىش تەرتىپى، مەكتەپكە كرىش
تەلپى ۋە چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار ئىلتىماس قىلىشتا بىلىشكە تېڭىشلىك ئىشلارنى كۆمەي بولمايدۇ. 17

ئىلىماس قىلىشنىڭ ئاخىرىسىش ۋاقتى (Application Dedline) نىڭ ئەھمىيىتى نىمە؟ 18

ئىلىتىماس قىلغۇچى ئىلىتىماس قىلىش ۋاقتى ئاخىرىلىشىتىن ئىلگىرى مەكتەپكە ئۆزىنىڭ مۇكەممەل 19

- ئىلتىماس ماتېرىيالى (جۇملىدىن ئىلتىماس جەدۋىلى، چەت ئەلدە ئوقۇش ئالاقىسى، تەۋسىيە خېتى،
2 ۋە GRE نەتىجىسى قاتارلىق مەكتەپ تەلەپ قىلغان بارلىق ماتېرىياللار) نى ئەۋەتىپ بېرىشى، بەزى
3 مەكتەپلەر ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىنمۇ ماتېرىياللارنى يەنلا قوبۇل قىلىدۇ، ئەمما بارلىق ئىلتىماس
4 ماتېرىياللارنى پۇتۇنلەي تاپشۇرۇپ ئېلىپ بولغىچە تەكشۈرۈشنى باشلىمايدۇ، شۇڭا ۋاقتىنى ئۆتكۈزۈۋەتكۈچلىر
5 Admission Committee بەلگىلىگەن ۋاقتىقا ئۈلگۈرلەمەي قېلىشى مۇمكىن. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتىتا بىر
6 قەدەر بالدۇر ئەۋەتىلگەنلىرى مەلۇم ۋاقتى تۇرۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن، ئەگەر چۈشۈپ قالغان جايلىرى بولسا،
7 AdmissionOffice نىڭ سىزگە كەم قالغان جايلىرىنى تولۇقلاشنى ئۇقتۇرۇش قىلىشىغا ۋاقتى چىقىدۇ،
8 شۇنداقلا ئاسان خاتالىق كۆرۈلەيدۇ.
- 9 قانچە مەكتەپكە ئىلتىماس قىلىش بىر قەدەر بىخەتەر بولىدۇ؟
- 10 ئومۇمەن ئالغاندا، ~15 كىچە بولغىنى بىر قەدەر ئومۇمۇزلىك سان ھېسابلىنىدۇ، بىراق يەنلا
11 ئىلتىماس قىلىدىغان ساھەنىڭ رىقاپەتچانلىقى ۋە ئۆزىنىڭ شارائىتىغا قاراپ بېكىتىش كېرىك، ئىلتىماس
12 قىلغان ساھەدە رىقاپەت بىر قەدەر كەسکىن بولسا ياكى ئۆزىنىڭ شارائىتى بىر قەدەر ناچار بولسا، كۆپرەك
13 مەكتەپنى ئىلتىماس قىلغاننىڭ زىيىنى يوق.
- 14 بەزى مەكتەپلەرنىڭ جەدۋەل ياكى تور پونكتىدا ئىلتىماس قىلغۇچىنىڭ مەزكۇر مەكتەپكە ئىلتىماس
15 قىلغان - قىلمىغانلىقىنى سۈرۈشتە قىلىشىدا قانداق مەقسىتى بولىدۇ؟
- يۇقىرىدىكى مەسىلىدىن باشقا، مەكتەپ ئادەتنە تۆۋەندىكى بىر قانچە مەسىلىنى قوشۇپ سورايدۇ، مەسىلەن:
- 16 قاچان ئىلتىماس قىلغان؟
قايسى فاكۇلتېت-ئورۇنلارغا ئىلتىماس قىلغان؟
قايسى دەرسنى ئىلتىماس قىلغان؟
ئوقۇغانمۇ - ئوقۇمىغان؟
ئىلمىي ئۇنىان ئالغانامۇ يوق؟
- 17 مەكتەپ يۇقىرىدىكى ماتېرىيالاردىن ئىلتىماس قىلغۇچىنىڭ ئىلگىرىكى شارائىتىنى يەنمۇ ئىلگىرىلەپ
18 چۈشىنەلەيدۇ، ئەگەر مەزكۇر ئىلتىماس قىلغۇچى شۇ مەكتەپتە ئوقۇغان بولسا، مەكتەپ ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇغان
19 مەزگىلىدىكى نەتىجىسىنى يەنمۇ ئىلگىرىلەپ ئىگىلەپ، مەكتەپكە كىرىدىغانلارنى تەكشۈرۈش كومىتېتىنى
20 تېخىمۇ كۆپ سانلىق مەلumat بىلەن تەمىنلەيدۇ.
- 21 ئەگەر ئىلگىرى مەلۇم مەكتەپكە ئىلتىماس قىلغان بولسىمۇ ئىلتىماسى رەت قىلىنغان بولسا، ئىككىنچى قېتىم

1 ئىلىتىماس قىلغاندا تەسرىگە ئۇچرامدۇ - قانداق؟ يەنە ئىككىنچى قېتىم ئوخشاش فاكۇلتېتقا ياكى ئوخشاش
2 بولىغان فاكۇلتېتقا ئىلىتىماس قىلىشنىڭ قانداق پەرقى بار؟

3 ئىلىگىرىكى ئىلىتىماسىڭىزنىڭ رەت قىلىنىشى سىزنىڭ دەسلەپكى ئىلىتىماس قىلغاندىكى شەرتىڭىز مەزكۇر
4 مەكتەپ، مەزكۇر فاكۇلتېتنىڭ شۇ يىللۇق قوبۇل قىلىش ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن كەلمىگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. بىراق
5 ئەگەر ئىككىنچى قېتىم ئىلىتىماس قىلغاندا، ئىلمىي مۇهاكىمە، ئىنگىلەزچە ئىقتىدار، كەچۈرمىش قاتارلىق
6 جەھەتلەردىكى يېتەرلىك ئالغا باسقان بولسىڭىز، ئۇ حالدا بىرىنچى قېتىملىق ئىلىتىماسىڭىزنىڭ رەت قىلىنىشى
7 ئىلىتىماسىڭىزغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ. بىز ساۋاقداشلارنىڭ بىرىنچى قېتىملىق ئىلىتىماسى رەت قىلىنغاندىن
8 كېيىن، تىرىشىش ئارقىلىق تۈرلۈك شەرتلەرنى ھازىرلاپ، ئىككىنچى يىلى ئوخشاش پەن - فاكۇلتېتنى
9 ئىلىتىماس قىلغاندا، مەزكۇر فاكۇلتېتنىڭ ئۇنى قوبۇل قىلىپلا قالماي، بەلكى ئوقۇش ياردەم پۇلى بىلەن
10 تەمنلىگەنلىكىدەك مىساللارنىمۇ ئۇچراتقان.

11 مەكتەپلەرنى ئىلىتىماس قىلغاندا ھەممىدىن مۇھىمى ئۆزبىڭىزنىڭ شۇ كەسىپ ساھەسىگە
12 قىزىقىدىغانلىقىڭىزنى نامايان قىلىڭ ھەممە كەچۈرمىشىڭىزدە مەزكۇر كەسىپ ساھەسىدە ئۆزبىڭىزنىڭ يېتەرلىك
13 تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچىنىڭ بارلىقىنى ئىسپاتلاپ بېرىڭ، ئىككىنچى يىلىدىكى شەرتىڭىز ئوخشاش
14 فاكۇلتېتىكى باشقا ئىلىتىماس قىلغۇچىلارغا قارىغاندا ھەقىقەتەن ياخشى بولسىلا، ئۇ حالدا مەيلى سىز
15 ئوخشاش بىر پەن - فاكۇلتېتقا قايىتا ئىلىتىماس قىلغان ياكى قىلىغان بولۇڭ تەسرىگە ئۇچرىمايدۇ.

16 كەسىپلەرنىڭ رېقابتى قانچىلىك؟
17 كەسىپلەرنىڭ رېقابتى ھەر يىلى ئوخشاش بولمايدۇ، قايىسى كەسىپگە ئىلىتىماس قىلىش تەسکە
18 چۈشىدىغانلىقىنى، قايىسى كەسىپكە ئىلىتىماس قىلىش ئاسانغا چۈشىدىغانلىقىنى كىسىپ ئېيتىقلى
19 بولمايدۇ. لىكىن تۆۋەندىكى كەسىپلەرنىڭ رېقابتى يەنلا ناھايىتى كەسکىن دەپ ئېيتىشقا بۇلىدۇ، ئۇلار
20 سود - سانائەت باشقۇرۇش، كومپىيوتر ئىلەمى، ئىلىكتىرون قۇرۇلىشى، ماترىيال ئىلەمى، ئۇچۇر ئىلەمى، ئاپتۇماتىك
21 كونتىرول قىلىش، سۇنىئى ئەقلەي ئىقتىدار، باشقۇرۇش قۇرۇلىشى، پىسخولوگىيە، تىببىي
22 ئىلەمى، ئىقتىساد شۇناسلىق، قانۇن، بازار تىجارتى، مالىيە قاتارلىقلار

23 مىنىڭ ئىزچىل چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش نىيىتم بار، مەن تەتقىقات تەجربىنىڭ ۋە paper نىڭ ناھايىتى
24 مۇھىملىقىنى ھىس قىلىدىم، بىراق مەندە تەتقىقات تەجربىسى ۋە paper يوق دىيەرلىك، بۇ مىنىڭ چەئەلگە
25 چىقىپ ئوقۇشۇمدىكى ئەڭ چوڭ توسالغۇ بۇلۇپ قالامدۇ قانداق؟ ياخشى ئالىي مەكتەپكە ئىلىتىماس
26 قىلالىشىنىڭ مۇمكىچىلىقى بارمۇ - يوق؟ offer نىمۇ ئالالامدىم؟

- نۇرغۇنلىغان كەسىپلەرگە نىسبەتنەن، paper نىڭ بۇلماسلىقى ناھايىتى نورمال. خالغان ماقالىنى ئەكلىپ ماقالىنىڭ ئاپتۇر بولۇشلىشنىڭ پەقەت مەنسى بولمايدۇ. ئەڭ ياخشىسى سىز GPA نەتىجىگىزنىڭ هۆدىسىدىن چىقىڭ. ئەگەر سىز نۇرغۇن ۋاقتىگىزنى تەتقىقات ئىشلىرىغا سەربىپ قىلىسىڭىز، سىز GPA نەتىجىگىزنى يوقرى كۆتۈرەلمەسلىكىڭىز مۇمكىن. مەحسۇس كۇرۇسدىكى ئوقۇغۇچىلار ئىچىدە، مول تەتقىقات تەجربىسى بارلار يەنلا ناھايىتى ئاز، GPA نى ھەقىقەتنەن ئاسانلا يوقرى كۆتۈرگىلى بۇلدۇ. يەنە كىلىپ، ئامال بار سىزنىڭ ئەڭ ئەلا بولغان تەرەپلىرىگىزنى، ئۆز بايانىڭىزدا ناماين قىلىڭ.
- ئامىرىكىنىڭ مەكتەپلىرىدە قانداق ئوقۇش مۇكاپات پۇللرى بار؟
- ئامىرىكىنىڭ مەكتەپلىرىدە قانداق ئوقۇش مۇكاپات پۇللرى بار؟
- Fellowship : بۇ ئەڭ يوقرى ئوقۇش ياردەم پۇلى، بۇنى ھېچقانداق ئىش قىلماي تۇرۇپ، ئېرىشكىلى بۇلدۇ، بەزى ۋاقتىلاردا باجمۇ ئالمايدۇ.
- Tuition Scholarship : ئوقۇش پۇلنى كەچۈرۈتىش مۇكاپاتى، مەكتەپ سىزنىڭ بارلىق ياكى قىسمەن ئوقۇش پۇلنى كەچۈرۈم قىلدۇ، 25% دىن 100 گىچە كەچۈرۈم قىلدۇ.
- Teaching Assistantship(TA) : ئوقۇتقۇچىغا ياردەملىشىش پۇلى، ئادەتتە ھەپتىدە 20 سائەتتىن ئىشلەيدۇ، ئوقۇتقۇچىنىڭ تاپسۇرۇق، ئىمتىھان قەغىزنى تەكشۈرۈشىگە ياردەملىشىدۇ.
- Research Assistantship(RA) : تەتقىقاتقا ياردەملىشىش پۇلى، بۇ يىتەكچى ئوقۇتقۇچىسى بىلەن مۇناسىۋەتلىك، ھەپتىدە تەجربىغانىدا مەلۇم ۋاقت ئىشلىشى مۇمكىن، ئەگەر يىتەكچىنىڭ تەلپى قاتتىق بولسا، ئۇ چاغدا بۇ يەرنىڭ ئىشلىرى ناھايىتى جاپالق بۇلدۇ.
- TA ۋە RA (يىغىنچاقلاب Graduate Assistantship) دەپ ئاتاشقىمۇ بۇلدۇ) غا قارىتا، ئامىرىكىنىڭ قانۇندا باج تاپسۇرۇش كېرەك دەپ بەلگىلەنگەن، بىراق ئوخشاش بولىغان يەرنىڭ ئوخشاش بولىغان بەلگىمىلىرى بۇلدۇ. بۇ ھەقىدىكى ئۇچۇرلارنى مەكتەپنىڭ تورىغا كىرىپ ئىزدەپ باقسىڭىز بۇلدۇ.

3.4 ئوقۇغۇچىنىڭ نەتىجىسى ھەقىدىكى مەسىلەر

- G.P.A . دىگەن نىمە؟
- G.P.R. (grade point ratio) دەپمۇ ئاتىلىدۇ، يەنى بۇ ھەر بىر دەرسلىكلەرنىڭ نەتىجىسىنى شۇ خىل دەرسىنىڭ ئوقۇش نۇمۇرىغا كۆپەيتىپ ھەم ئۆز - ئارا قۇشۇپ، ئاندىن

- 1 ھەممە دەرسلىكىلەرنىڭ ئوقۇش نۇمۇرىنىڭ يىغىندىسىغا بۇلىۋەتكەنگە تەڭ. جوڭگودا دەرسلىكىلەرنىڭ
2 نەتىجىسى يۈزلىك نۇمۇر تۈزىمىدە قۇيىلىدۇ، شۇڭا GPA نى ھىسابلىغاندا ئاۋال يۈزلىك نۇمۇر تۈزىمىدىكى
3 نەتىجىنى تەڭ دەرجىدىكى تۆتلىك نۇمۇر تۈزىمىدىكى نەتىجىگە (grade point) ئايىلاندۇرمىز.

G.P.A. ئى قانداق ھىسابلايدۇ؟ 4

5 ئادەتنە ئامېرىكىدىكى مەكتەپلەر تۈۋەندىكى ھىسابلاش ئۇسۇلىنى قوللىنىدۇ :

100 - 90 A	نۇمۇر	4
89 - 80 B	نۇمۇر	3
79 - 70 C	نۇمۇر	2
69 - 60 D	نۇمۇر	1
0-59 E	نۇمۇر	6

- 7 ئامېرىكا مەكتەپلىرىدە G.P.A. نى ھىسابلاشدا ئومومىلاشقان ئۆلچەملىك ئۇسۇلىلىرى بولىنغاچقا، ئەگەر
8 يۇقىرقى ھىسابلاش ئۆلچىمنى ئىشلەتكەنده، جوڭگۇدىكى ئوقۇنۇچىلار بىر ئاز زىيان تارتىدۇ، شۇڭا مەكتەپلەر
9 ئالاھىدە ئەسکەرتىمگەن ئەھۋال ئاستىدا، ئۇقۇغۇچىلار ئۆزىنىڭ ئەسلىدىكى مەكتەپ بەلگىلىگەن ئۆلچەم بىلەن
10 ھىسابلىسا بۇلىدۇ، يەنى ئىنگىلىزچە نەتىجە جەدۋىلىدىكى ھىسابلاش ئۇسۇلىنى قوللانسا بۇلىدۇ.

11 شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرىستىتىنىڭ نەتىجە جەدۋىلىدىن مىسال :

12 شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرىستىتى مەحسۇس كۈرۈس ئۇقۇغۇچىلىرىنىڭ چەئەلگە چىقىپ ئوقۇشتىكى
13 . نى ھىسابلاش ئۆلچىمى : G.P.A 13

14 01 يىللېق ۋە 01 دىن كىيىنكى يىللېق مەحسۇس كۈرۈس ئۇقۇغۇچىلىرىغا:

A+ 4.3 [100 95]

A 4.0 [95 90]

A- 3.7 [90 85]

B+ 3.3 [85 80]

B 3.0 [80 75]

B- 2.7 [75 70]

	C+ 2.3 [69 67]	
	C 2.0 [67 65]	
	C - 1.7 [65 62]	
	D 1.0 [62 60]	1
2	مهسىلن، شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتەتكى مەلۇم بىر ئوقۇغۇچى ئالگىبىرادا 88 نۇمۇر ئالغان، بۇ دەرسىنىڭ ئوقۇش نۇمۇرى 3 ؛ ئىنگىلىز تىلى 91 نۇمۇر ئالغان، ئوقۇش نۇمۇرى 4، ئۇ چاغدا بۇ دەرسىلەرنىڭ :	
3		
4	G PA	
5	ئۇستىدىكى جەدۋەلگە ئاساسەن 88، 3.7غا توغرا كىلىدۇ، 91، 4.1غا توغرا كىلىدۇ، ئۇ چاغدا 1=3.93)	
6	(4+3 / (3*3.7+4*4.1)89.71=(4+3)/ (3*88+4*91)89.71=) توغرا ھىسابلاش ئۇسۇلى)	
7	توغرا كىلىدۇ.(بۇ خاتا ھىسابلاش ئۇسۇلى)	
8	منىڭ مەكتىپىمەدە نەتىجە دەرجە شەكىلدە يەنى ABCD ياكى ئەلا، ياخشى، ئوتتۇرەل، لاياقەتلەك	
9	شەكىلدە قۇيۇلدۇ، ئۇ چاغدا G PA نى قانداق ھىسابلايمىز؟	
10	ئالدى بىلەن شۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش ئىشلىرى بۈلۈمىنىڭ مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلىرىنى كۆرۈڭ، ئەگەر	
11	بۇ توغرىسىدا مەكتەپنىڭ ئىنلىق بەلگىلىمىسى بولمسا، تۆۋەندىكى ئۇسۇل بىلەن ھىسابلاش ئىلىپ بارسىڭىز	
12	بۇلدۇ.	
	A 4.0 ئەلا	
	B 3.0 ياخشى	
	C 2.0 ئوتتۇرەل	
13	D 1.0 لاياقەتلەك	
14	ئەگەر A_ A+، ئەھۋاللار بولسا، مەكتەپنىڭ پىكىرىنى ئىلىپ باقسىڭىز بۇلدۇ.	
15	GPA نى چىكتىتن كىيىن قانچە خانىغىچە ئالىمىز؟	
16	بىر ياكى ئىككى خانە ئالساق بۇلدۇ، ھەم پۇتۇنلەشكىمۇ بۇلدۇ.	
17	مەكتەپ تارقاتقان ئۆلچەملەك نەتىجە جەدۋىلىدا GPA نەتىجىسى بولمسا، قانداق قىلىش كېرەك؟	

- ئادەتتە، مەكتەپتن GPA نى ھىسابلاپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ھاجەتسىز. شاڭخەي قاتناش
1 ئۇنۋېرسىتەتتىنىڭ ئوقۇش ئىشلىرى بولۇمماً GPA نى ھىسابلاپ بەرمەيدىغانلىقىغا ئىنلىق ئىپادە بىلدۈرگەن.
2 ئەمەلىيەتتە ئامېرىكىنىڭ مەكتەپلىرى تەتىجىڭىزنى ئۆزلىرى ئايىرم ھىسابلايدۇ. سىز PA G نەتىجىڭىزنى پەقەت
3 توردا ئىلتىماس قىلغاندا ياكى ئۆزىنگىزنىڭ قىسىچە تۇنۇشتۇرۇشنىڭىزدا قىستۇرۇپ قويىسىڭىزلا بولىدى.
4 منىڭ مەكتىپىمە GPA نى ھىسابلاش ئۆلچىمى يوق، ئۇنداقتا قانداق قىلىمەن؟
5 ئامېرىكىنىڭ نۇرغۇن مەكتەپلىرى convert it into US standard قىلماسلىقنى تەكتىلەيدۇ. ئۇلار
6 جۇڭگۈنىڭ نەتىجىنى يوزلۇك نۇمۇر تۈزىمەدە قۇيىدىغانلىقىنى بىلىدۇ، ھەم ئۇنى ئېتىراپ قىلىدۇ، سىز پەقەت
7 شۇ نۇمۇرنى تولدۈرۇپ قويىسىڭىزلا بولىدۇ. مەسىلەن 88/100 قىلىپ يازىسىز، ئەگەر مەكتەپ سىزنى نەتىجىنى
8 تۆتلىك نۇمۇر G PA تۈزىمەدە تولدۈرۇش كېرەك دەپ قارىسا، تەكلىۋىم ئەڭ ياخشى ئامېرىكىنىڭ PA
9 ھىسابلاش ئۆلچىمىنى ئىشلىتىڭ.
10 ئامېرىكىنىڭ ئالىي مەكتەپلىرىدە GPA نەتىجىسى قانچىگە يىتىشنى تەلەپ قىلىدۇ؟
11 ئىشقلىپ نەتىجە جەدۋىلىگە يىزىلغان بارلىق دەرسلىكلەرنى ھىسابلاش كېرەك، ماۋىزىدۇڭ
12 ئىدىيىسى، دىاش شاۋپىڭ نەزىرىيىسىنەم ئۆز ئىچىگە ئالدى.13 ئادەتتە ماگىستىرلىققا ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ GPA نەتىجىسى 3.0 گە يىتىشنى، دوكتۇرلۇققا
15 ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ 3.5 گە يىتىشنى تەلەپ قىلىدۇ؛ دىققەت قىلىشقا تىگىشلىكى، ئامېرىكىنىڭ
16 داڭلىق مەكتەپلىرىگە ئىلتىماس قىلغۇچىلارنىڭ G PA نەتىجىسى 3.7 دىن 4.0 غىچە بۇلۇش كېرەك.
17 مەن تۇلۇق كۇرۇس ئوقۇغۇچىسى، منىڭ پەقەت ئالدىنىقى ئۈچ يىللەق نەتىجەم بار، ئىلتىماس قىلغانداق
18 قانداق قىلىشىم كېرەك؟
19 نۇرغۇن مەكتەپلەرنىڭ ئىلتىماس قىلىش ۋاقتى، 3-ئوقۇش يىلىنىڭ يىل ئاخىرى ياكى يىل بىشدا
20 بۇلىدۇ، مەحسۇس كۇرۇس ئوقۇغۇچىلىرى ئىلتىماس قىلغاندا 4-ئوقۇش يىلىنىڭ نەتىجىسى بولمايدۇ. شۇڭا بۇ
21 خىل ئەھۋال ئىلتىماس قىلىشقا تەسىر كۆرسەتمەيدۇ.
22 بەزى مەكتەپلەر last 40/60 hours GPA ئوقۇشنى تەلەپ قىلىدۇ، بۇ نىمىنى بىلدۈردى?23

- بۇ مەكتەپتىكى ئاخىرقى ئوقۇش يىلىرىدىكى (ئادەتتە مەخسۇس كۇرۇس ئوقۇغۇچىلىرىنى كۆرسىتىدۇ) 1
 دەرسلىكىلەرنىڭ ئوقۇش نۇمۇرىنىڭ ئومۇمىي يىغىنلىسى 40 دىن 60 غىچە بولغان دەرسلىكىلەرنىڭ 2
 نەتىجىسىنى كۆرسىتىدۇ. سىز ئادەتتە ئالىي مەكتەپ 3 - ئوقۇش يىلىدىكى GPA نەتىجىنى دەرسلىكىلەرنىڭ 3
 ئوقۇش نۇمۇرى 40 بولغاندىكى نەتىجە، 2 - 3 - ئوقۇش يىلىدىكى GPA نەتىجىنى دەرسلىكىلەرنىڭ ئوقۇش 4
 نۇمۇرى 60 بولغاندىكى نەتىجە دەپ ئالسىڭىز بۇلىدۇ. 5
- GPA of upper division work ئىقانداق تولدرىمىز؟** 6
- بۇ سىزنىڭ ئالىي مەكتەپ 2 - ۋە 3 - ئوقۇش يىلىدىكى GPA نەتىجىگىزنى كۆرسىتىدۇ. 7
- بىزنىڭ بەزى دەرسلىكىلەرنىڭ نەتىجىسى **P=pass, F=fail** دەپ قويىدۇ، بۇنى ئىقانداق ھىسابلايمىز؟ 8
- بۇ دەرسلىكىلەرنى ھىسابلىمىسىمۇ بۇلىدۇ. 9
- GPA ئىقانداق ھىسابلايمەن؟** 10
- تۈلۈق كۇرۇس ئوقۇغان مەزگىلدىكى GPA نەتىجىنى شەرت - شۆھبىسىز ھەممىمنى ھىسابلايسىز، 11
 ئاسپىراتلىق ئوقۇغان مەزگىلدىكى 1-ئوقۇش يىلىنىڭ ياكى 1 - ھەم 2-ئوقۇش يىلىنىڭ GPA نەتىجىسىنى 12
 ھىسابلايسىز. (بۇ سىزنىڭ ئومۇمىي ئوقۇش يىلىڭىزغا ئاساسەن بۇلىدۇ). بۇ چاغدا GPA of upper division 13
 work ياكى last 40/60 hours GPA 14 نى تولدورغاندا باشقا مەكتەپلەرنىڭ بۇ توغرىسىدىكى تەلەپلىرىنى كۆرۈپ 15
 ئەپچىلىك بىلەن تولدورؤڭ.
- ئامېرىكىدىكى مەكتەپلەر بىزنىڭ GPA نەتىجىمىزنى قايتىدىن تەكشۈرۈپ كۆرەمددۇ؟** 16
- تەكشۈرۈپ كۆرىدۇ. سىزنىڭ GPA ئىقانداق ھىسابلىشىڭىزدىن قەتئىي نەزەر، ئۇلار سىزنىڭ نەتىجە 17
 جەدۋىلىڭىزنىڭ ئەسلى نوسخىغا قاراپ ھەم مۇھىم دەپ قارىغان دەرسلىكىنىڭ نەتىجىسىنى ئىلىپ 18
 GPA ئىقانداق كۆرىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىڭىز ھىسابلاپ چىققان گە بەك دىققەت قىلىپ كىتىشنىڭ 19
 ھاجىتى يوق. 20
- نەتىجىنى ئويىدۇرۇپ چىققانلار ئاقىۋەتكە قالىدۇ؟** 21
- ئەگەر نەتىجىڭىزنىڭ بىر ئويىدۇرما ئىشكەنلىكى ئاشكارلىنىپ قالسا، ئالدى بىلەن جوڭگۇ ئالىي مەكتەپنىڭ 22
 ئۈنۋانىدىن قۇرۇق قالىسىز. ئاندىن ئامېرىكىغا كىرىشىڭىزنى مەڭگۈلۈك چەكللىشى مۇمكىن، ماترىيالنى 23

1 ئويدۇرۇپ چىقىش، ئېغىر جىنaiي قىلىمish بۇلۇپ ھىسابلىنىدۇ.

3.5

3.6

3.7

3.8

[danixlar, 63, 64, 65, 66, 67]

4. ئىلىتىماسى قىلىشنىڭ ئالدىنلىكى مەزگىلىدىكى تەبىيارلىق (يوق)

(63-، 64-، 65-، 66-، 67- بەتلەر) 1

4.1

4.1.1

4.1.2

4.1.3

4.1.4

4.1.5

4.2

4.3

4.3.1

4.3.2

4.4

4.4.1

4.4.2

4.5

4.5.1

4.5.2

4.5.3

4.5.4

4.5.5

4.6 مەكتەپ تاللاپ ئىلىتىماس قىلىش (يوق)

[polat1971, 85, 86]

[hawaskar), 87, 88)]

[uaarif, 89]

4.6.1 (يوق)

4.6.2 (يوق)

4.6.3 (يوق)

4.7 ئالاقە ئۇسۇلىنى تاللاش

- 1 شەخىسلەرنىڭ ئالاقىلىشىش شەكلى مۇھىم بولغان ماتىرىياللارنىڭ بىرى، ئۇ ئادەتتە مۇقىم يوچتا
- 2 ئادرىسى، ئېلخەت ۋە تېلغۇن نومۇرلىرى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. مەكتەپ لازىملىق ماتىرىياللاردا مۇقىم
- 3 ئادرىسىڭىز ياكى ئېلخەت قاتارلىق ئالاقە ۋاستىلىرىڭىزدىن پايدىلىنىپ سىز گە ئۇچۇر يەتكۈزىدۇ. ئادەتتە
- 4 تېلغۇندا بىۋاسىتە ئالاقىلىشىش ئىنتايىن ئاز ئۇچرايدۇ، پەقەت يۈزمۇ - يۈز كۆرۈشۈشكە توغراكەلگەندىلا بۇخىل
- 5 ئالاقە ئۇسۇلىنى قوللىنىش مۇمكىن، شۇنداققىمۇ مۇقىم تېلغۇن ياكى يانغۇن نومرئىڭىزنى قالدۇرۇپ قويىشىڭىز
- 6 كېرەك.

4.7.1 پۇچتا ئادرىسى

ئالاقە ئادرىسىلىرىدىن مەكتەپ ئادرىسى ياكى باشقۇ ئالاقە ئادرىسىلىرىنى قالدۇرۇپ قويىساقىمۇ بولىدۇ.
تەجربىلەردىن قارىغاندا مەكتەپ ئادرىسىنى قالدۇرۇپ قويۇش ئەڭ ئىشەنچلىك بولىدۇ. چۈنكى يوچتا
تارماقلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا ئەڭ ئىشەنچلىك ئېنگىلىزچە ئاتالغۇلارنى پەرقلەندۈرۈش قولاي ھەم
خاتالق ئاز بولىدۇ. ئەگەر سىزنىڭ ئورنىڭىز كىچىك كۆچىلاردا بولسا يەنلا مەكتەپ ئادرىسىنى
ئىشلىتىشىڭىزنى تەۋسىيە قىلىمىز، بۇ ئېنىق ھەم بىخەتەر بولىدۇ.
مەكتەپ ئادرىسى ئاساسەن تۆۋەندىكىدەك ئۆلچەم بويىچە يېزىلسا بولىدۇ.

Name

班箱, Shanghai Jiao Tong University

No. 800, Dongchuan Rd, Shanghai, 200240

China

ئەگەر سىزنىڭ باشقا ئالاقە ئادىرسلىرىنى قالدۇرۇپ قويۇشقا توغرا كەلسە، ئالاقە ئادىرسلىرىنى ئېنگىلىزچىغا تەرجىمە قىلماي، خەنزۇچە ئاتىلىشىنى بىۋاستە پىニين ئارقىلىق ئىپادىلىسىڭىزمۇ بولىدۇ، (كۆپلىگەن كىشىلەر نىڭ نەزىرىدە بۇخىل ئۇسۇل توغرا دەپ قارالىسىمۇ، ئەمما بۇ ئەڭ ئۇنۇملۇك ئۇسۇل).

ئالايلۇق : Google نى ئۆزئىچىگە ئالغان نۇرغۇن خەلقئارالق شركەتلەرنىڭ دۆلتىمىزدىكى ئابونت (خېرىدار)لىرى تىزىملاتكاندا جۇڭگۈدىكى ئادىرسلىرىنى يەرلىك تىلدا ئاتىلىشىنى بىۋاستە خەنزۇچە پىニين بىلەن يېرىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.

مەسىلەن : سىزنىڭ ئادىرسىڭىز(200035) 101، (上海家路 1200 号方小区 8) شاڭخەي شەھرى لۇجىابىڭ يولى 1200 نومۇر شەرقى ئۇلتۇراق رايون 8 - بىنا، پوچتا نومرى : 20035 بولسا، سىز تۆۋەندىكى جەدۋەلدىكىدەك يازسىڭىز بولىدۇ

Name

Lu Jiang Lu 1200# Dongfang Xiaoqu 8Dong - 101

Zip code (بۇ يەرنى ئېنگىلىزچە يازىمىز) : 200035
Shanghai, China

جۇڭگۇ پوچتا تارماقلىرى پوچتا يوللانمىلىرىنى بىر تەرەپ قىلغاندا پوچتا نومرى بويىچە تۈرگە ئايىرىدۇ، تارقىتىشقا مەسئۇل پوچتا خادىملىرى چەتئەل پوچتا يوللانمىلىرىدىكى پىニين خەتلەرنى كۆرۈپ چوشىنەلەيدۇ، بۇنداق بولغاندا پوچتا يولانمىڭىزنى تاپشۇرۇۋېلىشتا خاتىرجهم بولسىز، (ئەگەر يەنلا خاتىرجهم بولالمىسىڭىز شۇ رايوندىكى پوچتا تارماقلىرىدىن سۈرۈشتۈرۈڭ).

ئادىرسىدىكى خەنزۇچە خەتلەرنى پىニين ئارقىلىق ئىپادىلەشنى ئوتتۇرا - كىچىك شەھەرلەردىكى ئادەملىرىنىڭ ئىشلىتىشىنى ئالاھىدە تەۋسىيە قىلىمىز، بولۇپمۇ ئالاقە ئادىرسى قالايمىقان، مۇرەككەپ كىشىلەر بۇخىل ئالاقە شەكلىنى قوللانغاندا خاتالق نىسبىتى تۆھن بولىدۇ.

ئۇيىلاب بېقىڭ، ئەگەر سىز پىニين شەكىلدە ئىپادىلىمەي نۇرغۇن زېھنىي كۈچىڭىزنى سەرىپ قىلىپ، ئېنگىلىزچە تەرجىمە قىلىپ چىقىسىڭىز، ئەكسىچە تولىمۇ ئاۋارىچىلىق كېلىپ چىقىدۇ. مەسىلەن : (Oriental) ۋە (Eastern) (方) دېگەن خەتنى ئوخشىمىغان كىشىلەر يوقىرىقى جەدۋەلدىكى شەرقى

شەكىلدە تەرجىمە قىلىپ قويۇشى مۇمكىن.

سىنىپ ياكى يىللقلارنىڭ پۇچتا ساندۇقىنىڭ ئاچقۇچىنى كۆپ ئادەم ئىشلەتسە بىخەتەر بولمايدۇ، شۇڭلاشقا كۆپچىلىك ئورتاق پايدىلىنىدىغان پۇچتا ساندۇقلرىنىڭ ئاچقۇچى سىنىپ ھېيئتى ياكى ئىشەنچلىك، مەسئۇلىيەتچان بىر ساۋااغداشنىڭ باشقۇرۇشدا بولۇشى كېرەك.

ئەگەر ئاسپىراتنلار مۇددەتتىن بالدۇر مەكتەپتىن ئايىرسا ياكى تۇرۇشلىق ئورنى مۇقىم بولمسا، تۇۋەندىكىدەك بىرقانچە تەكلىپ بېرىمىز.

✓ بىۋا سته تۇرۇشلىق فاكۇلتىت ئادرىسە مىدى يېزىدش، ئالدىنىلا فاكۇلتىتىكى مەسئۇل ئوقۇتقۇچىنى خەۋەرلەندۈرۈپ قويۇش ھەم ئالاقلىشىش شەكلىنى قالدۇرۇپ قويۇش كېرەك.

✓ ئۆزىدىن كىچىك مەكتەپداش ئۇكا - سىخىلارنىڭ پۇچتا ساندۇقلرىنى ئىشلىتىشكىمۇ بولىدۇ، بىراق ئۇلارنى چوقۇم ۋاقىپلەندۈرۈش كېرەك، بولۇپمۇ بىۋاستە مۇناسىۋەتلەك كىشىلەرگە تولۇق چۈشەنچە بېرىپ، پۇچتا يولانمىلىرىنىڭ يوقاپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

✓ مەكتەپنىڭ پۇچتا ساندۇقلرىنى ئىجارتىكە ئېلىپ ئىشلىتىشكىمۇ بولىدۇ، گەرچە ئىلگىرى شاڭخىي قاتناش ئىنسىتتۇتىنىڭ پۇچتا ساندۇقلرىنى باشقىلارنىڭ ئىجارتىكە ئېلىپ ئىشلىتىشىگە يول قويۇلمىغان بولسىمۇ، ھازىر مەكتەپنىڭ ئورنى يۆتكۈلۈپ كۆللىمى چوڭايغاندىن كېيىن يېڭىچە مۇلازىمەت كەسپىلىرى يولغا قويۇلۇپ، پۇچتا ساندۇقلرىنى ئىجارتىكە بىرىش مۇلازىمتى يولغا قويۇلدى. ئۆز-ئارا ئىشنىدىغان بىر قانچەيلەن بىر خەت ساندۇقىنى ئىجارتىكە ئېلىپ ئورتاق پايدىلانسىمۇ بولىدۇ، (بىراق مەكتەپ قائىدە- تۈزۈم، سىياسەتلەرنىڭ بېكىتىشىدىن ئۆتكۈزۈش كېرەك).

✓ ئۇنىڭدىن سىرىت شاڭخەي شەھىرىدىكى ي پۇچتا تارماقلرى پۇچتا ساندۇقلرىنى ئىجارتىكە بىرىش مۇلازىمەتىنى يولغا قويغان، ئىجارتىكە بىرىدەك ئەمەس، بۇنى بىۋاستە جۇڭگۇ پۇچتىسىنىڭ بىرلىككە كەلگەن مۇلازىمەت قىزىق لىنىيە تېلغۇنى 11185 دىن سورىسا بولىدۇ. (район نومىرىنى بېسىش ھاجەتسىز).

4.7.2 ئېلخەت ئارقىلىق ئالاقلىشىش

1 ئېلخەت توغرىسىدا، بىز جۇڭگۈنىڭ EDU ئېلخەت ساندۇقلرىنى ئىشلىتىشنى ئانچە تەشەببۇس قىلىپ
 2 كەتمەيمىز، ئاساسىي مەسىلە سۈرئەت ئاستىلىقى ۋە مۇقىملىقى مەسىلىسىدۇر. مۇمكىنچەدەر خەلقئارالق
 3 تونۇلغان ئىشەنچلىك تور مۇلازىمەت شركەتلرىنىڭ ئېلخەتدىنلىرىنى ئىشلىتىش كېرەك. ئىشەنچلىكلىرىدىن
 4 Google شركىتى تەمىنلىگەن Gmail خەت ساندۇقىدىن پايدىلىنىپ ئۇچۇر ئالماشتۇرۇش. بۇنىڭ ئۇچۇن
 5 سىزگە Gmail خەت ساندۇقى بار بىرى تەكلىپ ئەۋەتىشى كېرەك، شۇندىلا سىز بىرداňانه Gmail ئېلخەتدىنغا
 6 ئىگە بولالايسىز. Gmail دىن ئېلخەتدىن ئىلتىماس قىلىشنى تۆۋەندىكى بۇ ئۇلانمىلاردىن تەپسىلىي كۆرۈڭ :

<http://www.bilik.cn/bbs/viewthread.php?tid=2534&extra=page%3D5> 7

<http://www.bilik.cn/bbs/viewthread.php?tid=7538&extra=page%3D9> 8

9 ئۇنىڭدىن باشقا Yahoo, hotmail قاتارلىق ئېلخەت شركەتلرىنىڭمۇ ئىشەنچلىك.

10 مەكتەپنىڭ ئېلخەتدىننى gmail ئېلخەتدىنغا ئۇلاش. (ئاساسىي ئۇسۇلىنى بۇ ئۇلانمىدىن كۆرۈڭ) :
[\(http://mail.google.com/support/bin/answer.py?answer=20616\)](http://mail.google.com/support/bin/answer.py?answer=20616) 11

12 ياكى Gmail ياكى hotmail, Yahoo قاتارلىق ئېلخەتدىنلارنىڭ پوچتا يوللانمىلىرىنى سۇزۇش ئىقتىدارى
 13 باربۇنۇپ، ئادەتتە نورمال بولىغان ياكى ئىلخەتدىننىڭ ئالاقە تىزىمىلىكىدە يوق بولغان ئادرىستىن كەلگەن
 14 ئۇچۇرلارنى ئەخلىت يوللانمىلار دەپ قاراپ نەچە كۈن ئىچىدە ئاپتۇماتىك ئۇچۇرۇپ تاشلايدۇ، بۇنىڭ ئۇچۇن
 15 ئېھتىيات قىلىشىڭىز كېرەك. شۇڭا قەرەللىك حالدا خەت ساندۇقىگىزنى تەكشۈرۈپ تۇرىشىڭىز كېرەك، ناۋادا
 16 Hotmail ئېلخەتدىنگىزنى ئاچالىغاندا، بۇ ئۇلانمىدىن تىزىمىلىنىڭ :
<http://mobile.msn.com/hm/folder.aspx> 17

18 ئەگەر بەزى ۋاقتىلاردا ئېلخەتدىن تەمىنلىگەن مەلۇم تور بەتلەرگە ئۇلىنالمايدىغان ياكى نورمال زىيارەت
 19 قىلغىلى بولمايدىغان ئەھۋاللار كۆرۈلىشى مۇمكىن، بۇ شۇ تور بەت تۇرۇشلىق بەزى مۇلازىمىتىلارنىڭ
 20 تورمۇداپىئە سېستىمىسىنىڭ سەۋەبىدىن بولىدۇ، تور مۇداپىئە سېستىمىسىنىڭ سۇزۇش ئىقتىدارى نومال

- 1 بولىغان ياكى خاتالىق كۆرۈلگەن تور بەتلەرنى سۈزۈڭلەن بولىدۇ. ئىشەنچلىك مۇلازىمەتلىرىنىڭدىكى
2 توربەتلەرنىڭ ئېچىلىشى تېزبۇلۇپ () ۋە(404) 网无法示 دېگەندەك ئۇچۇرلار كۆرۈلمەيدۇ.
- 3 ئەگەر يانفونىڭىزنىڭ تورغا چىقىش ئىقتىدارى بولسا ، سىز Gmail ياكى Yahoo, hotmail ئاتارلىق تور بەتلەر
4 تەمنىلىگەن ھەقسىرتور پوچتا مۇلازىمەتلىرىنى ئىشلىتەلەيسىز. Gmail نى مىسالغا ئالساق، يانفونىڭىزنىڭ تور
5 كۆرگۈچىسىدا <http://m.gmail.com> / نى كۆرەلەيسىز. شۇنىڭدەك يانفون ياكى باشقا يوتىكىلىشچان ئالاقە
6 ئۇسکۇنىلىرىدىن پايدىلىنىپ Gmail دىكى ئېلخەتدىنىڭىزنى زىيارەت قىلالايسىز. ئەمما شۇنىڭغا دىققەت
7 قىلىڭكى ھەرقانداق يانفوننىڭ تورغا چىقىش ئىقتىدارى بولۇھەيدۇ. ئەگەر يانفونىڭىزنىڭ GPRS ئىقتىدارى
8 ئۇچۇق بولۇپ، يانفونىڭىزنىڭ تور-پوچتا يوللانمىلىرى ئىقتىدارى بولمسا، يەنىلا نورمال ئۇلىنىشى ناتايىن.

4.8 باشقا ئىسپات (يوق)

5. چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرىنى تەبىيەلەر

5.1 ئومۇمىي بايان

- 1 چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرىنى سىزنىڭ شەخسىي بايانىڭىز (Personal Statement)، بەزى مەكتەپلەر (Statement of Intent or Statement of Purpose) ، قىسىقە تەرجىمەلەكىز (Recommendation)، شۇنداقلا بىر نەچچە نۇسخا تەۋسىيە خەتلرى (Curriculum vitae or résumé) نى ئۆز ئىچىگە ئالدى. بۇ ئۈچ تۈرلۈك ھۆججەتلەر كەم بولسا بولمايدىغان يادROLۇق ماتېرىياللار (Letters) نى ئۆز ئىچىگە ئالدى. بۇ ئۈچ تۈرلۈك ھۆججەتلەر كەم بولسا بولمايدىغان يادROLۇق ماتېرىياللار بولۇپ، ئىلتىماس قىلغۇچىلارنىڭ ھەرقايىسى جەھەتلەردىكى ئىقتىدارى ۋە يوشۇرۇن كۈچىنى ئىنكااس ئېتىدۇ.
- 6 بۇلاردىن باشقا، بەزى مەكتەپلەر (مەسىلەن، Princeton ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ بەزى كەسپىلىرى) ئىلتىماس قىلغۇچىلارنىڭ ئىلمىي ماقالە ئەۋرىشىسىنى ئەۋەتىپ، ئۆزىنىڭ تەتقىقات ۋە ئېنگىلىز تىلى يېزىق ئىقتىدارنى ئىسپاتلىشىنىمۇ تەلەپ قىلىدۇ؛ سىنگاپور ۋە كانادادىكى مەكتەپلەرگە ئىلتىماس قىلغۇچىلارغا نىسبەتەن، بەزىدە تەتقىقات پلانىنى (Study Plan or Research Plan) تاپشۇرۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ.
- 10 بەزى مەكتەپلەر، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى يۈز-تۇرانە كۆرۈشۈشىنىڭ ئورنىغا چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرىنى تەكشۈرۈشنى مەلۇم دەرىجىدە ئوقۇغۇچىلارغا باها بېرىشتىكى ئاساس قىلىدۇ.
- 11 شۇڭلاشقا، ماتېرىياللەكىزدا چوقۇم ئۆزىنىڭىزنىڭ ئالاهىدە تەرەپلىرىنى شۇنداقلا كەلگۈسىدىكى يوشۇرۇن كۈچىڭىزنى ئىسپاتلاب، نەتىجىلىرى سىزنىڭكى بىلەن ئانچە پەقلەنىپ كەتمەيدىغان يۈزلىگەن جۇڭگولۇق ۋە 12 ھىندىستانلىق ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدىن ئۆتۈپ چىقىشىڭىز كېرەك.
- 13 14
- 15 ئىنچىكە جايىلار غەلبە قىلىش ياكى مەغلۇپ بولۇشنى بەلگىلەيدۇ. ئەستايىدىل تەبىيەلەنغان چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرىنى ياقۇرغان مەكتىبىڭىز تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنىشىڭىزغا ياردىمى بولۇپلا قالماستىن يەنە يۇقىرى ئوقۇش مۇكاپاتىغا ئېرىشىشىڭىزگىمۇ پايدىسى بار. قېلىپلارغا تايىنىپ قۇراشتۇرۇلغان ياكى يېزىق ماھارىتى تۆۋەن ماتېرىياللار شەك - شوبىھىسىزكى سىزنى رىقا بهتتە پاسسىپ ئورۇنغا چۈشۈرۈپ 16 17 18 19 قوبىدۇ.
- 20 ئىجتىمائىي پەننى ئوقۇشقا بارىدىغان ساۋاقداشلارغا نىسبەتەن ئېلىپ ئېيتقاندا، چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرىنى تېخىمۇ مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. «جۇڭگو كۈندىلىك گېزىتى» نىڭ مۇخبرى ئۆزىنىڭ 21

1 كەچۈرمىشلىرىنى مۇنداق بايان قىلغان:

2 «مېنىڭ چەتئەلده تارقىلىش ئىلىمى ئاسپىراتلىقىدا ئوقۇۋاتقىنىمىنىڭ ئىككىنچى يىلى، سىنىپىمىزغا خۇنەنلىك
 3 بىر قىزچاڭ كەلگەن ئىدى، ئۇ قىزچاڭ خۇنەندىكى تازا كۆزگە كۆرۈنمىگەن بىر ئىنسىتتۇتنى پۇتتۇرۇپتىكەن،
 4 ئاساسىي جەھەتتىن خىزمەت تەجربىسى يوق دېيەرلىك. ئۇنىڭ كېلىشى سىنىپتىكى ئالدىن كەلگەن بىر
 5 نەچچەيلەنگە كۈچلۈك تەسىر بەردى. بىز ھەممىز دۆلىتىمىزدىكى ئاتالىمىش داڭلىق مەكتەپلەرنى پۇتتۇرگەن،
 6 دۆلەت دەرجىلىك ئورگانلاردا خىزمەت قىلغان. مەسىلەن، ئۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، مەن بېيجىڭ چەتئەل
 7 تىلى ئۇنىۋېرىستېتىدا تولۇق كۇرس ۋە ئاسپىراتلىقنى ئوقۇغان، «China Daily» دا مۇخېرىلىقى قىلغان. بىز
 8 تەبىئى ئەۋزەللەك ۋە ئىپتىخارلىق تۇيغۇسغا ئىگە ئىدۇق، توساتتىنلا دۆلىتىمىزدىكى زىيادە ئادەتتىكى
 9 مەكتەپتە تولۇق كۇرسىنى پۇتتۇرگەن ئوقۇغۇچى بىلەن تەڭ كۇلتۇرۇپ، تەڭ تۇرغىنىمىزدەك بۇنداق رئاللىق
 10 ئىچىمىزگە سىغمىدى. شۇنداق قىلىپ يېڭى ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىش كومىتېتىدىكى قوبۇل قىلىش
 11 ئىشىغا ناھايىتى پىشىق بىر پروفېسسور بىلەن بۇ توغرىلىق پاراڭلىشىپ قالدۇق. مەن ئۇنىڭدىن سىز نېمىشقا
 12 بۇ خۇنەنلىك قىزچاقنى قوبۇل قىلىدىڭىز، دەپ سورىسام، ئۇ بىز ئويلىمىغان يەردەن چىقىپ: She has a
 13 !strong background! Good school and everything . دېگەن ئىدى.

14 خېلى ۋاقتىلاردىن كېيىن، فاكۇلتېتتىكى كاتىپ ئارخىپىلارنى تازىلاۋاتقاندا مەنمۇ نەق مەيداندا ئىدىم، مەن
 15 ياردەملىشىپ نەرسە - كېرەكلىرىنى يېتكەۋاتقاندا، ئۇ خۇنەنلىك قىزچاقنىڭ ئارخىپىغا كۆزۈم چۈشۈپ قالدى.
 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بىر نۇسخا ھۆججىتىنى - - - Personal Statement - - - ئېلىپ كۆرۈپ باقتىم. بۇ
 17 ھۆججەتتە باشقا غەيرى ھەقىقەتلەرمۇ ئويدۇرۇلۇپ چىقلىمىغانىكەن، لېكىن ئوقۇپ بولۇپ ئۇ قىزچاقنىڭ
 18 ھەقىقەتەن قالتسىس ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم، بولۇپمۇ چەمبەر سىزىپ قويۇلغان بىر جۈملىسىنى كۆرۈپ.
 19 ئۇنىڭ ئانا مەكتىپى خۇنەندىكى ۋىلايەت دەرجىدىكى بىر شەھەردە بولۇپ، شەھەر نوپۇسى ئۇن مىليوندىن
 20 ئاشىدىكەن، ئۇ شۇ يىلى مەكتەپكە كىرگەن ۋاقتىدىكى نەتىجىسى يېڭى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىچىدىكى
 21 ئۈچىنچىسى ئىكەن، شۇڭلاشقا ئۇ:

I was one of the top three students accepted by the university, which is the only higher-education” 22
 “institution in an area with a population the size of Ontario’s 23

24 بۇ ئۇنىڭ ئانا مەكتىپىنىڭ ئۇ تۇرۇشلىق جايىدىكى بىردىنбир ئۇنىۋېرىستېت ئىكەنلىكى، ئۇ جايىدىكى
 25 نوپۇسىنىڭ كانادادىكى ئەڭ چوڭ ئۆلکىنىڭ نوپۇسى بىلەن ئوخشاش ئىكەنلىكى، بۇنداق ”كەمدىن كەم“

ئۇچرايدىغان ئۇنىۋېرسىتېتا، ئۇنىڭ شۇ يىلى قوبۇل قىلىنغان ئەڭ ياخشى يېڭى ئوقۇغۇچىلارنىڭ بىرى ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەيتتى. سىز ئۇنى پو ئېتىپتۇ، دېسىڭىز خاتالاشمايسىز؛ لېكىن سىز ئۇنى يالغان سۆزلىدى، دېسىڭىز ھېچقانداق ئاساسىڭىز بوق.»

بېيىجىڭ، شاڭخەيلەردىكى داڭلىق ئۇنىۋېرسىتېتلارنى پۈتۈرگەنلەرگە نىسبەتنەن، خۇنەندىكى ۋىلايەت دەرىجىلىك شەھەر ھېچنلىكى ئەرزىمەسىلىكى مۇمكىن. لېكىن، كانادادىكى ئۇنتارئۇ ئۆلكىسى نۇپۇسى ئەڭ كۆپ شۇنداقلا ئەڭ تەرەققىي قىلغان ئۆلکە، ئۇنىڭ ئۇستىگە نۇرغۇن داڭلىق ئالىي مەكتەپلەرمۇ بار. ئويلاپ بېقىڭ، ئەگەر دە ئۇنتارئۇدا بىرلا مەكتەپ بولغان بولسا، سىز مەلۇم يىلى شۇ مەكتەپكە قوبۇل قىلىنغان يېڭى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىچىدىكى ئەڭ ياخشىسىنىڭ بىرى بولسىڭىز، بۇ كانادادىكى ئۇنىۋېرسىتېت پروفېسسورى ئۈچۈن ئېلىپ ئېتقاندا ئەلۋەتنە ئەڭ ئالاھىدە ۋە ئەڭ قالىتس كەچۈرمىش ھېسابلىنىدۇ! ئەممەلىيەتنە، نۇرغۇن چەئەللىك پروفېسسورلارنىڭ جۇڭگوغا بولغان چۈشەنچىسى چوڭقۇر ئەمەس، ئۇلار چىڭخوا ئۇنىۋېرسىتېتى، بېيىجىڭ ئۇنىۋېرسىتېتنى بىلگەن بىلەن، زور كۆپچىلىكى شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتېتى، جېجىيە ئۇنىۋېرسىتېتى دېگەندەكلەرنى بىلىپ كەتمەيدۇ. سەۋەبى ناھايىتى ئاددىي، ئۇنىڭ ئىللمى ساھەسى جۇڭگودىكى بارلىق ئۇنىۋېرسىتېتلاردا مۇنەۋەۋەر بولۇشى ناتايىن، بولۇپمۇ چەئەلدىكى ئىجتىمائىي پەن كەسپىدىكى پروفېسسورلارغا نىسبەتنەن، شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتېتى چوقۇم بىر ناتۇنۇش ئىسىم.

چەئەلدىكى ئۇنىۋېرسىتېتلار پۇتۇنلەي دېگىدەك ھەرخىل ئىلتىماس قىلىش ھۆججەتلەرىنى تەكشۈرۈشكە تايىنپ سىزنىڭ كەسپىي جەھەتىسى سالاھىتىڭىز ھەققىدە چۈشەنچىگە ئىگە بولىدۇ. بۇ ھۆججەتلەر سىزنىڭ ھەرخىل نەتىجە جەدۋەللەرىڭىز، شۇنداقلا سىزنىڭ personal statement، reference letters سىزنىڭ دېگەندەكلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. چەئەلدىكى ئۇنىۋېرسىتېتلارنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى بۇ ھۆججەتلەرنى تەكشۈرۈش ئاساسدا، سىزنىڭ كەسپىي سەۋەپىي ئۆزىنىڭىز، مۇۋەپەقىيىتىڭىز، غايىتىڭ ۋە شەخسىي ئەخلاقىڭىزغا باها بېرىدۇ، شۇ ئارقىلىق سىزنى قوبۇل قىلىش- قىلماسلقىنى ياكى سىزگە ئىقتىسادىي ياردەم بېرىش- بەرمەسلىكىنى بېكىتىدۇ. ئەگەر سىز ھەرخىل ھۆججەتلەرنى ياخشى تەبىارلىمغان بولسىڭىز، ئۇنداقتا ئۆزىنىڭنىڭ ئىلغار تەرەپلىرىنى تولۇق ئىپادىلەلمەيسىز، چەئەلدىكى ئۇنىۋېرسىتېتلارمۇ سىزنى تولۇق چۈشۈنەلمەيدۇ، ئاخىرىدا قولغا كەلگەن پۇرسەتتىنمۇ قۇرۇق قالىسىز. بۇنىڭدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، سىزنىڭ ئىلتىماس قىلىش ھۆججەتلەرىنىڭ مۇھىملىق دەرجىسى سىزنىڭ GRE وە TOEFL ئەتىجىلىرىنىڭىزدىن قېلىشمايدۇ. جۇڭگولۇق چەئەلگە چىقىپ ئوقۇشقا ئىلتىماس قىلغۇچىلارغا نىسبەتنەن، ئىلتىماس ھۆججەتلەرىنى يېزىش چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش مۇسائىڭىزدىكى ئەڭ كۈچلۈك خىرس، شۇنداقلا ھايات سەپىرىڭىزدىكى ئەڭ چوڭ پۇرسەت، مۇھىمى سىزنىڭ ئۇنى قانداق قەدىرىلىشىڭىزدە.

1 تەكتىلەشكە ئەرزىيدىغىنى، بىر يۈرۈش ياخشى يېزىلغان چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرى سىزنىڭ
 2 ھەقىقەتنى تووقۇپ چىقىرىشىڭىز، كەچۈرمىشىڭىز بۇرمىلىشىڭىز بولماستىن، بەلكى ئىخچام، ئاددىي- ساددا
 3 تىللار بىلەن ئۆزىكىزنى ئوراپ، كومىتېتنى تەسرەلەندۈرۈپ، ئۇلارنى سىزنىڭ مۇنەۋەر ئىكەنلىكىڭىزگە
 4 ئىشەندۈرۈشىڭىزدۇر. ئەلۋەتتە، توقولما قىلغاندا چوقۇم چېكىگە دىققەت قىلىش كېرەك، چەكتىن ئېشىپ
 5 كېتىپ، ھەممىدىن قۇرۇق قالسىڭىز قاملاشمايدۇ.

6 مەزكۇر كىتاب ئاچۇن چەئەلگە چىقىپ ئوقۇش ھۆججەتلرى ھەقىدە مەسىلەھەت بەرگەن ShineWrite.com
 7 نىڭ نوپۇزلىق مۇھەررلىرى January نىڭ چۈشەندۈرۈشىگە ئاساسلانغاندا، بەزى جۇڭگۇ چوڭ قۇرۇقلۇق
 8 ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سۆز ئىشلىتىشى بەك "جۇڭگۇچە" بولۇپ، (پروفېسسورنىڭ ئۇرنىدا تۈزۈلگەن) تەۋسىيە
 9 خەتلرىدە «...I have a relationship with ...»غا ئوخشاش جۈملەر (مەنسى، مېنىڭ ... بىلەن مۇناسىۋىتىم
 10 بار) چىققان. مۇھەررلىنىڭ دېيىشىچە: ئۇلار جۇڭگۇ چوڭ قۇرۇقلۇق ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ تاپشۇرغان تەۋسىيە
 11 خەتلرىدە ئەڭ ئاز دېگەندىمۇ 20 يەردە تۈزۈتۈش ئېلىپ بارىدىكەن. نۇقسانلار بىلەن تولغان خەت- چەكلەر
 12 سىزنىڭ ئىلتىماسىڭىزغا بىۋاستە تەسر كۆرسىتىدۇ.

5.2 شەخسىي (يوق)

5.3 تارىخى (يوق)

5.4 تونۇشتۇرۇش خېتى (يوق)

[amdulla, 115, 116, 117]

[TENHA, 118, 119, 120, 121]

13 شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋەرتىتەتلىك مىخايىنىكا ئىنىستېتىتى، دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىش
 14 ئىنىستېتىتى ۋە ئامېرىكا كالفورنىيە ئۇنىۋەرتىتى 10+10 پەن تەتقىقات ھەمكارلىقى قانات
 15 يايىدۇرۇلۇۋاتقان بولۇپ، مىخايىنىكا ئىنىستېتىتى ۋە 卡内基梅隆 كانوگمىليون ئۇنىۋەرتىتى يۇقىرى
 16 قاتلام ئىقتىساس ئىگىلىرىنى تەرىپىلەش ھەمكارلىقىنى ئاللىبۇرۇن ئىشقا ئاشۇرغان؛ ھاياتلىق
 17 ئىلىمى ئىنىستېتىتى بىلەن ئەنگىلىيە ئىمپېرىيە تېبىئىي پەنلەر ئۇنىۋەرتىتەتلىك ھەمكارلىقى
 18 تېخىمۇ چۈڭقۇرلاشماقتا؛ ماتىرييال ئىنىستېتىتى بىلەن ئەنگىلىيە مانچىبىتىر ئۇنىۋەرتىتى

1	سانائەت پەنلىرى ئىنىستېتىنىڭ ھەمكارلىقى باشلاندى : (جۇڭگو فرانسييە دوكتور ئوقوغۇچىلار
2	ئىنىستېتىنى (中法博士生学院 中法工程师学院 ۋە (جۇڭگو فرانسييە ئىنژېنېر ئىنىستېتى)
3	قۇرۇلۇشقا تەيارلىق قىلىۋاتىدۇ؛ گىرمانىيە بېرلىن سانائەت ئۇنىۋېرسىتىتى بىلەن بېرىكىتە
4	تەرىبىيلىگەن بىرىنجى قارار كومپىيوتېر ساھەسىدىكى ماگىستېر ئوقوغۇچىلار ئوقۇش پۇتتۇردى. ھالا
5	بۈگۈنكى كۈندە، قاتناش ئۇنىۋېرسىتىتى ئامريكا، ئەنگىلىيە، گىرمانىيە، يابونىيە قاتارلىق 20 نەچە
6	دۆلەت ۋە رايوندىكى 100 نەچە ئۇنىۋېرسىتىت بىلەن مەكتەپ خەلقئارا ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى
7	قۇردى.
8	- 2007 يىلى، شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتىتى بىلەن ماسسا چۇسېتسى شىتاتى تەبئىي پەن
9	ئىنىستېتىتى ھەمكارلاشقان يەنە بىر تۇر «ئىشلەپچىقىرىش كەسپىدىكى داهىي» جۇڭگو تۈرى
10	شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتىتىدا باشلاندى. بۇ تۇر ماسسا چۇسېتسى شىتاتى تەبئىي پەن
11	ئىنىستېتىتىنىڭ «ئىشلەپچىقىرىش كەسپىدىكى داهىي» تۈرگە تەقلىد قىلىنىپ، بارلىق
12	دەرسلىكلەرگە ئىلغار ئىشلەپچىقىرىش كەسپىدىكى ئىدىيە ۋە ئەمەلىيەت يىتەكچى قىلىنغان، قوش
13	ماگىستېر ئۇنۋانىغا ئىگە ئىشلەپچىقىرىش كەسپىدىكى كەلگۈسى داهىيلارنى تەرىبىيلەش تۈرى.
14	ئۇندىن باشقا) (يالى ئۇنىۋېرسىتىتى بىلەن شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتىتى بېرىكىتە
15	تەسىس قىلغان «رەھبەرلىك كۈچى ۋە داۋاملىشىدىغان تەرەققىيات» دوكتور پەنلىرى سىنىپى
16	يېقىنى كۈنلەرde ئېچىلىمدو.
17	شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتىتىنىڭ بارلىق ئىنىستېتىتى دۇنيادىكى داڭلىق ئالىي مەكتەپلەر
18	بىلەن ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتقان بولۇپ، شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتىتىنىڭ باشقا
19	ئىنىستېتىتلىرىمۇ ئاييرىم- ئاييرىم ھالدا فرانسييە مەركىزىي سانائەت ئۇنىۋېرسىتىتى، ئاۋىستىرالىيە
20	سىدىنى ئۇنىۋېرسىتىتى، كانادا UBC ئۇنىۋېرسىتىتى، سىنگاپور مالاپا تاقىم ئاراللىرى سانائەت
21	ئۇنىۋېرسىتىتى، ئەنگىلىيە لوندون ئۇنىۋېرسىتېتى خان جەمەتى مادرىت ئىنىستېتىتى، گوللاندىيە TV
22	ئۇنىۋېرسىتىتى قاتارلىق ئالىي مەكتەپلەر بىلەن ئوقۇش نۇمۇرى ئىجازىتى، ئوقۇتقۇچى - Delft
23	ئوقوغۇچى ئالماشتۇرۇش، بىرلەشمە ئۇنۋان بېرىش قاتارلىق جەھەتلەرde ئەمەلىي ھەمكارلاشتى.

5.4.4 تونۇشتۇرۇش خېتىنىڭ ئەندىزىسى

تونۇشتۇرۇش خېتىنى بەك ئۇزۇن يېزىۋەتمەڭ، ئادەتتە 300-500 خەتكىچە بولسا مۇۋاپىق. بىر ۋاراق A4
قەغەزگە تىزغاندا تۆپى ۋە تېگىگە قۇر بىشى، ئادرىس ۋە ئىمزا پاتقۇدەك يىتەرلىك ئارلىق قويۇپ قويۇش
كىرەك. تۆۋەندە بىر قەدەر native يېزىلغان تونۇشتۇرۇش خېتىنىڭ نۇسخىسىنى پايدىلىنىشقا سۇندۇق.

(ئىنگىلىزچە مەزمۇن قىستۇرۇلدى)

1

5.4.5 يولانما بېسپ چىقىرىش ۱ ئىلىكتېرونلۇق تاپشۇرۇش

- 2 ئەڭ ياخىسى تونۇشتۇرۇش خېتىنى تونۇشتۇرغۇچىنىڭ ئىدارىسى (مەكتەپ، شىركەت) نىڭ ئىسمى بار
 3 بولغان كونۋىرت ۋە خەت قەغىزىگە لازىرلىق پىرىنتىردا بېسپ چىقىرىش كىرەك. كونۋىرتىنىڭ يەملەش
 4 ئېغىزىغا تونۇشتۇرغۇچى ئىمزا قويىدۇ. تونۇشتۇرۇش خېتىنى ئىلتىماس قىلىش جەدىۋىلى بىلەن بىللە
 5 يۈلاشقا بولىدۇ. ئەمما، كونۋىرت يۈزىگە تونۇشتۇرغۇچى ۋە قارشى تەرەپ مەكتەپنىڭ ئالاقىلىش ئادىرىسىنى
 6 چوقۇم يېزىش كېرەك.
 7 ئۇندىن باشقا ئالاھىدە دىققەت قىلىشقا تىگىشلىك يەر شۇكى: ھەرگىزمۇ ئوخشىمىغان ئادەمنىڭ تونۇشتۇرۇش
 8 خېتىنى ئوخشاش بىر پىرىنتىردا بېسپ چىقارماڭ ھەم ئوخشاش بىر قەغەز ھەتتا كونۋىرتىنى ۋاستە قىلىپ
 9 ئىشلەتمەڭ.
 10 (CSI) نىڭ تېلۇزىيە تىياتپىرىنى كۆرگەن ھەممە ئادەم بىلىدۇ، دۇنيادا
 11 پۇتۇنلەي ئوپىمۇ-ئوخشاش پىرىنتىر يوق، ئۇلارنىڭ بېسپ چىقىرىش سۈپىتىدە چوقۇم پەرق بار. گەرچە
 12 ئوقوغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتىنىڭ ئەزالىرى ئۈسکىنە بىلەن سىزنىڭ يازغان خېتىنىڭ خەتكىلى ۋە
 13 سىياھىنى تەكشۈرسۇن-تەكشۈرسۇن، ئەڭ ياخىسى بارلىق تونۇشتۇرۇش خېتىنى قارىماققا بىرلا ئادەمنىڭ
 14 قولىدىن چىققاندەك يازماڭ.
 15 ئوپىلەپ بېقىلەك: ئوخشاش قەغەز، ئوخشاش خەتكىلى ھەتتا ئوخشاش كونۋىرت، خەتنى قوبۇل قىلغۇچى
 16 كۆرگەندىن كېيىن نېمە دەپ ئوپىلار؟ ئۇندىن باشقا بەزى مەكتەپلەر ئېلخەت ئارقىلىق تونۇشتۇرۇش خېتىنى
 17 ئەۋەتىشكە رۇخسەت قىلغان بولۇپ، پەقەت تونۇشتۇرغۇچى بەلگىلەنگەن تور بېتىگە تىزىملاتسىلا بولىدۇ.
 18 بەزى مەكتەپلەر مەخسۇس (مەسىلەن EE) تونۇشتۇرۇش خېتىنى توردا ئىلىكتېرونلۇق تاپشۇرۇشنى بەلگىلەنگەن
 19 بولۇپ، ئادەتتىكى خەتكىلىدىكى تونۇشتۇرۇش خېتىنى قوبۇل قىلىمايدۇ. سىز چوقۇم تونۇشتۇرغۇچىغا
 20 ۋاقتىدا تورغا چىقىپ تونۇشتۇرۇش خېتىنى تاپشۇرۇشنى، بىكاردىن ئاقسىتىپ قويىماسلىقنى ئەسکەرتىشىڭىز
 21 كىرەك.

22 مەسىلەن:

- 1 جۇڭگودا، بەزى ئىلتىماس قىلغۇچى تونۇشتۇرۇغۇچىغا ۋاكالىتهن توردا تاپشۇرۇش ۋەزىپىسىنى تاماملايدۇ. ئەڭ
2 ياخشىسى ماقۇللېلىقىنى ئىلىپ مەشغۇلات قىلىڭ. ئۇنىڭدىن باشقا دىققەت قىلىڭكى: توردىكى سېستىما سىزنىڭ
3 IP ئادرىسىنى خاتىرىلىۋىلىشى مۇمكىن، شۇڭا بىرلا IP ئادرىسى بىلەن بارلىق تونۇشتۇرۇش خېتىنى
4 تاپشۇرۇشقا ئۇرۇنمىڭ. بولۇپمۇ سىزنىڭ تونۇشتۇرۇغۇچىڭىز سىز بار مەكتەپتە ئىشلىمىسە ياكى تۇرمىسا، تېخىمۇ
5 دىققەت قىلىڭ.

5.4.6 تونۇشتۇرۇش خېتىنى تەكشۈرۈپ ئەمەلىيەشتۈرۈش

- 6 بەزى مەكتەپلەر سىزنىڭ تونۇشتۇرۇغۇچىڭىزغا ئېلخەت يوللاپ مۇناسىۋەتلىك ماتېرىياللارنى تەكشۈرۈپ
7 ئەمەلىيەشتۈرۈشى ياكى تونۇشتۇرۇغۇچىغا تونۇشتۇرۇش خېتىنى تاپشۇرۇپ ئالغانلىقىنى ئاددىيلا ئۇقتۇرۇشى
8 مۇمكىن. مەسىلەن، تۆۋەندىكى بىر پارچە ئېلخەت تونۇشتۇرۇغۇچىغا ئېۋەتكەن تونۇشتۇرۇش خېتىنى تاپشۇرۇپ
9 ئالغانلىق ئۇقتۇرۇشى.

(ئىنگىلەزچە مەزمۇن) 10

- 11 پۇل تېجەش ئۇچۇن، ھازىر ناھايىتى ئاز مەكتەپ ئادەتتىكى خەت ئەۋەتىپ تونۇشتۇرۇش خېتىنى
12 تەكشۈرۈپ ئەمەلىيەشتۈرۈشتۈرىدۇ. سىزنىڭ تونۇشتۇرۇغۇچىڭىز تونۇشتۇرۇش خېتىنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن
13 كىيىن، جاۋاب قايتۇرمىسىمۇ بولىدۇ.

- 14 لىكىن، بارلىق مەكتەپلەر تونۇشتۇرۇش خېتىنى تەكشۈرۈپ ئەمەلىيەشتۈرۈشتۈرۈپ كەتمەيدۇ. شۇڭا
15 سىزنىڭ تونۇشتۇرۇغۇچىڭىز ئۇنداق ئۇقتۇرۇش تاپشۇرۇپ ئالمىسا ئەندىشە قىلىمسىڭىزىمۇ بولىدۇ.

5.4.7 (يوق)

[seyid, 121, 122, 123]

5.5 (يوق)

5.6 (يوق)

5.7 (يوق)

6. توردا ئىلىتىماسى قىلىش (يوق)

[pam1, 130, 131, 132]

6.1

6.2

6.3

[kaxkari, 133, 134, 135, 136]

6.4

7. ماترىيالنى يوللاش

7.1 ئۇمۇنى بايان

توردا ئىلىتىماس قىلىش ئاياقلاشقاندىن كىيىن، ماترىياللارنى ئەۋەتىشكە تەيارلىق قىلىش ھەمدە ئىمتىهان مەركىزى بىلەن ئالاقە قىلىپ نۇمۇرنى ئەۋەتىشنى تەلەپ قىلىش كېرەك. نۇرغۇن ئۇقۇغۇچىلارغا نىسپەتەن ئېيتقاندا توردا ئىلىتىماس قىلىش جەريانىدا ئۆزىنگىزنىڭ شەخسى ماترىيالنى ياكى تەۋسىيە خېتىنى تاپشۇرۇپ بولغان بولىسىز، ئۇنداق بولغاندا قەغەز نۇسخىسىدىكى ماترىياللىرىنى ئەۋەتكەندە بۇلارنى قايتا ئەۋەتىشنىڭ ئۇرنى يوق.

بەزى ئۇقۇغۇچىلار شەخسى ماترىيالنى ئازراق ئۆزگەرتىشكە توغراكېلىدۇ، بۇنداق ئەھۋالدا يەنە بىرقىتىم قەغەز نۇسخىسى يوللىسىنگىز بولىدۇ. لىكىن بەزى مەكتەپلەر تور نۇسخىسى بىلەن قەغەز نۇسخىسىدىكى شەخسى ماترىيالنى سېلىشتۈرۈپ كۆرىدۇ، سىز مۇقاۋىدىكى ئىزاھتا (cover letter) شەخسى ماترىيالنىڭ يېڭى نۇسخىسىغا دىققەت قىلىشنى ئەسکەرتىپ قويىسىنگىز بولىدۇ. cover letter تۆۋەندە تىلغا ئالىمىز.

ئىمتىهان نۇمۇرنى ئەۋەتىشتە بەزى مەكتەپلەر ئىمتىهان نەتىجىسىنىڭ كۆپىيە نۇسخىسىنى (ئېتىراپ قىلىدۇ) قۇبۇل قىلىدۇ، شۇڭا مەكتەپنىڭ ئۇقۇتۇشقا مۇناسىبەتلىك كاتىپلىرى بىلەن ئالاقىلىپ بېقىش توغرىلىق پىكىر بېرىمىز، بۇنداق بولغاندا خېلى كۆپ پۇلنى تېجىگىلى بۇلۇدۇ.

7.2 ماترىيالنى ئەۋەتىش

ئەۋەتىدىغان نۇسخا سانى ۋە مەكتەپ تەمنىلىگەن تىزىملىك ماترىيالنى ئەۋەتكەندە چۈقۈم دىققەت قىلىشىنگىز كېرەككى سىز ئىلىتىماس قىلغان فاكۇلتىتقا بىۋاستە ئەۋەتىشىنگىز كېرەك، ئەمما بەزى مەكتەپلەر يەنلا بىر پارچە ئەگەشمە نۇسخىسىنى مەكتەپنىڭ مۇناسىۋەتلىق ئورۇنلىرىغا ئەۋەتىپ ئارخىپ قىلىش ئاچقۇن مەكتەپكىمۇ يوللىسىنگىزنى تەلەپ قىلىدۇ. مەسىلەن: مىچىگان ئۇنىۋەستىتىنىڭ ئاسپىرانتلار ئىنسىتىتۇغا ئىلىتىماس قىلماقچى بولسىنگىز، مەكتەپنىڭ باش بېتىدە ئىنلىق قىلىپ :

(بۇيەرددە ئىككى قۇر تەرجىمە تەلەپ قىلىنەغان)

[ئىلتىماسىنى چۈقۈم ئىككى ئوخشىمىغان ئورۇنغا - راخمان(بۇ تەرجىمە قىلغاندىكى ئىسمى) ئىشخانسىغا ۋە
بەلگىلەنگەن فاكۇلتىتقا ئەۋەتىڭ]

ئىككى نۇسخا ئەۋەتكەن تەقدىرىدىمۇ ئىچىدىكى مەزمۇنىنىڭ ئوخشاش بۇلۇشى ناتايىن يەنىلا مىچىگان
ئۇنىۋەستىتىنىڭ مىسالى ئىنسىتىتۇت بىلەن فاكۇلتىتىنىڭ تەلەپ قىلدىغان ماترىيال ئوخشىمايدۇ، ئىلتىماسى
قىلغۇچى چوقۇم مۇناسىۋەتلەك ماترىياللارنى ئەستايىدىل كۆرۈشى كېرەك تۆۋەندىكىسى مەكتەپ تەلەپ قىلغان
تىزىملىك (ئەۋەتىدىغان ماترىياللارنىڭ تىزىملىكى)

(بۇيەرde 14 قۇرئىنگىلىزچە تەرجىمە تەلەپ قىلىنىمىغان)

ناۋادا سىز بەزى ماترىياللارنى تەمىنلەشكە ئامالسىز بۇلىسىڭىز
بىرقىسىم ئىلتىماسى قىلغۇچىلار ھەرخىل سەۋەپلەر تۈپەيلى، ماترىيالنى ئەۋەتىدىغان چاغدىمۇ ئىنگىلەز تىلى
نەتىجىسىنى تاپشۇرۇپ ئالالمايدۇ، بۇ ۋاقتتا ئەنسىرەشنىڭ ياكى ساقلاۋېرىشنىڭ حاجتى يوق، سىز مۇقاۋىدىكى
ئىزاهاتا (cover letter) نەتىجە چىقىشى ھامان ئىمتىھان مەركىزى بىۋاسىتە ئەۋەتىپ بېرىدۇ دەپ ئىزاهالاپ
قويسىڭىزلا كۇپايىھ، ھەممە ئۆزىڭىزنىڭ ئىمتىھان كىنىشكا نۇمۇرىنى قالدۇرسىڭىز خىزمەتچىلەرنىڭ سېلىشتۈرۈپ
تەكشۈرۈشىھ قۇلایلىق بۇلىدۇ.
مۇقاۋىدىكى ئىزاه (cover letter) ھەققىدە:

cover letter ئەسىلىدە خىزمەت تەلەپ قىلغۇچى شېرکەتكە ماترىيال ئەۋەتكەندە ئىشلىتىدىغان ياللىنىش
ھەققىدىكى ماترىيال بۇلۇپ،

(داۋامى داۋاملىق يوللىنىدۇ، ئەڭ كېچىككەندە قاچان تەرجىمە قىلىپ بۇلۇنسا بۇلىدۇ)

[yigane886, 143, 145, 146, 147]

[bluestar, 148, 149, 150]

8. ئىمتىھانغان مەركىزى بىلەن ئالاقە قىلىش (يوق)

9. كاتىپ ۋە پروفېسسور بىلەن ئالاقە قىلىش

9.1 ئومۇمىي بايان

- 1 ئىلىتىماسىن قىلىش جەريانىدا كاتىپ ۋە ئوقۇتقۇچى بىلەن ئالاقىلىشنىڭ ئاساسلىقى ئىككى تەرەپنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ: بىرى، قوبۇل قىلىش پىلانىنىڭ بار - يوقلىۇقىنى ياكى فاكۇلتېتتىكى ئەھۋالارنى سۈرۈشتۈرۈش، يەنە بىرى، ئۆزىنىڭ تەتقىقات قىزىقىشىڭىزنى ئوقۇتقۇچىغا يوللاپ بېرىش، ئوقۇتقۇچىنىڭ پۇچتا يوللانمىسى ئارقىلىق ئۆگىنىش ياكى تەتقىقات ئاساسنى ئېتىراپ قىلىشنى ھەمدە ياردەم بېرىشنى بىۋاستە ئۆمىد قىلىش. (بەزىلەر يەنە ئىككىنچى خىلىنى تاۋسى «套磁» ياكى «陶磁» دېپىشىدۇ [بۇ يەردىكى تاۋسى ئاساسلىقى ئالاقىلىشنى، كېڭىشىش، مەسىلەھەت سوراپ ئىش قىلىش، دېگەن مەنلىردىن بولۇپ، «ئالاقە قىلىش» ياكى «ئالاقە» گە تەڭداش كېلىدۇ — KokTuruk-y ئەپەندىمەمۇ شۇنداق ئاپتۇ]
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
- تۆۋەندىكى كىچىك تەرەپلەردى، بۇ ئىككى خىل ئالاقە جەريانىدىكى تەپسىلاتلار ۋە دىققەت قىلىشقا تېڭىشلىك جايىلارنى تولۇق شەرھەلەپ ئۆقۇمىز.

9.2 تۈرگە ئايىپ بايان قىلىش

9.2.1 ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانىنى ياكى فاكۇلتېتتىك ئەھۋالنى سۈرۈشتۈرۈش

- 11 پۇچتا يوللانمىسى ئارقىلىق پروفېسسوردىن سوراشقا ياكى كاتىپتن سۈرۈشتۈرۈشكە بولىدۇ. ئەگەر سۈرۈشتۈرۈش جەريانىدا ئالاقىلەشمەكچى بولسىڭىز (ئالاقىلىشنىڭ هەققىدە تۆۋەندە تەپسىلىي توختىلىمىز)، ئۇنداقتا ئارىلىقتا ئوقۇتقۇچىدىن يەنە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان - قىلمايدىغانلىقىنى ئېنىق سورىۋېلىشىڭىز كېرەك. چۈنكى ئوقۇتقۇچىنىڭ ھەر يىلى قوبۇل قىلىدىغان ئوقۇغۇچىسىنىڭ سانى ئېنىق بولمايدۇ، تۈر كۆپرەك بولغان چاغلاردا كۆپرەك ئوقۇغۇچىغا ئېھتىياجلىق بولۇشى مۇمكىن، بۇنداق ئەھۋالدا، كۆپرەك مەبلەغ بولسا، ئاندىن offer (پۇرسەت) بولىدۇ؛ لېكىن ئىزدەش جەريانىدا بەزى پروفېسسورلارنىڭ تۈر تەتقىق قىلىمىغىنىغا بىر قانچە يىل بولغانلىقىنى بايقايسىز، بۇنداق ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش مۇمكىنچىلىكىمۇ خېلىلا ئاز بولىدۇ؛ يەنە بەزى ئوقۇتقۇچىلار ناھايىتى كۆپ PhD ئوقۇغۇچىغا يېتەكچىلىك قىلغان بولۇپ، ئۇلار ئاشقان مەبلىغىنى داۋاملىق ئەسلىدىكى ئوقۇغۇچىلىرىغا ياردەم قىلىدۇ، شۇڭا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان تەقدىرىدىمۇ funding نى كۆرگىلى بولمايدۇ، شۇنىڭ ئۇچۇن، بۇ تەرەپلەردىكى مەسىلەرنى
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20

1 1 ئېنىق سورىيېلىش كېرەك.

- 2 ئەگەر فاكۇلتېتىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان - قىلمايدىغانلىقىنى سۈرۈشتۈرمەكچى بولسىڭىز،
 3 پروفېسسوردىن ئەمەس، بەلكى كاتىپتنى سورىسىڭىز بولىدۇ. مۇتلەق كۆپ قىسىم مەكتەپلەرنىڭ ھەر بىر
 4 كەسپىگە ئاز بولسۇن، كۆپ بولسۇن مەلۇم ساندا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ، لېكىن كوتۇلمىگەن ئەھۋالارنى
 5 نەزەردى ساقىت قىلىشىقىمۇ بولمايدۇ. شاڭخەي قاتناش ئۇنىۋېرىستېتىدىن ئاممىتى مۇھىت قۇرۇلۇشىغا
 6 ئىلتىماس قىلغان بىر ئوقۇغۇچى مۇنداق بىر پارچە خەتنى تاپشۇرۇپ ئالغان:

Letter Sample

:Dear XXX

Thank you for your interest in the Department of Civil & Environmental Engineering at the University of Missouri! In order to complete your application, I will need you to

(بەزى ئىلتىماس..... ماتېرىياللىرى) 7

Also, for Fall 2007, our department is unfortunately not accepting Transportation Engineering applications. However, you are still eligible to apply for any of the following areas: Environmental, Geotechnical, or Structural. Please tell me if you are interested in any of the three areas. I am sorry for any inconvenience. Please let me know if you have any questions about the application

- 8 بۇ مەلۇم ئوقۇغۇچى ئىلتىماس قىلغاندىن كېيىن تاپشۇرۇپ ئالغان پوچتا يوللانمىسى، سىز بۇنداق
 9 ئەھۋالغا دۇچ كەلگەندە، مەزكۇر مەكتەپنىڭ باشقا كەسپىلىرىنى تاللاپ ئىلتىماس قىلىسىڭىز بولىدۇ، ئەمما
 10 كۆپ ساندىكى ئوقۇغۇچىلار ئۇنداق قىلىشنى ئويلاشما سلىقى مۇمكىن، شۇڭا، كۆپچىلىكىنىڭ مەزكۇر مەكتەپكە
 11 ئىلتىماس قىلىشنى بىكار قىلىشنى ھەمە ئىلتىماس خراجىتىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلىشنى
 12 تەشەببۇس قىلىمەن. ئەمەلىيەت بۇنىڭ ئاقىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

9 . 2 . 9 ئىلتىماس ئەھۋالنى ئىككىنچى قېتىم سۈرۈشتۈرۈش 13

- بۇنىڭدىن باشقا، ئىلىتىماس قىلىش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، قارشى تەرهپىنىڭ كاتىپى بىلەن ھەر ۋاقت ئالاقىلىشىپ، ماتېرىيالنىڭ تولۇق - تولۇق ئەمە سلىكى ۋە قاچان تەكشۈرۈپ تەستىقلاشقا يوللايدىغانلىقى قاتارلىقلارنى سورۇشتۇرۇشكە بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىلەن، نۇرغۇن مەكتەپلەر سورۇشتۇرۇش ھالىتىنىڭ ئۇلىنىشى بىلەن تەمنىلەيدىغان مەكتەپلەر:

UMass - Amherst, UIC, UCI, TAMU, VT, IIT, Penn State, OSU, Michigan, Wisconsin
Madison, Suny Buffalo, U of George, U of Cincinnati, Minnesota, U of Kentucky, U of Hawaii at monoa, Maryland University, Rutgers, Univ of Nebraska Lincoln, Florida State, Columbia, USC, North Carolina State U, U of North Carolina, U of Texas - Austin, Purdue, U. of Washington, UIUC, Upenn, UMCP, WUSTL قاتارلىقلار

- ئەگەر مەكتەپنىڭ سورۇشتۇرۇشنى تەمنى ئېتىدىغان تور بېكىتى بولمىسا، پوچتا يوللانمىسى ئەۋەتىش ياكى تېلېفون بېرىش ئۇسۇلى ئارقىلىق كاتىپتنى سورۇشتۇرۇشكە بولىدۇ. تۆۋەندە پايدىلىنىش ئۈچۈن سورۇشتۇرۇش ھالىتىدىكى بىر پارچە Email ئۆلگىسى بېرىلدى:

Letter Sample

, Dear XXX

Hello, my name is XXX, I am an applicant to your department. I sent all my materials to you on XXX, I want to know whether you have received them? If so, when will my documents be reviewed? My ID is XXX , Thank you. Best

XXX

- ئەگەر كاتىپ جاۋاب قايتۇرمىسا، سىز ماتېرىيال كەم قالغانمىدۇ، يىتىپ كەتكەنمىدۇ دەپ ئەنسىرسىڭىز، بىۋاسىتە تېلېفون بېرىپ كاتىپتنى سورۇشتۇرسىڭىزىمۇ بولىدۇ، IP كارتىسى سېتىۋېلىپ، تور بېتىدىن كاتىپنىڭ تېلېفونىنى تېپىپ بىۋاسىتە تېلېفون بېرىپ، تېلېفون ئۇلغاندىن كېيىن، ئالدى بىلەن مۇنداق دېسىڭىز بولىدۇ:

Hello, this is a student from China. I have applied to your department. Now, I would like to inquire ?my application status, could you please help me

- ئارقىدىن كاتىپ سىزدىن "LastName?" "Application No" ئۇچۇرلارنى سورىشى مۇمكىن، ئۇ سىزگە "oh, let me transfer you to XXX, hold on please" دېگەندەك گەپلەرنى قىلىشىمۇ مۇمكىن. كاتىپ سىزگە نەتىجىنى ئېيتىپ بەرگەندىن كېيىن، ئەگەر تېخى خەۋەر يوق دەپ قالسا، نەتىجىسى قاچان چىقىدۇ،

- 1 قانداق ئۇسۇلدا ئەۋەتىپ بېرىسلەر، دەپ سورىسىڭىز بولىدۇ. يەنە financial aid نى ئەۋەتىپ بېرىمسىلەر
2 دەپ سورىسىڭىزىمۇ بولىدۇ. ئاخىرىدا كاتىپقا رەھمەت ئېيتىپ، ئۇنىڭ بىلەن خەيرلەشىسىڭىز بولىدۇ.
3 9. ئالاقە (套磁)
4 ئالاقە قىلىشنىڭ ئۆزى بىر ماھارەت. سىز مۇۋاپىق ۋاقتى، مۇۋاپىق ئوبىيېكتنى تاللىشىڭىزغا توغرا كېلىپلا
5 قالماي، يەنە مۇۋاپىق سۆز ئىبارىلەرنى ئىشلىتىشكە، خەتنى مۇۋاپىق ئۆزۈنلۈقتا يېرىشقا دىققەت قىلىشىڭىزغا
6 توغرا كېلىدۇ. جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلار ئالاقىلىشىشتا كۆپ ئۇچرايدىغان مەسىلە ياكى توختىماي سۆزلەيدۇ - بۇ،
7 گېپىنىڭ مەزمۇنىنىڭ باش - ئايىغى چىقمايدۇ، ياكى خېتىنىڭ ئۆزگىچىلىكى يوق، كۆرۈپ نېمە
8 دەۋاتقانلىقىنى بىلگىلى بولمايدۇ.
9 ئەگەر ئوقۇتقۇچى پوچتا يوللانمىسىدا سىزگە قىزىقىپ قالغانلىقىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئىپادىلسە، سىزگە بىر
10 ماركا قوشۇلغان بولىدۇ.

- 11 9. . 1 ئالاقىلىشىش جەريانىدا كۆپ كۆرۈلەيدىغان مەسىلىلەر
12 سىز تۆۋەندىكى مەسىلىلەرگە يولۇقىشىڭىز مۇمكىن:
13 بىز ئالاقىلىشەلەيدىغان پروفېسسورنى نەدىن تاپقىلى بولىدەغانلىقىنى دەپ بېرىرسىزىمۇ؟
14 ئاڭلىسام جۇڭگولۇق ياكى ھىندىستانلىقلار بىلەن ئالاقىلىشەشمەيدىكەن، شۇنداقمۇ؟
15 زادى قانداق چاغدا ئالاقىلىشىش كېرەك؟ ھەر قايىسى مەكتەپلەرنى ئانچە پەرقىلەنمەيدىكەن دەپ قارىغاندىن
16 كېيىن، ھەتتا ماتېرىيالنى ئەۋەتىپ بولغاندىن كېيىن بەزى پروفېسسورلارنىڭ ئىلىمىي ماقالىسىنى مەخسۇس
17 قايتىدىن كۆرۈپ چىقىپ ئاندىن ئالاقىلىشىش كېرەكىمۇ ياكى ھازىر ئالاقىلىشىش كېرەكىمۇ، ئالاقىنىڭ
18 نەتىجىسىگە قاراپ مەكتەپ تاللىغاندا قانداق بولار، بۇ سۆزلەرنىڭ ئەھمىيىتى بولارمۇ؟
19 ئانچە كۆچلۈك بولمىغان ئالاقىنىڭ ئارقا كۆرۈنۈشىنى تەتقىق قىلىش ئىلتىماسقا سەلبىي تەسىر كۆرسىتەمدۇ -
20 قانداق؟
21 مەن ئىجتىمائىي پەن ئوقۇغۇچىسى، ئالاقە قىلىشىمنىڭ قانداق ئەھمىيىتى بار؟ قانداق ئالاقە قىلىشىم كېرەك؟
22 ئەگەر بىر فاكۇلتېتتىنىڭ ئوخشاش بىر قانچە تەرەپلىرىدە بىر قانچە پروفېسسور بولسا، ھەممىسى بىلەن ئالاقە
23 قىلىشىم كېرەكىمۇ؟ بەزى پروفېسسورلارنىڭ پۇلۇ بار، بەزلىرىنىڭ يوق بولۇپمۇ قالارمۇ؟، يەنە ئوخشاش بىر
24 يۇنىلىشتىكى پروفېسسورلارنىڭ ئاساسى ئوخشاش بىر تۈرددە دېسەم، يا ئۇنىڭ پۇلۇ بار، يا يوق بولىدۇ.
25 مەن جۇڭگولۇق ئوقۇتقۇچىنى تاللىغان، جۇڭگو تىل - يېزىقىدا ئالاقە قىلىسام ئىشەنچلىك بولارمۇ؟
26 پروفېسسور بىلەن ئالاقە قىلغاندا E-mail نىڭ تېمىسىغا نېمە دەپ يازسام بولار؟
27 مەن ئالاقە قىلغان پروفېسسور جاۋاب قايتۇردى، ئىككىنچى خەتنى قانداق قايتۇرمەن؟

- 1 قانداق قىلغاندا ئالاقە مۇۋەپېقىيەتلەك بولغان ھېسابلىنىدۇ؟
- 2 بىرسى بىلەن قىلغان ئالاقە ئىشىم مۇۋەپېقىيەتلەك بولدى، ئۇنداقتا ھەر ئېھتىمالغا قارشى يەنە بىر قانچىسى بىلەن ئالاقە قىلىپ قويىام بولارمۇ؟
- 3 ئامېرىكىلىق پروفېسسورلار ئالاقىلەشكۈچىگە زادى قانداق پوزىتىسيه تۇتىدۇ؟
- 4 تۆۋەندە يۇقىرىدىكى بىر قانچە مەسىلە ئۇستىدىكى ئالاقە ئۇستىدىھ توختىلىمىز.
- 5

- 6 ئادەتتە، سىز ئىلتىماس قىلغان كەسىپنىڭ باش بەتلىرىنىڭ ھەممىسىدە faculty ئۇلىنىشى بار، ئۇنىڭ ئىچىدىكىسى شۇ كەسىپنىڭ پروفېسسورنىڭ ئالاقىلىشىش شەكلى، ئەلۋەتتە دائىم قوللىنىلىدىنى E-mail
- 7 بىلەن تېلېفون، بەزى پروفېسسورلارنىڭ ئۇلىنىدىغان شەخسىي باش بېتى بار، بۇنداق بولغاندا
- 8 ئالاقىلەشمەكچى بولغان پروفېسسورلارنى، جۇملىدىن ئۇلارنىڭ تەتقىقات كەچۈرمىشى، ماقالىسى، پەن-
- 9 تەتقىقاتتىكى قىزىقىشى قاتارلىقلارنى يەنىمۇ ئىلگىرىلەپ چۈشىنەلەيسىز، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىز
- 10 پايدىلىنىدىغان بايلىق. بۇنىڭدىن باشقا، تەجربىخانىلاردىنمۇ بەزى تەتقىقاتچىلارنى تاپالايسىز، بۇ
- 11 ئوقۇتقۇچىلارمۇ ئوقۇغۇچىلارغا يېتەكچىلىك قىلاالىدۇ.
- 12

- 13 «ئاڭلىسام جۇڭگولۇق ياكى ھىندىستانلىقلار بىلەن ئالاقىلەشمەيدىكەن، شۇنداقمۇ؟» دېگەن سۆز ئېھتىمال
- 14 ئاكا - ھەدىلەرنىڭ تەجربىسى بولسا كېرەك، ئەمما دۇنيادا مۇتلهق ئىش بولمايدۇ، بەزى جۇڭگولۇق
- 15 پروفېسسورلارمۇ يامان ئەمەس، ئۇلار جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارغا ناھايىتى قىرغىن، بىز جۇڭگولۇق پروفېسسورلار
- 16 يېتەكچىلىك قىلىدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ جۇڭگولۇق ئىكەنلىكىنى بايقدۇق.

[KokTuruk-y, 151, 152, 153]

- 17 (تاۋىسى) - چەئەلدىكى پروفېسسورلار بىلەن خەت ئالاقە مۇناسىۋىتى ئورنىتىپ شۇ ئارقىلىق،
- 18 قوبۇل قىلىنىش ۋە ئوقۇش مۇكاباتى ئىلىشنى قولغا كەلتۈرىدىغان بىر خىل ھەر كەت ھىسأپلىنىدۇ، بۇ يەردە
- 19 قىسقارتىپ «ئالاقە» دەپ ئالدۇق. (كۆكتۈرۈكتىن)

- 20 ئالاقىنى قانداق ۋاقتىتا قىلغان ياخشى؟ بەزىلەر قانچە بۇرۇن بولسا شۇنچە ياخشى دەيدۇ، مىنىڭ قارشىمچە
- 21 بۇ قاراش توغرى. ئەگەر سىزنىڭ يىتەرلىك قابىلىيەتىڭىز بولسا، يەنە كىلىپ تەتقىقات جەھەتتە مەلۇم سەۋىيىڭىز
- 22 بولسا نىمىشقا بالدۇرراق ئالقىلاشمايسىز؟ كۆپچىلىكىنىڭ ھەممىسى مەكتەپ تاللاپ، ئىلتىماس قىلىش
- 23 ماترىاللىرىنى تەبىيالاۋاتقاندا، بىر تەرەپتىن پروفېسسورلار ئانچە ئالدىراش ئەمەس، يەنە بىر تەرەپتىن سىزنىڭ

- 1 ئىلمى نوخىدىن تۇرۇپ ئلاقلىشىۋاتقانلىغىڭىزنى، ھەرگىزمۇ قوبۇل قىلىنىش ئۇچۇنلا ئالاقلاشمىغانلىغىڭىزنى
2 تىخىمۇ گەۋدىلەندۈرۈپ بىرىدۇ. لىكن ئلاقلىشىش ھەرگىزمۇ قارۇغۇلارچە بولماسلىغى كىرەك، بۇنىڭدا
3 پروفېسۇرلارنىڭ ئىلمى ماقالىسىنى كۆرۈش ئاساس ھىساپلىندۇ، ئاساس بولمىسا قانداقمۇ ئالاقلاشقىلى
4 بولسۇن؟
- 5 تەتقىقات ئارقا كۆرنىشى كۇچلۇك بولمىسىمۇ ئالاقلىش، ئىلتىماس قىلىشقا ئەكسىس تەسر ئىلىپ
6 كەلمەيدۇ(ئەلۋەتتە قالايمىقان ئالاقە قىلىشقمۇ بولمايدۇ). ئەگەر سىز پروفېسۇر تەتقىق قىلۋاتقان نەرسىگە
7 قىرقىسىڭىز يەنە كىلىپ تىرىشىپ ئۇڭۇنۇپ باققان تەتقىق قىلىپ باققان بولسىڭىز، بۇلارنى ئۇنىڭغا
8 بىلدۈرسىڭىز بۇنىڭ ھەرگىزمۇ ئەكسىس تەسرى يوق.
- 9 ئىجتىمايى پەن تەتقىقاتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار ئالاقە قىلىشتا ئەھمىيەت بىرىدىغىنى ئاساسلىشى ئۆزىنىڭ
10 ئىدىيەسى بولسا كىرەك، ئەگەر ئۆزىنىڭىزنىڭ ئىدىيىسىنى، تەتقىقاتقا بولغان پىلانىڭىزنى توغرا ئىپادىلەپ
11 بىرەلسىڭىز، يەنە كىلىپ， ياخشى يازغان بولسىڭىز، سىزنىڭ ئالاقە قىلىشىنىغا مەلۇم
12 يارىدىمى بولىدۇ.
- 13 ئەگەر بىر فاكۇلتىتا ئوخشاش بىر يۆنلىشتە تەتقىقات ئىلىپ بىرىۋاتقان بىر قانچە پروفېسۇر بولسا ئۇلار
14 بىلەن تەڭلا ئالاقە قىلىشتىن قاتتىق ھەزەر ئەيلەڭ ! ئەگەر بۇنداق قىلىسىڭىز ئەكسىس تەسر بىرىپ قويىسىز،
15 ئىلاب كۆرۈڭ، ئەگەر مۇئەللەملەر بىر يەرگە يىغىلغان ۋاقتىتا سىزنىڭ ئوخشاش بىر پارچە خەتنى ھەممە
16 ئادەمگە ئەۋەتكەنلىگىنى بايقسا قانداقمۇ ئاچىقلانماي (ترىكمەي) تۇرالىسىنۇ؟ بىر فاكۇلتىتا بەزى
17 پروفېسۇرلارنىڭ پۇلى بولىشى، يەنە بەزى پروفېسۇرلارنىڭ پۇلى بولماسلىغى ناھايىتى نورمال ئەھۋال.
18 ئەگەر سىز مەلۇم بىر پروفېسۇر بىلەن ئالاقلىشىپ، ئۇمت يوقلىغىنى مۇئەبىيەنلەشتۈرگەندىن كىيىن، يەنە
19 بىر مۇئەللەم بىلەن ئالاقلاشىسىڭىزمۇ بولىدۇ.
- 20 ئەگەر يىتەكچى ئوقۇتقۇچىڭىز جۇڭگۈلۈق بولغان تەقدىرىدىمۇ، ئالاقلىشىش جەرياندا يەنلا ئىنگىلىز تىلىنى
21 قوللىنىشىڭىز كىرەك. ئوقۇتۇشتا مەيلى قايىسى دۆلەتنىڭ مۇئەللەمى بولسۇن ئانا تىلىنى قوللىنىشقا يول
22 قويىلمايدۇ، بۇ بىر ئىنتىزام. شۇڭلاشقا ئىلمى نوخىدىن قارىغاندا ئىنگىلىزچىنى قوللىنىش لازىم. ئەگەر
23 پروفېسۇر سىزگە خەنزۇچە جاۋاپ قايتۇرسا، ئەلۋەتتە سىزمۇ ئۇنىڭغا خەنزۇچە جاۋاپ قايتۇرسىڭىز بولىدۇ،
24 لىكن بۇنداق ئەھۋالنى ئاڭلاپ باقىغان.

- 1 پىروفسىر بىلەن ئالاقە باغلىغاندا ئىلخەتنىڭ تىمىسىغا نىمەدەپ يېزىش كىرەك؟ بۇنىڭدا ھەممە ئادەم ئەھۋالغا
2 قاراپ ئىش تۇتسا بولىدۇ، . بەزى ساۋاقداشلار مەزمۇن بىلەن مۇناسىۋەتسىز، لىكىن ئاسانلا مۇئەللىمنىڭ دىقەت
3 ئىتتۈرلىنى قولغايدىغان تىمىلارنى قولىدۇ. لىكىن مەن بۇنداق ئۇسۇلنى تەۋسىيە قىلىمايمەن، يەنلا مەزمۇنىنىڭ
4 مەزركىزى ئىدىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان تىما بولغۇنى مۇۋاپىق، يەنە كىلىپ تىما بەك قىسقا بولۇپ
5 كەتمەسلىگى كىرەك.
- 6 ئەگەر مەن ئالاقىلاشقان پىروفسىر مაڭا جاۋاپ قايتۇرغان بولسا، ئۇنىڭغا قانداق جاۋاپ قايتۇرۇشۇم كىرەك؟
7 مۇئەللىمنىڭ جاۋاپ قايتۇرغان خىتىگە ئاساسەن ئويلىشىش كىرەك. ئەگەر مۇئەللىمنىڭ قايتۇرغان جاۋابىدا
8 ناھايىتى تەكەللۇپ قىلىنغان بولسا، مەسلەن تۆۋەندىكى خەتنەك :
9 (تەلەپ بويىچە ئىنگىلىزچە مەزمۇن تەرجىمە قىلىنىمىدى)
10 (يەنە سىزگە بىر قانچە تور بىكەتلەرنى تونۇشتۇرغان بولسا ياكى كاتىۋىنىڭ ئالاقىلىشىش تىلفۇننى قالدۇرغان
11 (بولسا) بۇنىڭدا ئۇنداقتا ئالاقىلىشىنىڭ ئەملى ئۇنۇمى بومىغان بولىدۇ، سىز نىڭ قايتىدىن تىرىشىشىڭىزغا توغرا كىلىدۇ، بۇ
12 ۋاقتىتا سىز باشقىدىن بىر مۇئەللىم ئالماشتىرۇشنى ئويلاشىسىڭىزمۇ ياكى، داۋاملىق مۇشۇ مۇئەللىمنى قولغا
13 كەلتۈرۈشكە ئەجىر قىلىسلىرىنى بولىدۇ. مۇشۇنىڭغا ئوخشىشىپ كىتىدىغان ئالاقىلىشىنىڭ مىساللىرى يەنە
14 تۆۋەندىكىچە : ئەگەر مۇئەللىم پىنسىيەگە چىقىپ كىتىمەن ؛ سىرىتقا چىقىپ دەم ئالىمەن ؛ ھازىر قولۇمدا
15 ئوقۇغۇچىلار بەك كۆپ ؛ كىلەر يىلى ئادەم قوبۇل قىلىشنى ئويلاشىمىدىم ؛ قوبۇل قىلغۇم بار لىكىن پۇل
16 يوق ؛ سىزنىڭ نىشانىڭىز مەن بىلەن ئانچە ئوخشىشىپ كەتمەيدىكەن دىسە، ياكى سىزە باشقا ئوقۇغۇچىلار
17 بىلەن ئالاقىلىشنى تەۋسىيە قىلسا.
18 ئەگەر بۇنىڭغا ئوخشىشىپ كىتىدىغان خەت تاپشۇرۇالسىڭز ئۇنداقتا سىزنىڭ ئالاقىڭىز ناھايىتى مۇۋاپىقىيەتلىك
19 بولغان بولىدۇ.
20 (تەلەپ بويىچە ئىنگىلىزچە مەزمۇن تەرجىمە قىلىنىمىدى)
21 ياكى مۇئەللىم سىزگە سىزنىڭ قىلۇاتقان نەرسىلىرىنىڭىزگە مەن قىزىقىپ قالدىم، بىز داۋاملىق مۇزاکىرەشىسىك
22 بولىدۇ، مەن سىزگە منىڭ يىقىنىدىن بىرى يازغان ماقالاللىرىمىنى ئەۋەتىپ بەردىم، سىز كۆرۈپ باقسىڭىز
23 بولىدۇ دىسە ؛ مەن كىلەر يىلى 1-2 ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلماقچى، لىكىن (سىزدىن نىمە ئۇچۇن
24 چەئەلگە چىقماقچى، نىمە ئۇچۇن ئۇلارنىنىڭ مەكتىۋىنى تاللىغانلىغىڭىز، نىمە ئۇچۇن قارشى تەرەپنى
25

- 1 تاللىغانلىغىڭىز، سىزنىڭ ئارتۇقچىلىغىڭىز قاتارلىقلار...نى سورىسا) بۇلارنىڭ ھەممىسىدە ئۆمۈت بارلىغىنى
2 بىلدۈردىو. سىز داۋاملىق شۇ ئوقۇتقۇچى بىلەن ئالاقىلىشىسىڭىز بولىدۇ، شۇنداقلا قارشى تەرەپكە «مەن سىزگە
3 ئەگىشىپ تەتقىقات ئىلىپ بارغۇم بار، مەن سىزنىڭ ×× جەھەتتىكى تەتقىقات نىشانىڭىزغا قىزقىمەن، ئەگەر
4 سىزگە ئەگىشىپ ئۇگۇنۇش پۇرسىتى بولۇپ قالسا، مەن مۇنداق مەسىلىگە قارتا تەتقىقات ئىلىپ بىرىش ئويۇم
5 بار» دىگەندەك. ئەگەر قارشى تەرەپ، سىزگە ھەقىقەتەنمۇ قىزىقىپ قالسا، سىزگە يەنە داۋاملىق خەت
6 قايتۇردىو.
- 7 ئومومەن قىلىپ ئىييقاندا ئىكزىڭىزنىڭ يوشۇرۇن ئىقتىدارىڭىزنى ۋە قىرغىنلىقىڭىزنى ئىپادىلەپ چىقىشىڭىز
8 لازىم، ئەلەھەتتە ئىلمىي تەتقىقات ئىقتىدارىڭىزمو ناھايىتى مۇھىم. چۈنكى پىروفېسىر تەتقىقات قىلۇاتقان
9 نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى سىز بىلىپ كىتىشىڭىز ناتايىن، لىكىن سىز قارشى تەرەپكە، گەرچە سىز
10 ئۇگەنمىگەن بولسىڭىزمو، ئەمما ناھايىتى تىزلا ئۇگۇنۇپ كىتەلەيدىغان ئىقتىدارىڭىز بارلىغىنى، سىزنىڭ
11 ئىدىيىڭىزنى، يىڭىلىق يارتالايدىغانلىغىڭىزنى قارشى تەرەپكە بىلدۈرۈپ، قايل قىلالىسىڭىز، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا
12 سىزنى قوبۇل قىلىشنىڭ ئەھمىيەتى بارلىغىنى ھىس قىلدۇرالايسىز.
- 13 ئەگەر ئالاقە قىلىش مۇۋاپىقەتلىك بولۇپ قالسا، شۇ بىر مەكتەپتە يەنە بىرى بىلەن ئالاقە قىلىشىپ، "ناۋادا
14 بىرەرئىش بولۇپ قىلىشنىڭ ئالدىنى ئىلىش "ئويىدا بولماڭ، بۇنداق قىلىش سىز ئالاقىلاشقان مۇئەللەمگە
15 بولغان بىر خىل ئىشەنەسلىك شۇنداقلا ھۆرمەتسىزلىك. چەئەلنىڭ پىروفېسىرلىرى ئادەتتە ناھايىتى
16 ۋەدىسکە ۋاپا قىلىدۇ، قىلغان گىپى ئىناۋەتسىز بولمايدۇ. ئالاقىلىشىش ئارقىلىق قولغا كەلتۈرگەن offer نى
17 ئەخلاق نوتىسىتن قوبۇل قىلىشقا بولىدۇ. ئەگەرسىز ئالاقىلىشىپ مۇۋاپىقىيەت قازنىشتىن بۇرۇن، بىرلا ۋاقتىتا
18 بىر قانچە مەكتەپتىكى پىروفېسىرلار بىلەن ئالاقىلاشقان بولسىڭىز، بۇ بىر قەدەر نورمال ھىسابلىنىدۇ.
- 19 مەيلى قايىسى دۆلەتنىڭ ئىلتىماس قىلغۇچىلىرى بولسۇن، ئىلتىماس قىلىش جەرياندا، نۇرغۇنلىغان
20 ئالاقىلاشقۇچىلار بولىدۇ، ئامېرىكىمۇ شۇنداق. شۇڭلاشقا پىروفېسىر ئالاقىلاشقان ئىلتىماس قىلغۇچىلارغا
21 ھىچقانداق باشقىچە كۆز قاراشتا ۋە مەگىستىمەسلىك نەزىرەدە قارىمايدۇ، لىكىن ئۇلار ئالاقىلىشىش جەرياندا
22 ئىلمى ئالماشتۇرۇش ۋە ئالاقىلىشىش پوزىتىسىيىگە ئەھمىيەت بىرىدۇ. تۆۋەندىكىسى TAMU پىروفېسىر
23 ئۆزىنىڭ شەخسى تور بىتىگە يازغان سۆز :
24 (تەلەپ بويىچە ئىنگىلىزچە مەزمۇن تەرجىمە قىلىنىمىدى)
- 25 شۇنىڭدىن كۆرىۋېلىشقا بولىدۇكى پىروفېسىرلار ئالاقىلىشىش پوزىتىسىيىگە ناھايىتى ئەھمىيەت بىرىدۇ،

- 1 شۇڭلاشقا يەنلا تەتقىقاتقا بولغان قىزىقىش ۋە تەتقىقات ئىقتىدارىنى ئىپادىلەش ئاساس قىلىنぐىنى تۇزۇڭۇك .
- 2 ئادەتتە ئىلىپ ئىيتقاندا ئالاقىلىشىش ھەممىلا ئادەمگە ماس كىلىۋەرمەيدۇ. ئەگەر سىزنىڭ كۈچلۈك بولغان
3 تەتقىقات ئارقا كۆرنىشىڭىز ۋە كەچۈرمىشىڭىز بولمىسا، سىزنىڭ ئالاقىڭىز نىڭ ھىچقانداق رولى بولمايدۇ.
4 سىزنىڭ يوللانمىڭىزنى تاپشۇرۇلغان پىروفسىرلارمۇ سىزنىڭ يولانمىڭىزغا پەۋرا قىلمايدۇ، ياكى تەكەللۈپ
5 بىلەن : سىزنىڭ ئىلتىماس قىلىشىڭىزنى قارشى ئالىمىز، كاتىپ بىلەن ئالاقىلىشىڭ ياكى مەكتەپنىڭ نورمال
6 قوبۇل قىلىش تەرتىۋى بويىچە ئىلتىماس قىلىڭ دەيدۇ، بۇنداقتا ئالاقە قىلىشنىڭ ئانچە ئەھمىيتكى بولمايدۇ.
- 7 لىكىن سىز ناۋادا مەلۇم مەكتەپكە ئىلتىماس قىلىشنى تولىمۇ ئارشۇ قىلىسىڭىز، ھەتتا شۇ ئوقۇتقۇچى بىلەن
8 بىرلىكتە تەتقىقات ئىلىپ بىرىپ ئۆزىڭىزنىڭ كەلگۈسىدىكى ئوقۇشىڭىزنى تاماملىماقچى بولسىڭىز، ئالدى
9 بىلەن شۇ ئوقۇتقۇچىنىڭ ئىلمى ماقالىسىنى كۆرۈپ چىقىپ، ئۇنقىڭ تەتقىقات نىشانى ۋە مەزمۇنىغا مەلۇم
10 چۈشۈنۈش ھاسىل قىلغاندىن كىيىن، ماقالىدىكى ئانچە چۈشۈنۈپ كىتەلمىگەن ياكى شۇبەلەنگەن
11 مەسىلىرىڭىزگە قارتا ئۇنىڭغا سۇئال قويىسىڭىز بولىدۇ. لىكىن ئوتتۇرغا قويۇلغان مەسلىه بەك ئاددى بولۇپ
12 قالماسلىغى كىرەك، بولمىسا ئۆزىڭىزنىڭ ئىلمى سەۋىيسىنى تۆۋەنلىتىۋىتىدۇ. لىكىن مازاق قىلىشتن ھەرگىزمۇ
13 قورىقماڭ، كۆپ قىسىم ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ياخشى، ئەگەر ئۇلارنىڭ ۋاختى بولسا ئۇلار سىزگە چوقۇم
14 جاۋاپ قايتۇردى. ئەلۋەتتە بۇخىل ئالاقىلىش ئۇسۇلىنى، ئىلتىماس قىلىش يۈقۇرى پەللىگە كۆتۈرۈلگەن
15 مەزگىلەردە قوللانماسىلىق لازىم .
- 16 9.3.2 ئالاقىلىشنىڭ ماھارەتلرى ۋە پىرىنسىپى
- 17 يۇقارقى دائىم كۆرۈلدىغان مەسىلىرگە ئاساسەن، ئالاقىلىشنىڭ تۆۋەندىكى ئاساسى پىرىنسىپلىرى يەكۈنلەندى
18 :
- 19 1. بىر فاكۇلتىتتا بىرلا ۋاقتىتا ئىككى پىروفسىر بىلەن ئالاقىلاشماڭ .
- 20 2. ئالاقىلىشىتىن بۇرۇن ئالدى بىلەن پىروفسىرنىڭ تەتقىقات خىزمىتى بىلەن پىشىق تونۇشۇڭ ،
21 (پىروفسىر نىڭ ئىلمى ماقالىسى، ھازىر تەتقىق قىلۇاتقان تىمسى قاتارلىق).
- 22 3. ئالاقىلىشدىغان ئوبىكتىنى ئەستايىدىلىق بىلەن تاللاڭ. چۈنكى شۇ مەكتەپكە بىرىپ قالسىڭىز، ئادەتتە
23 سىز ئالاقىلاشقاپن پىروفسىر بىلەن ئۇچرىسىسىز.
- 24 4. ئالاقە قىلىشنىڭ ئەڭ ئۇنىملىك ئۇسۇلى كەلەم پەن توغرىسىدا مۇهاكىمە ئىلىپ بىرىش، ھەرگىزمۇ قۇرۇق
25 گەپ قىلىپ ئۇنىڭ تەتقىقاتغا قانچىلىك قىزقىدىغانلىغىڭىزنىلا سۆزلەپ يۇرمەڭ .
- 26 5. ئالاقىلىشىتىن بۇرۇن ئەڭ ياخشىسى شۇ پىروفسىر تۇرۇشلىق فاكۇلتىت ۋە تەتقىقات گۇرۇپىسى توغرىسىدا
27 مەلۇم چۈشۈنۈشكە ئىگە بولۇڭ .

1. 6. ھەر بىر پىروفېسىۋەنىڭ سىزنىڭ خىتىڭىزگە جاۋاپ قايتۇرۇپ كىتىشىدىن ئۇمۇت كۇتۇپ كەتمەڭ، چۈنكى
2. پىروفېسىۋەلار ناھايىتى ئالدىراش، يەنە كىلىپ ھەر يىلى مۇشۇنداق ۋاقتىتا ھەر بىر پىروفېسىۋەر كۇندا
3. نۇرغۇنلىغان ئالاقە باغلاش خەتلەرنى تاپشۇرۇپ ئالىدۇ، (ئىگەللەشلەرگە قارىغۇدا، بىر پىروفېسىۋەر ئوتتۇرা
4. ھىساب بىلەن بىر كۇندا 100 پارىچىگە يىقىن خەت تاپشۇرۇۋەدىكەن)، شۇڭلاشقا ئوندىن بىرىگە خەت
5. قايتۇرۇلسىمۇ، چوڭ ئىش بولىدۇ. لىكىن ئەڭ ياخشىسى 2 ھەپتە ساقلاپ، خەت قايتۇرمىغاندىن كىيىن ئاندىن
6. ئەسكەرتىپ قوبۇڭ، ھەرگىزمو ئالدىراپ كەتمەڭ.
7. 7. ئالاقىلىشىش - نەتىجىسى بەك گەۋدىلىك بولمىغان، لىكىن تەتقىقات خىزمىتى ياخشى بولغان ئەھۋالارغا
8. ئەڭ ماں كىلىدۇ. شۇڭلاشقا سىزنىڭ نەتىجىڭىز ناھايىتى يۇقۇرى لىكىن، تەتقىقات خىزمىتىڭىز ئادەتتىكىدەك
9. بولغان ئەھۋالدا ئالاقىلىشىشتىن ئانچە نەتىجىگە ئىرشەلمەيسىز.
10. 8. ئامالنىڭ بارىچە پىروفېسىۋەر بىلەن يۈزۈمۈ يۈز كۆرۈشۈش ياكى تىلفۇن ئارقىلىق سۆزلىشى پۇرسىتىنى قولغا
11. كەلتۈرۈڭ، بۇ ئىلخەت بىلەت ئالاقىلاشقانغا قارىغاندا تىخىمۇ بىۋاستە ۋە ئۇنۇملىك بولىدۇ.
12. 9. ئالاقىلىشىش RA غا بىرقەدەر ئۇنۇملىك لىكىن TA غا نىسىپتەن ئۇنۇمى زور ئەممەس.
13. سۇ مەنبەسى تور بىكتىدىكى توردىشىمىز Warald نىڭ تۆۋەندىكى ماقالىسى بەلكىم كۆپچىلىككە ئاز تولا
14. ئىلھام بىرىش مۇمكىن :
15. ئالاقىلىشتىكى مەخسەت offerغا ئىرىشىشتىن ئىبارەت، بۇ يول ئارقىلىق پۇلغان ئىرىپ ئامرىكىغا كىلىش
16. مەخستىگە بىۋاستە يول بىلەن يىتىش نىشاندىن ئىبارەت.
17. ئالدى بىلەن offer نىڭ قانداق بەلگىلىنىدىغانلىغىنى ئايىدىڭلاشتۇرۇۋېلىش لازىم. مەن بۇيىەردە پەقەت
18. ئادەتتىكى ئەھۋالنى سۆزلەۋەتىمەن، بۇ يەردە ماڭا ھەرگىزمو چۈرۈقلەپ، مىنىڭ بىلىشىمچە XXنىڭ
19. ئۇنداق يول بىلەن كەلمىگەن، ئۇنداق بولمىغان دەپ سۆزلەپ بۇرمەڭلار.

[nurlan, 154, 155]

[xamaxrap, 160, 161, 163]

10. قۇبۇل قىلىش باسقۇچى

10.1 ئۇمۇمىي بايان

- 1 سىز قىلىدىغان ھەممە ئىشىڭىزنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ بولغان ۋاقتىڭىزدا، ئازارزو قىلغىنىڭىز بولسا بىر
2 غايىلىك offer بولۇش. مەكتىپىمىزنىڭ قۇبۇل قىلىش باسقۇچى ئەمەلەتتە ئۇنچىلىك قىيىن ئەمەس. مەيلى
3 فاكولتىتىمىز ئالدى بىلەن تەكشۈرۈپ ئىنقالاپ تەتقىقات ئۇرىنىغا يوللاپ بىرىدۇ، ياكى تەتقىقات ئۇرىنى ئالدى
4 بىلەن تەكشۈرۈپ ئاندىن فاكولتىتقا يوللاپ بىرىدۇ، بۇئىككى باسقۇچتنى ئۆتىدىغانلا باشقىچە قىلىپ ئىتقاندا،
5 فاكولتىتىدىن تەتقىقات ئۇرىنىغىچە، ئۇنىڭدىن باشقا يەنە قايىسى تۈر نىشاندىن بەك يىراق،
6 بولمسا ھىچ بولمىغاندا adimssion ئالغىلى بۇلىدۇ. خەلقئارالق ئوقۇغۇچى لارنىڭ ماترىيالى يەنە تېخى
7 International Offic ئارقىلىق TOEFL تەكشۈرۈپ بىكتىشىنى كۈتىدۇ، شۇنداقلا بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك 1 -
8 بولغان ئۇچۇرلار بىلەن تەمنىلەيدۇ.
9 تۆۋەندە قۇبۇل قىلىشقا مۇناسىۋەتلىك بىرقانچە مەسىلە تېخىمۇ تەپسىلىي بايان قىلىنغان.

10.2 يۈزتۈرانە سناق

- 10 بارلىق ئىلتىماس قىلغۇچىلارنىڭ بۇ باسقۇچتنى ئۆتىشى شەرت ئەمەس ! بەزى ئامېرىكىلىق
11 پرافىسورلارنىڭ قارىشىچە، ئۇلار ئىلتىماس قىلغۇچىلارنى 3 چوڭ تۈرگە ئاييرىۋالدىكەن. بىرىنچى تۈردىكىلەر :
12 ماترىيالغا قاراپ پۇتۇنلەي قۇبۇل قىلىش شەرتلىرىگە توشقاڭلار، يۈزتۈرانە سناققا ئېھتىياجلىق ئەمەس بۇنىڭىز
13 بىلەن ئۇلارنىڭ ئىقتىدار ۋە سەۋىيىسىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. ئىككىنچى تۈردىكىلەر :
14 ماترىيالى تەپسىلىي بولمىغانلار، بەزى مەزمۇنلار چۈشۈنۈكسىز، جەزىملەشتۈرگىلى بولمايدۇ. بەلكىم
15 بۇئۇقۇغۇچىلار ئەلا ئوقۇغۇچىلاردىن بولۇپ قېلىشى مومكىن. بىز بۇنداق ئوقۇغۇچىلارنى يۈزتۈرانە سناق
16 ئارقىلىق سناب باقىمىز. ئۇچىنچى تۈردىكىلەر : ئاسانلا ئويلاپ يىتەلەيمىزكى، ئۇلار ئەسلا شەرتلەرگە
17 توشمايدىغانلارغا بىۋاستە ئۇچۇر ئەۋەتلىدۇ.

شۇنداق دىيشىكە بولۇدۇكى: ئىلىتىماس قىلغۇچىلارنىڭ يۈزتۈرانە سىناقتا ئىپادىسى ئالاھىدە ياخشى بولغانلار قۇبۇل قىلىنди. يۈزتۈرانە سىناقتا بىرته رەپتىن سىزنىڭ ئىغىز تىلى سەۋىيە يېڭىزنى بىلۋالى بۇلىدۇ. يەنە بىرته رەپتىن سىزنىڭ پەن سەۋىيە يېڭىزنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى بىلۋالى بۇلىدۇ، بەلكىم يۇشۇرۇن كۈچكىز ئارقىلىق ئۇقۇشىڭىزنىڭ ھۆدىسىدىن چىقاماق ئاسان بۇلىدۇ، يەنە سىزنىڭ ساپايىڭىز، بۇلار ھەممىسى يۈزتۈرانە سىناقلار. بۇرۇنقى تەجربىگە ئاساسلانغاندا، پرافىسور لارنىڭ مۇناسىۋىتى توغرىسىدا، بىر قانچە خىل ئۈنۈم كۈچلۈك تىن ئاجىزغىچە رەت تەرتىپى بۇيىچە يۈزمۇ- يۈز - - - تىلفۇن - - - Email، كۆرۈشىسە بۇلىدۇ، يۈزتۈرانە سىناقتا، پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ۋاقىنى چىڭ تۇتۇپ، ئاساس جەھەتتىن سىز يېڭىپ offer بۇلىش.

1. يۈزتۈرانە سىناق تىن بۇرۇن

تەبىارلىقسزجهڭ يوق، بۇغەلبه قىلىشنىڭ ئۇسولى. شۇڭىلاشقا يۈزتۈرانە سىناقتىن بۇرۇن چوقۇم ئوبىدان تەبىارلىق قىلىش كىرەك. ئالدى بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ئىلىتىماسىنى ياخشى ئىگەلىشىمىز كىرەك. بەلكى بۇئارقىلىق كېڭىيەن بەزى ساۋاقداșلار ئۆزىنىڭ تەجربىسىنى PS نىڭ ئىچىدە چۈشەندۈرۈپىتۇ. ئۇنداقتا بۇ تەجربىگە ئىتايىن پىشىق بۇلىشىمىز كىرەك. ئوخشاشلا resume

ئىچىدە تىلغائالغان research experience شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى، ھەمنى تەپسىلى دىيەلىشىڭىز كىرەك. بۇئىكى ماترىيال، مۇھىم نۇقتىلارنى تەكرارلىماقنىڭ تەبىارلىغى.

15. بۇزتۇرانە سىناقتىن بۇرۇن، مەكتەپ ئادەتتە سىزگە Email

ئارقىلىق يۈزتۈراناسىناق ۋاقتىنى ئۇقتۇرىدۇ. ئادەتتە ئامريكا ۋاقتى چۈشتىن بۇرۇن. ئوخشىمىغان جايilarنىڭ ئوخشىمىغان ۋاقتىغا ئاساسەن، ۋاقتىنى ئوبىدان ئورۇنلاش تۇرۇدۇ. تىلفۇن نۇمۇر توغرىسىدا، قىسىقچە تەرجىمالىڭىزنىڭ ئىچىدىكى تىلفۇن نۇمۇر يېڭىزنىڭ يەنە كۈچگە ئىگە ياكى ئەمە سلىكىدىن ئەن سىرمىسىڭىزىمۇ بۇلۇدۇ، يۈزتۈرانا سىناقتىن بۇرۇن، قارشى تەرەپ مەكتەپ سىزگە نۇمۇر بەلگىلەپ قۇيدۇ. بۇنىڭدىن ئەنسىرمىسىڭز مۇبۇلۇدۇ.

2. بۈزتۈرانە سىناق ئۆتتۈر سىدا

2- تاشقى قىياپەت

- جىددىلىشىشىن ساقلىنىش تەس، بۇلۇپمۇ بىرىنچى قېتىم كۆرۈشكەن ساۋاقداش بىلەن بۇنداق مۇھىم 1
 پەيتتە جىددىلىشىش نورمال ئىش. ئەگەر يۈز تۈرانە تۈرگاندا جىددىلىشىش سەۋەبىلىك قارشى تەرەپنىڭ 2
 نىمە دىگەنلىكىنى بىلەلمىسىڭىز سىلىق حالدا sorry, I don't here you clearly. could you please say that 3
 again ? يۈستىرانا كۆپ ئادەملەرنىڭ ئالدىدا دىسىڭىز ياخشى بولىدۇ. 4

ئۇلار چوقۇم تەپسىلى حالدا يەنە بىر قېتىم چۈشەندۈرىدۇ

- بىراق چوقۇم دىققەت قىلىپ ئاڭلاڭ. هەرگىزمۇ جىددىلىشىپ كەتكەنلىكتىن يەنە ئاڭلىيالماي 5
 قالماڭ. ئەگەر دىمەكچى بولغىنىڭىزنى ئىنگىلىزچە قانداق دىيىشنى بىلەلمىسىڭىز، ئۇچۇق ئاشكارە دەڭ ھەم 6
 ئۇنىڭغا سىزگە ئازraq ۋاقت بېرىشنى سوراڭ. بۇنداق ئەھۋالدا، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ سۇئالنى ئۆزگەرتىدۇ، شۇڭا 7
 ھەرگىز قورقماڭ. 8

- يۈستىرانا كۆرىشىش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن سىز ئەدەپلىك بىلەن بىر پارچە خەت يازسىڭىز بولىدۇ. 9
 سۆھىپەتنىڭ مەزمۇنىنى شۇنداقلا سۆھىپەت نەتىجىسى قاتارلىقلارنى ئېنىق سۈرۈشتۈرۈڭ. تۆۋەندىكى بولسا 10
 زىارت قىلىش ئۆلگىسى. پەقەت قوللانما قىلىشقا بولىدۇ. 11

10.3 تاپشۇرۇپ ئالغاندا notification

- 12 مەكتىپىمىزنىڭ ئۇقتۇرۇش ئۇسولى ئادەتتەتۆت خىل بۇلۇپ، ئاييرىم حالدا offer, admission, waiting list
 13 بىلەن rejection.

:Offer

- تارمەنلىك قىلىپ ئىيتقاندا offer دىگەن، يەنە كۆپچىلىك داۋاملىق دەيدىغان ئوقۇش مۇكاپات پۇلى 1
ئارقىلىق قوبۇل قىلىدىغانلا(ئۇنىڭ ئىچىدە تۈلۈق خراجەت/ياكى TA/RA ياردىم فوندى). تۆۋەندە بىرنەپەر 2
offer نىڭ رسمى بولغان ئىشى: 3

[UdunOhli, 164, 166, 167, 168]

ئوقۇش مۇكاپات پۇللرى 3 خىلغا بولىنىدۇ:

- 1) بىرىنچى خىلى - fellowship ، بۇ كۆپ ساندىكى ئىلتىماس قىلغۇچىلارنىڭ ئېرىشىش نىسپىتى ئەڭ 4
بۇقىرى بولغان ئوقۇش مۇكاپات پۇلى ھىسابلىنىدۇ، چۈنكى مەكتەپ ئۈچۈن ھىچقانداق ئىش قىلىمای تۇرۇپ 5
بۇ مۇكاپات پۇلننى ئاسانلا ئالغىلى بولىسىدۇ، ھەم باجمۇ تۆلىمەيدۇ. 6

- 2) ئىككىنچى خىلى - research assistantship (RA) ، بۇ يىتەكچى ئوقۇتقۇچى تەمنىلەيدىغان مۇكاپات 7
پۇلى بولغاچقا، ئوقۇتقۇچىنىڭ تەتقىقات ئىشلىرىغا ياردىملىك شەكەندىلا بۇ مۇكاپات پۇلننى ئالغىلى بولىسىدۇ. 8
دوكىنلۇق (PhD)نى ئۇفوۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپۈنچىسى مۇشۇ خىل مۇكاپات پۇلننى ئالدى. ئەلۋەتتە 9
ئامرىكىدىكى تەجربىخانىنىڭ ئىشلىرى بىر ئاز ئىغىر بولىسىدۇ، بۇ سىزنىڭ يىتەكچى ئوقۇتقۇچىنىڭ 10
ياخشى، يامانلىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك. RA مۇكاپاتى سىزنىڭ مول تەتقىقات تەجربىه توپلىشىڭىزغا ھەم 11
كىيىن خىزمەت تىپىشىڭىزغا چۈڭ پايدىسى بولىسىدۇ. 12

(3) ئۈچىنچى خىلى - TA (teaching assistantship)، مەسىلەن:

- a half time graduate scholarship بولسا يېرىم ھەپتىلىك ئوقۇتقۇچىنىڭ ئوقۇش ئىشلىرىغا 13
ياردەملىشىش مۇكاپات پۇلننى كۆرسىتىدۇ. يەنى ھەپتىدە 20 سائەت ئىشلەيدۇ. ئادەتتە ئوقۇتقۇچىنىڭ 14
دەرس ئۆتۈش، تاپشۇرۇق تەكشۈرۈش، مۇزاكىرە قىلىپ بېرىش، ئىمтиهان قەغىزىنى تەكشۈرۈش قاتارلىق 15
ئىشلىرىغا ياردەملىشىدۇ. بۇ ئىشلار يۇقىرقى RA نىڭ ئىشلىرىغا قارىغاندا يىنىكىرەك بولىسىدۇ. TA ئادەتتە 16
ئوقۇغۇچىلارنىڭ TES نەتىجىسىنىڭ بولىشىنى تەلەپ قىلىدى، ئەگەر TOEFL نەتىجىسى بولسا تەلەپ 17

- 1 قىلمايدۇ، بەزى مەكتەپلەرde ھەتتا TES ياكى TOEFL نەتىجىسى بولمىسىمۇ، TA مۇكايپات پۇلىنى بېرىدۇ،
2 بىراق ئوقۇغۇچى ئالدىن تەربىيىتلىنىشى كېرەك. TA ۋە RA ئىككىلىسىگە باج تاپشۇرىدۇ.

- 3 ئوقۇش مۇكايپات پۇللىرىنىڭ ئىچىدە ئوقۇش پۇلىنى كەچۈرۈم قىلىش مۇكايپاتى بۇلىشى مۇمكىن، ئەگەر
4 مەكتەپتە ئوقۇش پۇلىنى كەچۈرۈم قىلىش مۇكايپاتى بولمىسا، ئۇ چاغدا ئوقۇش پۇلىنى ئۆز ئۇستىگىزگە ئالىسىز.
5 بۇ مۇكايپات پۇلى سىزنىڭ ئالغان مۇكايپات پۇللىرىنىڭ ئىچىدە كۆپ سالماقنى ئىگەلەيدۇ. ئەگەر ئوقۇش پۇلىنى
6 كەچۈرۈم قىلىمسا، تۆۋەندىكى ئىشلارغا دىققەت قىلىشىڭىز كېرەك:

1. ئەگەر سىز ئۇلارغا خىزمەت قىلىشىڭىز، TA ياكى resident RA بولسىمۇ، پەقەت

in-state tuition نى تاپشۇرسىز؛

2. ئەگەر سىز ئېرىشكەن مۇكايپات nonresident fellowship بولسا، بۇلۇپ ھىسابلىنىدۇ،

tuition out-state نى تاپشۇرسىز؛

3. ئەگەر سىزگە بەرگىنى Assistantship+in-state tuition بولسا، سىزنىڭ پۇل تاپشۇرۇشىڭىز ھاجەتسىز.

7 بىراق سىزگە بەرگەن ئوقۇش مۇكايپات پۇلىدا، پەقەت بەلگىلىك ئوقۇش نۇمۇرىدىكى دەرسلىكەرنى
8 ئوقۇلايىسىز، ئەگەر باشقا فاكولتىنىڭ دەرسلىكىنى ئوقۇماقچى بولسىڭىز، ئۆزىنىڭىز يەنە ئايىرمى پۇل تۆلەيسىز.

9 Offer نى كۈتۈش بولسا بىر تاقاتسىزلىككە ۋە ئۇمىدلەرگە تولغان ۋاقتىلاردۇر. كۆپلىگەن ئوقۇغۇچىلار نىڭ
10 ھەممىسى نەتىجىسىنى كۆرۈش ئۈچۈن كىچىمۇ كۈندۈز ئىلخەتلەرنى توختىمای ئاختۇرۇشىدۇ، بۇ يەردە بىز
11 ئىلخەتنى باغلاش ئۇسۇلىنى سۆزلەپ ئۆتىمىز. بۇ خىل ئۇسۇلدا ئىلخەتتە خەت كىلىشى بىلەن سىزگە ئۇچۇر
12 ئارقىلىق خەۋەر قىلغىلى بۇلىدۇ.

13 كىچىمۇ كۈندۈز ئىلخەت ئاختۇرۇپ پەقەت ماغدۇرىيىڭىز قالىمسا، ئاۋال <http://www.shmobile.com>غا

- 1 كىرىپ كۆچمە خەۋەرلىشىش ئابۇنتلىققا، 2M لىق ھەقسىز ئىلخەتكە تىزىمىلىتىڭ ھەم ئۇنى ھەقسىز مۇلازىمەت
2 ۋە ئۇچۇر ئارقىلىق خەۋەرلەندۈرۈش قىلىپ بەلگىلەپ قۇيۇڭ (دىققەت، بۇ ھەقسىز)،

- 3 ئاندىن ئۆزىگىزنىڭ ئەسلىدىكى ئىلخەتكە كىرىپ، ئۇنى خەتنى ئاپتۇماتىك يوتىكەپ يوللاشقا بۇلىدىغان
4 قىلىپ بەلگىلەپ قۇيۇڭ. (دىققەت: ئەسلى نوسخىسىنى ساقلاپ قۇيۇڭ)

- 5 ئاپتۇماتىك يوتىكەپ يوللاشتا يانفۇن نۇمۇرى@shmobile.com دەپ يىزىپ قويسىڭىزلا بولىدۇ. كىيىن
6 يانفۇننى ئىچىپ قۇيۇپ، قىقا ئۇچۇرنى ساقلاپ ئولتۇرسىڭىز بۇلىدۇ.

Offer نى تاپشۇرۇپ ئىلىش

- 7 مەكتەپنىڭ Offer نى تاپشۇرۇپ ئالغاندا، ئەڭ ئاساسلىق مەكتەپ ئەۋەتكەن
8 acceptance from تولدۇرۇپ، مەكتەپكە يوللىۋەتسىڭىز بۇلىدۇ. ئەلۋەتتە، ئىلخەت تاپشۇرۇڭالغاندىن
9 ئالغاندىن كىيىن خەتنى تاپشۇرۇپ ئالغانلىقىڭىزنى ۋە رەھمتىڭىزنى بىلدۈرۈپ خەت يوللاپ قويسىڭىزمۇ
10 بۇلىدۇ.

Offer نى رەت قىلىش

- 11 نۇرغۇن ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپلىگەن Offer لارنى تاپشۇرۇپ ئىلىشى ھەم Offer كۆپىنچىسىگە
12 بارمايدىغان ئەھۋال ئاستىدا، قانداق قىلغاندا بىر تەرەپتىن Offer نى ئەدەپلىك ھالدا رەت قىلغىلى، يەنە¹³
13 بىر تەرەپتىن ھازىرقى دەۋر ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلرىنىڭ خىسىلىتىنى تۇلۇق ناماين قىلغىلى، ھەممە باشقا
14 قىرىندىشىمىزغا تېخىمۇ كۆپ پۇرسەت يارىتىپ بەرگىلى بۇلىدىغانلىقى قاتارلىق مەسىلىھە بارلىق
15 ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۇرتاق ئويلىشىدىغان مەسىلىسىدۇر. تۆۋەندە ئامىرىكىنىڭ نۇرغۇن مەكتەپلىرىدە كۆپ
16 قۇلىنىدىغان ئىلخەتنى ئۆلگە قىلىمىز:

(قالدۇرۇلدى)

Admission

- مۇكايىات يېلىسىز ئۇقۇشقا قۇبۇل قىلىشنى كۆرسىتىدۇ. مەسىلەزى:

(قالدُورُلدى)

بەزى مەكتەپلەر ئالدى بىلەن Admission نى يوللاپ، ئۇقۇش مۇكايپات پۇلى تەستىقلانغاندىن كىيىن Offer ئا ئۆزگەرتىدۇ. شۇڭا، ئۇقۇش مۇكايپات پۇلى ئالىلغاندا، Offer نى ئىلىشقا ئۈمىد بار. بۇلۇپمۇ مەكتەپ مۇنداق دىگەنەدە :

(قالدُورُلدى)

- ئەگەر ئۇلارنىڭ ئۇقۇش مۇكاپات پۇلى تېخى تەستىقلانىمسا، ad نى ئالغاندىن كىيىن قىسقا ۋاقت ئىچىدە، سىز ياقتۇردىغان تىراپىسىسۇرغا ئۆزىگىزنىڭ رەھمىتىنى ھەم ئۇقۇش مۇكاپات پۇلنى ئىلىش ئازۇيىگىزنىڭ بارلىقى توغرىسىدا چىرايلىق گەپ بىلەن بىلدۈرۈپ قۇيىشىڭىز كېرەك. قانداق يىزىش توغرىسىدىكى تەپسلاتلارنى يوقرىيدا ئىنچىكە سۆزلەپ ئۆتكەن، بۇ يەردە قايتا سۆلەپ ئۆتمەيمىز.

- ئەگەر سىز دوكتۇرلۇققا ئىلىتىماسى قىلغان بولسىڭىز، ئۇ چاغدا Admission ئالغاندا، تېخىمۇ كۆپ 5
چىرايلىق گەپلەرنى قىلىشىنغا توغرا كىلىدۇ. چۈنكى كۆپلەرنى دوكتۇر ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش مۇكابات پۇلى 6
ئالالايدۇ، شۇڭا پۇرسەتنى چىڭ توتۇش كېرەك. تۆۋەندە ad نى ئالغاندىن كىيىن يىزلىغان پۇل تەلەپ 7
قىلىش خېتى مىسال قىلىنىدى : 8

(قالدُو، ولدِي)

9	ئەلۋەتتە، بارلىق Admission نى Offer غا ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ، ئەگەر مەكتەپ ئوقۇش مۇكابات
10	پۇلنى تەستىقلالىشتىن توختىغان بولسا، سىزگە Admission نى بېرىدۇ. يەنە كىلىپ master نىڭ قۇبۇل
11	قىلىشغا ئىرىشكەن بولسىڭىز، ئۇ چاغدا سىزنىڭ ئوقۇش مۇكابات پۇلنى ئىلىشىڭىز ناھايىتى تەسکە

1 توختايدۇ، بىراق، ھەرگىزمۇ بەل قويىۋەتمەڭ، ئىلىتىماس قىلغاندا مۇتلەق بۇلىدىغان ئىش يوق.

[Arkam, 168, 169, 170, 171]

10.4 ئوقۇشقا كىرىش ئىجازەتنامىسى (تېخى يوق)

10.5 كېلىشىم 415 ھەققىدە (تېخى يوق)

11. پاسپورت ۋە ۋىزا (تېخى يوق)

11.1 پاسپورت بېجىرىش (تېخى يوق)

11.2 ۋىزا دىگەن نىمە؟ (تېخى يوق)

11.3 ئامېرىكا ۋىزىسىنىڭ تۈرلىرى (تېخى يوق)

11.4 ئامېرىكا ۋىزىسى ھەققىدە كۆپ ئۇچرايدىغان سۇئاللار (تېخى يوق)

11.5 كۆپ ئۇچرايدىغان جەدۋەللەر ۋە رەسمى تەلىپى ھەققىدە چۈشەندۈرۈش (تېخى يوق)

11.6 ۋىزا مەشغۇلاتىدىن كۆرسەتمە (تېخى يوق)

11.7 ۋىزا پۇللىرىنى تاپشۇرۇش ئادرېسلرى (تېخى يوق)

11.8 ئوقۇغۇچىلىق ۋىزىسى ئېلىشتا (سزدىن) دائىم سورىلىدىغان سۇئاللار (تېخى يوق)

قوشۇمچە A: دۇنيادىكى ئالدىنلىنى ئورۇندىكى 500 ئالى مەكتەپلەر (تېخى يوق)

قوشۇمچە B: ئىلمىي ئۇنۋان (تېخى يوق)

قوشۇمچە C: ئامېرىكىنىڭ ۋاقت رايونى (تېخى يوق)

قوشۇمچە D: ئامېرىكىنىڭ بايراملىرى (تېخى يوق)

قوشۇمچە E: مۇھىم تور ئادرېسلرى ۋە پايدىلىنىش ماڭرىياللىرى (تېخى يوق)